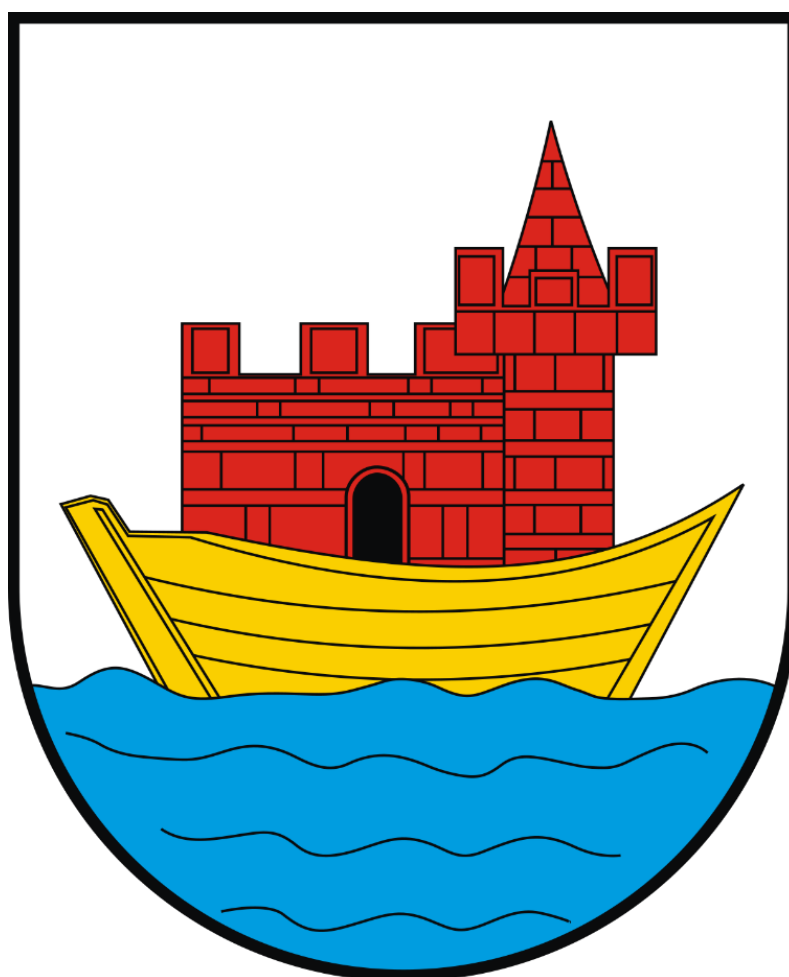
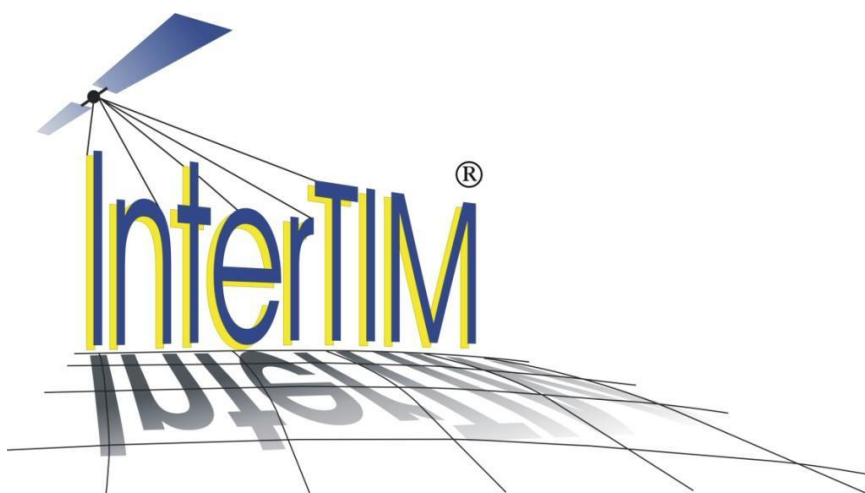

PLAN OGÓLNY
MIASTA I GMINY SĘPOPOL
UZASADNIENIE
CZĘŚĆ I - TEKSTOWA

**SPORZĄDZONE W OPARCIU O ART. 13H USTAWY Z DNIA 27 MARCA
2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM**

2025

***ul. Noniewicza 85B/IV, 16-400 Suwałki,
tel. (+48) 603 312 222***

Opracowanie wykonane przez zespół w składzie:

Główny projektant: dr inż. Ludmiła Pietrzak

mgr inż. arch. Paweł Fiann

mgr inż. Tadeusz Kościuk

mgr inż. Joanna Pietrzak

mgr inż. Olga Orłowska

mgr Paulina Sawicka

inż. Natalia Byl

inż. Bartosz Sowul

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1.1 Podstawowe akty prawne oraz dokumentacja lokalna i ponadlokalna służące określeniu polityki przestrzennej gminy	5
1.2 Charakterystyka gminy i położenie.....	7
2. Sposoby uwzględnienia uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy	10
2.1 Polityka przestrzenna gminy określona w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego	10
2.2 Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa	14
2.3 Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny.....	16
2.4 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału.....	28
2.5 Obszary gruntów zmeliorowanych	33
2.6 Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy.....	34
2.7 Strefy ochronne ujęć wody	42
2.8 Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych	43
2.9 Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi	45
2.10 Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji	45
2.11 Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej.....	46
2.12 Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej	46
2.13 Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.....	55
2.14 Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	55
2.15 Obszary ograniczonego użytkowania.....	56
2.16 Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	57
2.17 Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji	57
2.18 Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją.....	57
2.19 Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne.....	57
2.20 Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.....	59
2.21 Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego	59
2.22 Rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu.....	59
2.22.1 Infrastruktura społeczna.....	59
2.22.2 Infrastruktura transportowa	61

2.22.3	Infrastruktura techniczna	63
2.23	Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe	72
2.24	Uwzględnienie opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	78
3.	Przyczyny wyznaczenia stref planistycznych w granicach określonych w planie ogólnym	78
3.1	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy, w tym opracowania umożliwiające lokalizację funkcji mieszkaniowej	135
3.2	Przedstawienie obliczeń potwierdzających spełnienie warunku, o którym mowa w art. 13d ust. 1 albo 3	136
3.3	Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie	137
3.4	Chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie	139
4.	Przyczyny wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy w granicach określonych w planie ogólnym	143
5.	Przyczyny ustalenia gminnych standardów urbanistycznych w zakresie określonym w planie ogólnym	144
6.	Podsumowanie	148
	Spis rycin	149
	Spis tabel	151
	Spis Załączników	152

1. Wstęp

Niniejsze uzasadnienie stanowi część tekstową opracowania planistycznego, jakim jest plan ogólny gminy. Obowiązek sporządzenia powyższego wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – art. 13h. Opracowanie to stanowi element dokumentacji formalnej planu będące objaśnieniem w zakresie ustaleń planu. Uzasadnienie należy rozpatrywać łącznie z załącznikiem graficznym, na którym zaprezentowane są ustalenia planu ogólnego na tle danych referencyjnych. W niniejszym przypadku opracowanie podzielono na część tekstową oraz graficzną. Natomiast w celu zachowania czytelności, poza wymaganymi załącznikami graficznymi w skali 1:25000 - stanowiącymi część II uzasadnienia, poglądowe ryciny zamieszczono również w niniejszym tomie.

Plan ogólny stanowi akt prawa miejscowego, w związku z czym ma realny wpływ na kształtowanie przestrzeni i jej zagospodarowanie, lecz nie określa sposobu wykonywania prawa własności. Opracowanie to jest podstawą sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym należy wskazać, że decyzje te zgodnie z intencją ustawodawcy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Plan ogólny zawiera w głównej mierze ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te będą musiały zachowywać zgodność.

Projekt planu ogólnego składa się z następujących elementów:

- 1) danych przestrzennych (część graficzna aktu w postaci cyfrowej z nadaną georeferencją, lokalizację przestrzenną poszczególnych składowych aktu, atrybuty obiektów przestrzennych ujętych w tym akcie);
- 2) części tekstowej w postaci uzasadnienia;
- 3) części rysunkowej do uzasadnienia.

Dotychczasowy akt planistyczny, opracowywany na terenie całej gminy, czyli studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zastąpiono planem ogólnym, który w swoim założeniu posiadać ma zwięzłą formę i niewielką liczbę ustaleń umożliwiającą ich standaryzację, a co za tym idzie łatwe porównywanie treści tego aktu z analogicznymi, przyjętymi w innych gminach. Dzięki temu kompleksowa informacja

o możliwościach zagospodarowania danej nieruchomości będzie nieporównanie łatwiejsza niż w studium.

1.1 Podstawowe akty prawne oraz dokumentacja lokalna i ponadlokalna służące określeniu polityki przestrzennej gminy

Na potrzeby opracowania planu ogólnego korzystano z następujących przepisów prawnych:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.);
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r., poz. 1290 ze zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r., poz. 1361 ze zm.);
- Uchwała Nr IX/56/2024 Rady Miejskiej w Sępopolu z dnia 30 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta i gminy Sępopol;
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy;
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów;

Na potrzeby stworzenia planu ogólnego dla terenu gminy Sępólno korzystano z następujących dokumentów i opracowań:

Na poziomie lokalnym:

- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Sępólno na lata 2021 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2030, Sępólno 2021;
- Raport o stanie gminy Sępólno za 2024 rok, Sępólno maj 2025 r.;
- Strategia rozwoju gospodarczego gminy Sępólno do roku 2030, Sępólno 2023 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Sępólno, kwiecień 2005 r.;
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Sępólno za rok 2022;
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Sępólno za rok 2023;
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Sępólno za rok 2024.

Na poziomie ponadlokalnym:

- Audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego uchwalony uchwałą Nr XI/183/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2025 r.;
- Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Warmińsko-Mazurskim raport wojewódzki za rok 2024, Olsztyn kwiecień 2025 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2023-2028;
- Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie warmińsko-mazurskim, raport wojewódzki za rok 2024, Warszawa 2025 r.;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnego działania w dziedzinie polityki wodnej;
- Program Opieki nad Zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2019;

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bartoszyckiego do roku 2030, Bartoszyce luty 2022 r.;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030 uchwalony Uchwałą Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r.;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalony Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030 przyjęta Uchwałą Nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.;
- Uchwała nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej;
- Uchwała nr LI/772/23 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie określenia aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej.

1.2 Charakterystyka gminy i położenie

Gmina Sępolek to gmina miejsko-wiejska zajmująca powierzchnię 246,58 km², położona jest w północno-wschodniej części Polski, w granicach województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu bartoszyckiego. Jej siedzibą administracyjną jest miasto Sępolek, usytuowane nad rzeką Łyną – jedną z ważniejszych rzek północno-wschodniej Polski, mającą swoje źródła na Pojezierzu Olsztyńskim i uchodzącą do rzeki Pregoly w Rosji. Teren gminy rozciąga się na obszarach graniczących bezpośrednio z Federacją Rosyjską (obwód kalininградzki), co nadaje jej szczególne znaczenie strategiczne i geopolityczne.

Pod względem administracyjnym gmina Sępolek graniczy z kilkoma innymi jednostkami samorządowymi. Od zachodu sąsiaduje z gminą Bartoszyce, od południa z gminą Bisztynek oraz Korsze (należącą do powiatu kętrzyńskiego), od południowego zachodu z gminą Górowo Iławeckie, a na wschodzie z gminą Barciany. Północną i północno-wschodnią granicę gminy stanowi granica państwowa z Federacją Rosyjską.

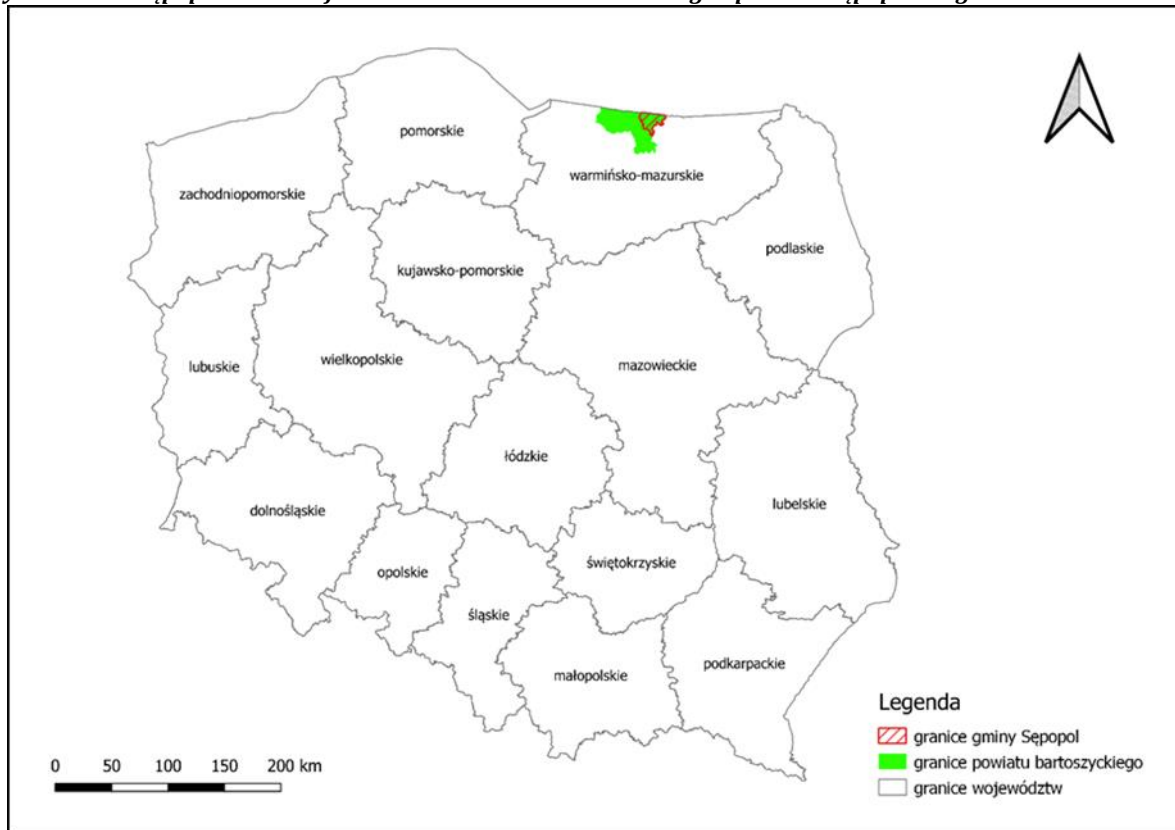

Gmina obejmuje miasto Sępapol, będące jej centrum administracyjnym, społecznym i kulturalnym, ale również liczne wsie i osady wiejskie, w tym m.in. Masuny, Długa, Dzietrzychowo, Judyty, Lipica, Stopki, Różyna i Wiatrowiec. Obszar gminy cechuje się stosunkowo niską gęstością zaludnienia oraz rozproszoną strukturą osadniczą, typową dla terenów rolniczo-leśnych. W przeważającej części jest to teren rolniczy, z fragmentami lasów oraz użytków zielonych, które nadają mu charakter otwartego, krajobrazu wiejskiego z dobrze zachowanymi elementami przyrodniczymi.

Na obszar gminy składają się 24 sołectwa: Długa, Dzietrzychowo, Gierkiny, Judyty, Kinwagi, Lipica, Liski, Lwowiec, Masuny, Ostre Bardo, Prętławki, Rogielkajmy, Romankowo, Rusajny, Różyna, Rygarby, Śmiardowo, Smolanka, Stopki, Stopki – osada, Szczurkowo, Turcz, Wiatrowiec oraz Wodukajmy. Wśród jednostek pomocniczych wyróżnia się również 3 osiedla na terenie miasta Sępapol: „Korszyńska”, „Śródmieście” oraz „Włókiennicza”.

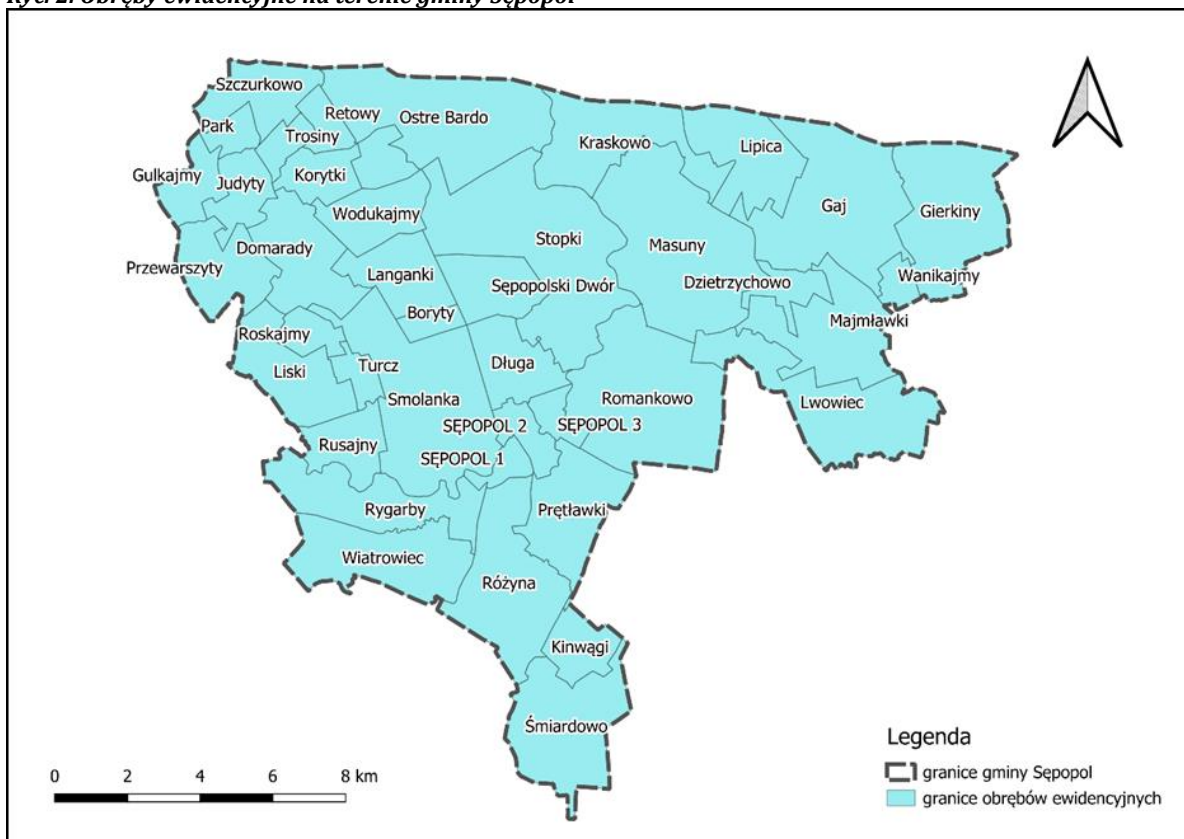
Położenie gminy Sępapol – zarówno przy granicy państwowej, jak i na styku kilku jednostek administracyjnych oraz geograficznych – sprawia, że pełni ona istotną funkcję w układzie przestrzennym regionu. Łączy w sobie cechy typowe dla pogranicza: różnorodność kulturową, historyczne ślady dawnych granic oraz potencjał przyrodniczy, który stanowi szansę dla rozwoju turystyki, ekologicznego rolnictwa i zrównoważonego planowania przestrzennego.

Ryc. 1. Gmina Sępólno na tle województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu Sępolskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic

Ryc. 2. Obręby ewidencyjne na terenie gminy Sępólno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic

2. Sposoby uwzględnienia uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy

2.1 Polityka przestrzenna gminy określona w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego

Zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ustalenia projektu planu ogólnego powinny uwzględniać politykę przestrzenną określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego oraz ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Dla terenu gminy Sępoleń obowiązuje Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Sępoleń do roku 2030 wprowadzona uchwałą nr LXV/1014/2023 Rady Miejskiej w Sępoleń z dnia 26 września 2023 r. (po nowelizacji przepisów z 24.09.2023 r.). Plan ogólny pozostaje w zgodności z ustaleniami tego dokumentu i przekłada jego zapisy pod względem przeznaczeń terenów oraz wprowadzanych ograniczeń w zagospodarowaniu.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Sępoleń przedstawia model struktury funkcjonalno-przestrzennej z podziałem na obszar miasta oraz pozostały teren gminy.

Obszar miasta

Obszar miasta został podzielony na następujące strefy:

- A – obszar rozwoju funkcji produkcyjnych

Został wyznaczony w celu wygenerowania większej ilości miejsc pracy w mieście. Zlokalizowano go na terenie historycznie związanym z funkcjami produkcyjnymi i magazynowo-składowymi m.in. po roszarni lnu. Są to obszary w dużej mierze wymagające przekształceń ze względu na swój zdewastowany charakter. Obszar ten został wyznaczony na podstawie położenia istniejących zabudowań poprodukcyjnych oraz uzbrojenie terenu. Wymagane jest uwzględnienie przy lokalizacji nowej zabudowy cennych przyrodniczo terenów w okolicach rzeki Łyny. Dokument Strategii wskazuje ustalenia i rekomendacje na terenie A: zamknięcie uciążliwości funkcji w granicach terenu inwestycji, dostosowanie maksymalnej wysokości nowej zabudowy do skali miasta (strome dachy, wysokość do 2 kondygnacji), planowanie pasów zieleni izolacyjnej, istniejąca zieleń w tym aleje drzew mają być wkomponowane

w zagospodarowanie terenu, ochronę terenów w najbliższym otoczeniu rzeki Łyny (ze względu na zagrożenie powodziowe i formy ochrony przyrody).

- B – obszar rewitalizacji struktury miejskiej

Kolejny obszar został wyznaczony na terenie największej koncentracji zabytków oraz zachowanego historycznego układu przestrzennego. Ustala się zachowanie istniejących oraz lokalizację nowych publicznych usług niekomercyjnych, a także nieuciążliwych usług komercyjnych, w szczególności związanych z rozwojem turystyki. Na obszarze B występuje również zabudowa mieszkaniowa w formie kamienic i budynków jednorodzinnych. Zabudowa w dużej mierze wymaga renowacji, stąd też jednym z głównych kierunków dotyczących przekształceń tych terenów jest rewitalizacja zabudowy oraz nacisk na wykorzystanie rezerw terenu na nowe inwestycje. Wskazane ustalenia i rekomendacje są następujące: renowacja zabytkowych budynków; odtworzenie historycznych pierzei, likwidacja zabudowy gospodarczej, substandardowej i dysharmonijnej; dostosowanie formy istniejącej zabudowy do zabytkowego otoczenia; ochrona widoku na stare miasto; rozwój funkcji turystycznych; rozwój funkcji wypoczynkowej; rozwój usług, ochrona nadrzecznych wysp, skarp i zieleni w dolinach rzek.

- C – obszar utrzymania i umiarkowanego rozwoju funkcji mieszkaniowej

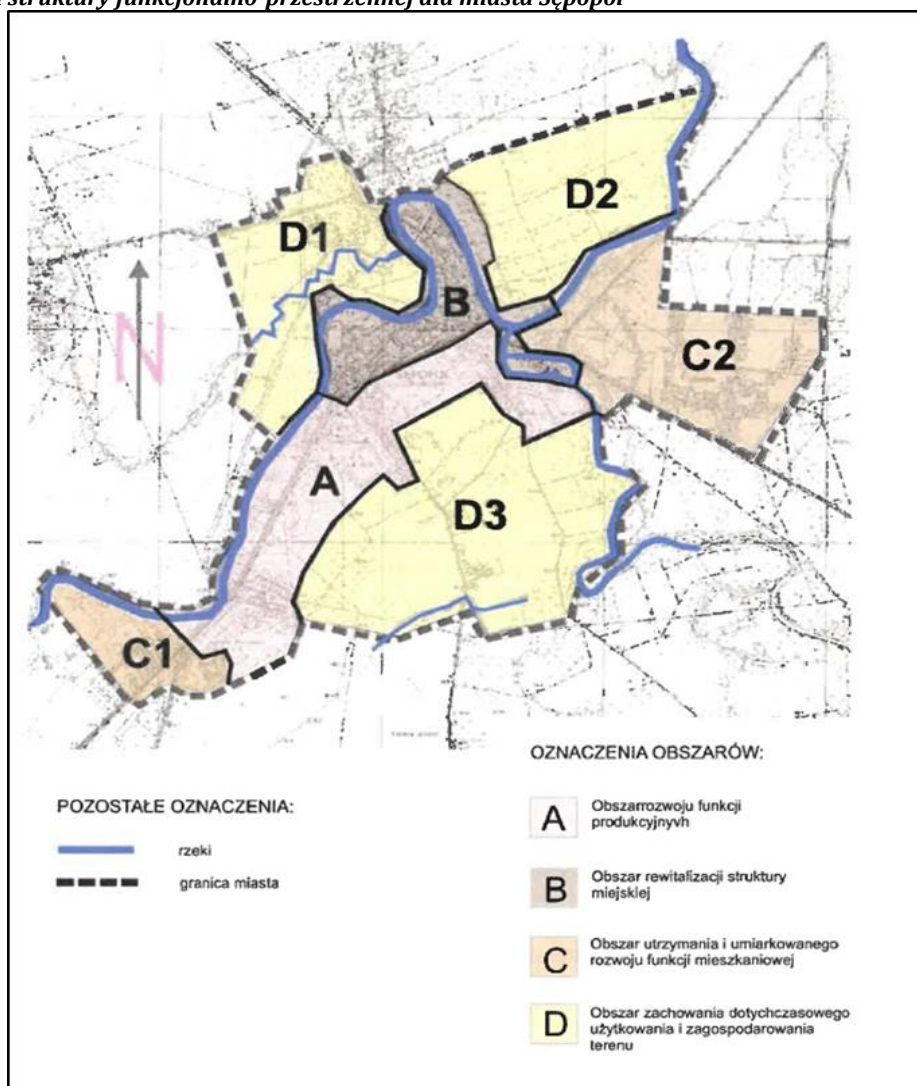
Obszar ten wyznaczono w dwóch miejscach, gdzie ustala się jako dominującą zabudowę mieszkaniową o niskiej intensywności. Jeden z obszarów znajduje się na wschodzie, a drugi na południowym zachodzie miasta. Wskazuje się następujące ustalenia i rekomendacje dotyczące tych obszarów: funkcja mieszkaniowa w formie budynków jednorodzinnych wolnostojących i bliźniaczych, siedlisk i istniejącej zabudowy wielorodzinnej powinna być wiodąca; nową zabudowę należy realizować w formie charakterystycznej dla warmińskiego krajobrazu; utrzymanie użytków rolnych, utrzymanie nadrzecznych terenów otwartych; organizacja parków, kąpielisk, ciągów pieszych itd.; zakaz zagęszczania zabudowy poprzez wtórne podziały działek budowlanych w rejonach rzecznych.

- D – obszar zachowania dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania terenu

Wyznaczono 3 obszary z rolnictwem jako dominującą funkcją. Dominuje tutaj zabudowa zagrodowa oraz zabudowa związana z produkcją rolną, tereny przemysłowe i cmentarz, tereny ogródków działkowych oraz rzeczne. Strategia wprowadza tutaj

następujące ustalenia i rekomendacje: utrzymanie istniejącej funkcji rolnej, przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy na tereny rolnicze, ochrona zieleni i skarp na terenach nadrzecznych (wyłączenie terenu z zabudowy), ustalenie ochrony widoku na Stare Miasto dla terenów D1 i D2.

Ryc. 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej dla miasta Sępólno

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Sępólno do roku 2030.

Obszar gminy

Obszar gminy został podzielony na następujące strefy:

- A – strefa rozwoju turystyki i energetyki wodnej

Obszar ten stanowi pas obejmujący teren rzeki Łyny i przylegające do niej grunty. Występują tutaj słabe gleby, natomiast są to obszary szczególnie atrakcyjne pod względem rozwoju turystyki. Znajdują się tu również szczególnie cenne kompleksy leśne

i liczne obiekty cenne kulturowo. Strategia wskazują następujące ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej: funkcja turystyczna jako dominująca, budowa wodnego przejścia granicznego w Stopkach oraz przystani i przystanków wodnych, rozwój osadnictwa o funkcji turystycznej i rekreacyjnej, zalesienie słabych gleb, wprowadzenie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (w tym elektrowni wodnych), umiarkowany rozwój funkcji mieszkaniowej jako uzupełniającej w granicach jednostek osadniczych.

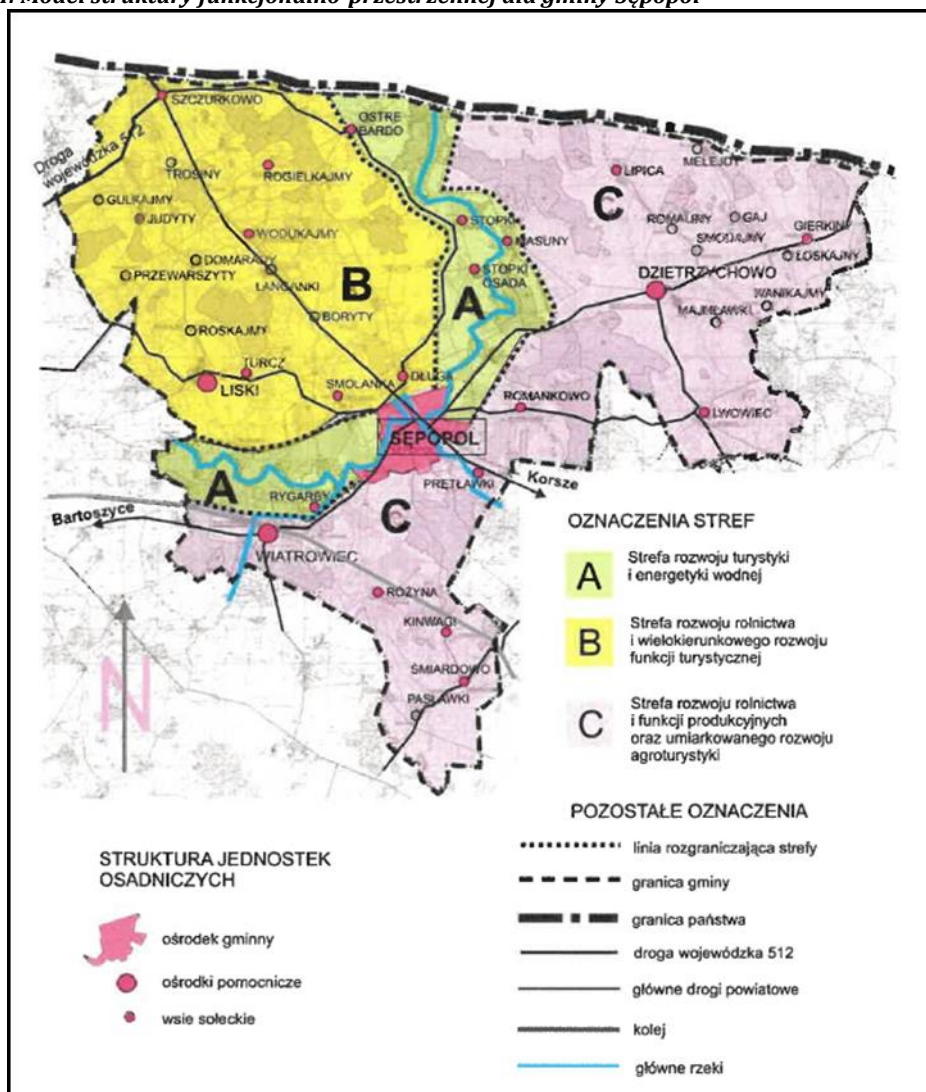
- B – strefa rozwoju rolnictwa i wielokierunkowego rozwoju funkcji turystycznej

Na terenie tej strefy dominują użytki rolne w dużej mierze na glebach o wysokich klasach bonitacyjnych. Występują tutaj duże gospodarstwa rolne oraz zwarta zabudowa gospodarcza związana z produkcją rolną i obsługą rolnictwa. Jako funkcja towarzysząca występuje turystyka. Występują tu również udokumentowane złoża kredy jeziornej i gytii. Wprowadza się na tym terenie następujące ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej: wyłączenie z zabudowy gleb najwyższych klas, odtworzenie walorów użytkowych zaniedbanych ośrodków rolnych, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych w kierunku rekreacji wodnej, zalesienie najsłabszych gruntów, wprowadzenie funkcji niekolidujących z głównymi kierunkami rozwoju.

- C - strefa rozwoju rolnictwa i funkcji produkcyjnych oraz umiarkowanego rozwoju agroturystyki

Głównymi funkcjami występującymi na terenie tej strefy jest rolnictwo i produkcja. Planuje się tutaj również rozwój agroturystyki. Przeważają tutaj użytki rolne z glebami wysokich klas bonitacyjnych oraz wielkopowierzchniowe gospodarstwa rolne. Występująca tutaj zabudowa jest zabudową zwartą o funkcji gospodarczo-rolniczej. Strategia wprowadza tutaj następujące ustalenia i rekomendacje: utrzymanie i zagęszczenie istniejącej zabudowy związanej z rolnictwem, rozwój funkcji rolnej, rozwój i wprowadzenie nowych funkcji produkcyjno-składowych, umiarkowane zalesienia słabych gruntów, umiarkowany rozwój agroturystyki, rozwój i usprawnienie komunikacji w gminie.

Ryc. 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej dla gminy Sępólno

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Sępólno do roku 2030.

2.2 Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Plan ogólny gminy Sępólno uwzględnia również zapisy planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego. W opracowaniu wojewódzkim określono istniejące uwarunkowania – od środowiskowych po komunikacyjne. Sporządzany plan ogólny zawiera te ustalenia z dostosowaniem wyznaczonych przeznaczeń do ewidencji gruntów i budynków.

W planie sprecyzowano politykę przestrzenną opartą na głównych filarach: porządkowaniu funkcji i konfliktów przestrzennych, podnoszeniu konkurencyjności głównych ośrodków miejskich, wspieraniu funkcjonalnej integracji i wielofunkcyjnego

rozwoju obszarów wiejskich, wzmacnianiu dostępności infrastrukturalnej (drogi, telekomunikacja) oraz ochronie przyrody i krajobrazu łącznie z uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego i naturalnych zagrożeń

Plan poddaje się zasadzie zrównoważonego rozwoju, co oznacza integrowanie aspektów społecznych, gospodarczych i środowiskowych z zachowaniem równowagi dla przyszłych pokoleń. Zawiera też szczegółowe zasady zarządzania przestrzenią – racjonalności ekonomicznej, preferencji regeneracji obszarów już zabudowanych, prewencji przed zanieczyszczeniami, przezorności wobec możliwych zagrożeń oraz kompensacji ekologicznej

W odniesieniu do inwestycji plan wykazuje szczególną rolę dla inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak sieci kanalizacyjne i wodociągowe. Wprowadza ustalenia szczegółowe dla terenów elementarnych – np. określenie minimalnej powierzchni działek mieszkaniowych, maksymalnych wysokości i zasad komponowania dachu czy lokalizacji zabudowy. Dzięki temu możliwe jest spójne planowanie miejscowe w gminach i miastach, dostosowane do celów regionalnych.

Realizacja ustaleń planu odbywa się poprzez wymóg ich uwzględnienia w kierunkach zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, co zapewnia zgodność projektów lokalnych z polityką województwa.

W planie określono szereg inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Są to z zakresu infrastruktury technicznej:

a) elektroenergetycznej

- budowa GPZ FW Sępopol (RS Różyna) wraz z zasilającą linią 110kV określona w Planie Rozwoju na lata 2017-2022 ENERGA-OPERATOR S.A.

b) wodociągowej, sanitarnej i deszczowej

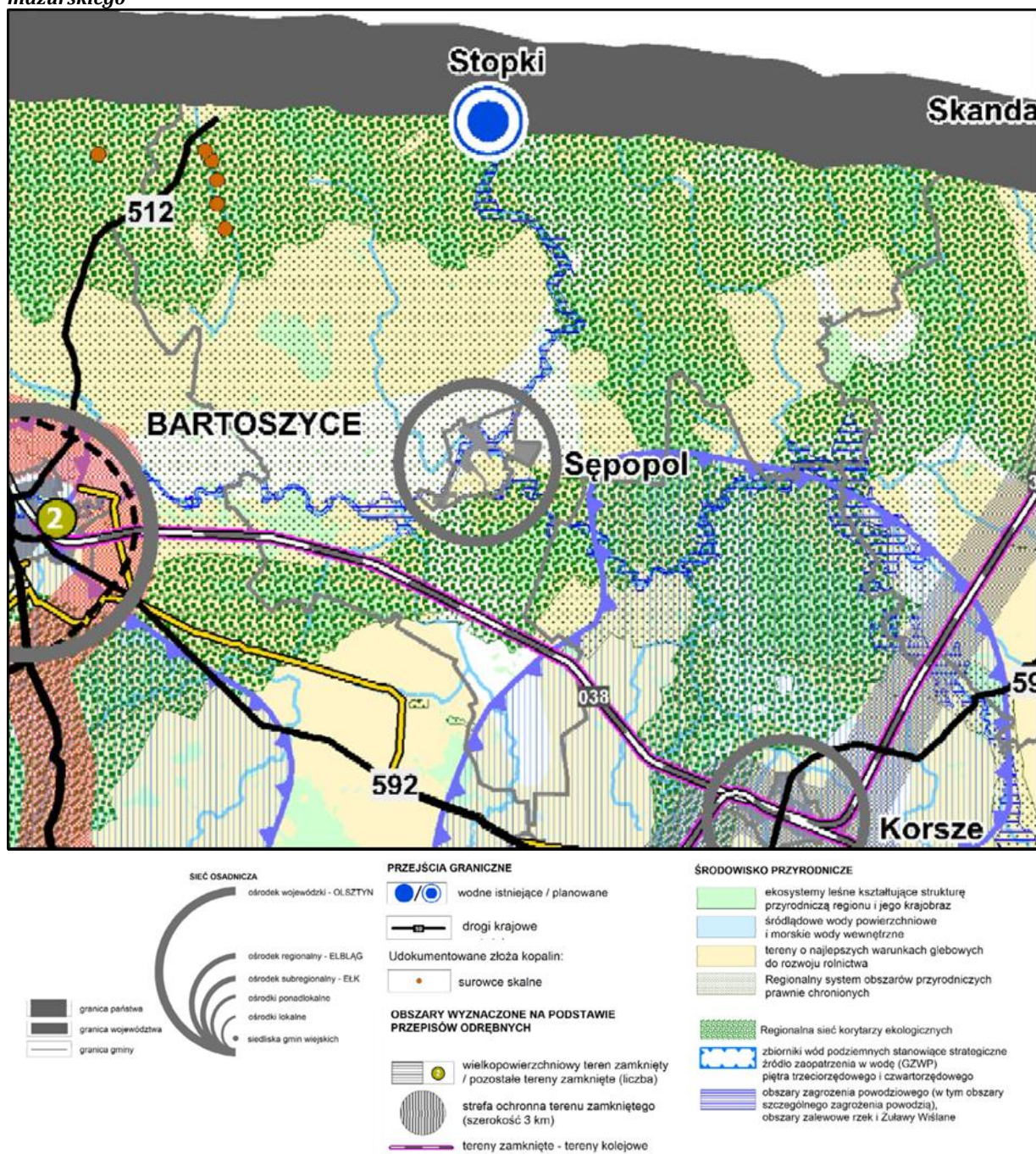
- budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej zawarta w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych.

Z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to:

- Kompleksowa rewitalizacja społeczna, fizyczna, gospodarcza i środowiskowa miast wojewódzkich objętych siecią Cittaslow
- Odtworzenie – kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Guber, gm.: Sępopol, Korsze, Barciany.

Ryc. 5. Fragment części graficznej do planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalony Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

2.3 Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny

Na obszarze gminy Sępól występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000
  - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowiska źródłiskowe koło Łabędnika

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Warmińska
- Obszary chronionego krajobrazu
  - Obszar chronionego krajobrazu Doliny Dolnej Łyny
  - Obszar chronionego krajobrazu Doliny Rzeki Guber
- Pomniki przyrody

Obszary Natura 2000

Na obszarze gminy Sępolec znajdują się 2 obszary Natura 2000, których charakterystykę przedstawiono poniżej:

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowiska źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowiska źródłiskowe koło Łabędnika został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE).

Obszar Natura 2000 Torfowiska źródłiskowe koło Łabędnika zajmuje powierzchnię 26,95 ha i znajduje się na terenie gmin Bartoszyce (gmina wiejska) i Sępolec (gmina miejsko-wiejska). Obejmuje swoim zasięgiem dwa odizolowane od siebie kompleksy torfowiskowe o wysokim stopniu zachowania środowiska naturalnego, które występują w dolinie rzeki Łabędnik. Na terenie gminy Sępolec zajmuje niewielką powierzchnię na jej południu, w granicach obrębu Śmiardowo.

Najcenniejszym składnikiem obszaru są torfowiska zasadowe (kod 7230) – siedlisko priorytetowe, które występuje tu w formie torfowisk źródłiskowych z udziałem mchów torfowców (*Sphagnum*), turzyc i innych higrofilnych gatunków. Są to siedliska bardzo rzadkie i zagrożone w Polsce, wymagające stabilnych warunków wodnych oraz ograniczenia oddziaływania antropopresji.

W obrębie obszaru spotykane są także:

- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410) – siedliska półnaturalne o dużej bioróżnorodności,

- fragmenty siedlisk łągowych i olsów (91E0), rozwijających się w wilgotnych obniżeniach i na obrzeżach torfowisk,
- lokalne płaty roślinności szuwarowej i zbiorowisk turzycowych.

W obrębie torfowisk i sąsiadujących siedlisk stwierdzono występowanie:

- chronionych gatunków roślin higrofilnych, takich jak: goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), storczyki,
- płazów – zwłaszcza traszki zwyczajnej i żaby moczarowej,
- owadów związanych z mokradłami, w tym rzadkich gatunków motyli i ważek.

Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem nr 8 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047 zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 24 czerwca 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Źródłiskowe koło Łabędnika PLH280047.

Plan zadań ochronnych identyfikuje następujące istniejące i potencjalne zagrożenia:

- Zmiany hydrologiczne: drenaże oraz osuszanie przez meliorację, co zaburza naturalną retencję i nawodnienie torfowisk;
- Pobór wód gruntowych: nowe studnie i głębokie roboty mogą obniżać poziom wód;
- Zanieczyszczenia wód: azot, fosfor, pestycydy ze zbiorników nieskanalizowanych, pól, ferm hodowlanych, dróg i szamb;
- Sukcesja ekologiczna: sukcesywne zalesianie i zarastanie otwartych siedlisk;
- Niszczenie siedlisk torfowych: m.in. wypalanie, wydobywanie torfu i wejście „na łono natury” z monitoringiem.

Dokument wskazuje następujące zadania ochronne:

- Ochrona stosunków wodnych – likwidacja/dostosowanie drenaży, odbudowa naturalnych barier piętrzących, ochrona źródłowych wód gruntowych;
- Ochrona siedlisk torfowych i łągowych – zakaz osuszania, wypalania traw, wydobywania torfu oraz sukcesji drzewnej na kopułach, monitorowanie i kontrola nasadzeń drzew;

- Ograniczenie zanieczyszczeń – ustanowienie stref buforowych wobec pól, dróg, wiejskich szamb, wymóg kanalizacji, zabezpieczenie odpadów i nawozów;
- Monitoring – systematyczne oceny stanu hydrologicznego, flory torfowej, jakości wód i składów siedliskowych;
- Działania edukacyjne i koordynacyjne – informowanie mieszkańców, rolników i właścicieli gruntów o znaczeniu torfowisk, przepisach PZO oraz praktykach prośrodowiskowych;
- Zmiany w dokumentach planistycznych – nowelizacja studiów gmin Sępólno i Bartoszyce: zakaz budowy i zalesiania w promieniu 500 m od torfowisk, utworzenie strefy ochrony wód podziemnych (10 km) i obowiązkowe ekspertyzy hydrologiczne dla studni.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Warmińska PLB280015

Obszar Natura 2000 Ostoja Warmińska został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z późniejszymi zmianami.

Obszar zajmuje powierzchnię 145 451,14 ha i znajduje się na terenie gmin: Korsze (gmina miejsko-wiejska), Bartoszyce (gmina miejska), Lelkowo (gmina wiejska), Braniewo (gmina wiejska), Kiwity (gmina wiejska), Barciany (gmina wiejska), Pieniężno (gmina miejsko-wiejska), Srokowo (gmina wiejska), Bartoszyce (gmina wiejska), Sępólno (gmina miejsko-wiejska), Płoskinia (gmina wiejska) oraz Górowo Iławeckie (gmina wiejska). Pokrywa większość obszaru gminy Sępólno za wyjątkiem jego południowej części.

„Ostoja Warmińska” została wyznaczona przede wszystkim z uwagi na obecność licznych, dobrze zachowanych siedlisk przyrodniczych chronionych w skali UE, a także populacji rzadkich gatunków zwierząt, w tym dużych ssaków, nietoperzy, płazów i bezkręgowców.

Najważniejsze siedliska przyrodnicze na terenie obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska:

- Torfowiska zasadowe (7230) – siedliska priorytetowe, związane z wodami zasobnymi w węglan wapnia, z bogatą florą mchów, turzyc i storczyków;
- Łąki trzęślicowe (6410) – półnaturalne zbiorowiska łąk wilgotnych, będące siedliskiem wielu gatunków motyli i ptaków;

- Grądy i łągi (9170, 91E0) – lasy liściaste w dolinach rzecznych i w wilgotnych obniżeniach;
- Starorzecza i tereny zalewowe (3150) – ekosystemy wodne o dużej zmienności, kluczowe dla płazów i ryb;
- Jeziora eutroficzne (3150) – siedliska wodne zasiedlane przez charakterystyczną roślinność naczyniową i fitoplankton.

Dzięki zróżnicowanemu ukształtowaniu terenu i warunkom wodnym obszar odznacza się dużą mozaikowością siedlisk, które płynnie przechodzą jedno w drugie, co stanowi wysoką wartość krajobrazową i ekologiczną obszaru.

Na terenie „Ostoj Warmińskiej” występują liczne gatunki objęte ochroną na mocy Dyrektywy Siedliskowej, m.in.:

- Bóbr europejski (*Castor fiber*) – odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu ekosystemów wodnych poprzez działalność inżynierską (budowa tam);
- Wydra europejska (*Lutra lutra*) – gatunek wskaźnikowy jakości wód i ekosystemów rzecznych;
- Nietoperze – m.in. nocek duży (*Myotis myotis*) i mopek (*Barbastella barbastellus*), które gniazdują w starych drzewostanach i budynkach;
- Płazy i gady – kumak nizinny, traszka grzebieniasta, jaszczurka zwinka;
- Bezkręgowce – m.in. chronione gatunki motyli (modraszki, czerwończyki), chrząszczy i ważek, związane z siedliskami mokradłowymi.

Obszar Natura 2000 Ostoja Warmińska posiada plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015.

Pośród celów planu ochrony zalicza się: zachowanie i poprawę stanu ochrony siedlisk ptasich, w tym licznych gatunków migracyjnych i lęgowych oraz ochronę kluczowych siedlisk – łąk, torfowisk, zbiorników wodnych i zadrzewień śródpolnych – od degradacji antropogenicznej.

Plan zadań ochronnych wymienia następujące cele ochrony obszaru:

- Utrzymanie lub przywrócenie oraz zapewnienie trwałego dobrego stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i korzystnego stanu populacji gatunków chronionych (ptaki, ssaki, płazy, ważki);

- Zabezpieczenie ciągłości ekosystemów poprzez konserwację sieci ekologicznych, w szczególności łąk, torfowisk, zadrzewień i cieków wodnych.

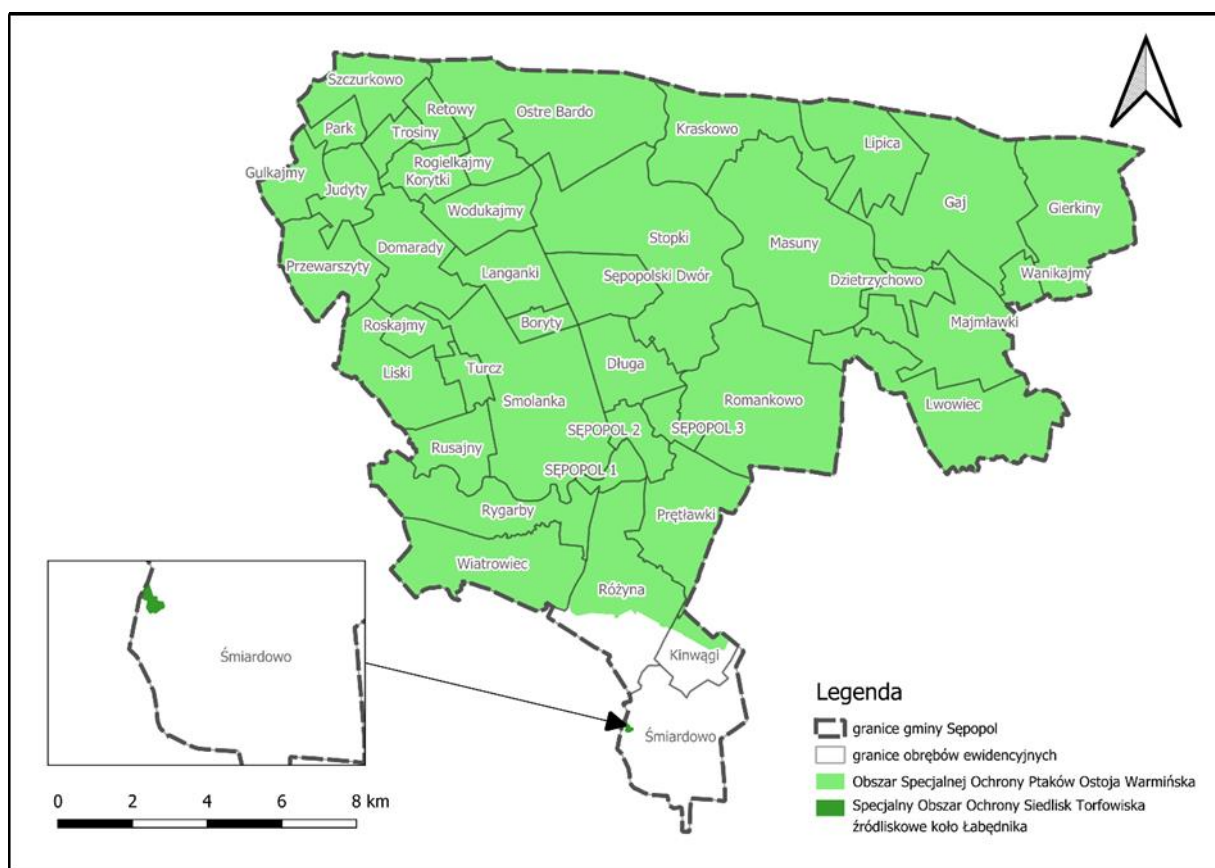
Plan Zadań Ochronnych wskazuje główne zagrożenia wpływające na wartość przyrodniczą obszaru:

- Melioracje i osuszanie terenów, prowadzące do obniżenia poziomu wód gruntowych i degradacji siedlisk mokradłowych;
- Intensyfikacja rolnictwa, powodująca eutrofizację i chemizację środowiska,
- Fragmentacja siedlisk przez zabudowę i rozwój infrastruktury;
- Sukcesja roślinna, zajmowanie siedlisk otwartych przez drzewostan;
- Zanieczyszczenia chemiczne i fizyczna presja, w tym zanieczyszczenia powierzchniowe oraz zmiany użytkowania terenu.

Pośród kluczowych działań ochronnych Plan Zadań Ochronnych wymienia następujące zadania:

- Hydrologiczne - korekta lub likwidacja szkodliwych systemów melioracyjnych, poprawa retencji wodnej oraz odbudowa barier piętrzących;
- Utrzymanie siedlisk - regularne koszenie i wypas łąk (co 2–3 lata), zapobieganie zalesianiu i niekontrolowanej sukcesji;
- Ochrona stref buforowych - ustanowienie pasów ochronnych, w których zakazane jest nawożenie, stosowanie pestycydów i prowadzenie melioracji;
- Monitoring i ocena - systematyczne (co 5 lat) monitorowanie populacji ptaków, stanu siedlisk oraz stosunków wodnych — wraz z raportami umożliwiającymi ewentualne korekty działań;
- Edukacja środowiskowa - kampanie informacyjno-edukacyjne skierowane do mieszkańców i rolników, promujące praktyki przyjazne środowisku, agroprogramy i rolno-środowiskowe wsparcie UE;
- Egzekwowanie i nadzór - RDOŚ w Olsztynie koordynuje wdrażanie zadań, prowadzi kontrole zgodności, współdziała z samorządami, Lasami Państwowymi i społecznościami lokalnymi.

Ryc. 6. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Sępoleń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Obszary chronionego krajobrazu

Na obszarze gminy Sępoleń występują 2 Obszary Chronionego Krajobrazu. Ich charakterystykę przedstawiono poniżej:

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny

Obszar zajmuje powierzchnię 16 429,9 ha i obejmuje tereny gmin: Lidzbark Warmiński (gmina miejska), Bartoszyce (gmina miejska), Kiwity (gmina wiejska), Dobre Miasto (gmina miejsko-wiejska), Jeziorany (gmina miejsko-wiejska), Bartoszyce (gmina wiejska), Sępoleń (gmina miejsko-wiejska) oraz Lidzbark Warmiński (gmina wiejska).

Ustalenia związane z ochroną obszaru zawarte są w Rozporządzeniu Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny. Wśród celów ochrony wymienione są: zachowanie naturalnego krajobrazu dolinnego o wysokiej wartości estetycznej i ekologicznej; ochrona siedlisk wodnych i nadrzecznych, łącznie z ciekami, zbiornikami i pasami zadrzewień oraz zachowanie funkcji retencyjnych i korytarza ekologicznego doliny Łyny.

Wymienione są również zasady i zakazy ochronne:

- Strefę ochronną (100 m od linii brzegowej) rzek i zbiorników wodnych, w której obowiązuje zakaz lokalizacji budowli – z wyjątkiem: urządzeń wodnych oraz inwestycji związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną i rybacką;
- Ograniczenie działań melioracyjnych mogących zaburzyć naturalne stosunki wodne i spowodować obniżenie poziomu wód gruntowych;
- Zakaz degradacji zadrzewień i zieleni przybrzeżnej, w tym wycinki drzew oraz zalesiania terenów otwartych, szczególnie na terenach rekreacyjnych i pasie buforowym;
- Zasady prowadzenia gospodarki rolnej i leśnej, wymagającej dostosowania do wymogów ochronnych obszaru – np. ograniczenie nawożenia w strefach przybrzeżnych;
- Zakaz zabudowy na terenach zalewowych i w obszarze bezpośredniego oddziaływania rzeki, zgodnie z zapisami Rozporządzenia.

Dokument wskazuje następujące instrumenty ochronne i opisuje nadzór:

- Nadzór sprawuje Wojewoda Warmińsko-Mazurski, współpracując z odpowiednimi jednostkami samorządowymi i służbami ochrony przyrody;
- Kontrola przestrzegania zakazów odbywa się m.in. przy wydawaniu decyzji lokalizacyjnych i pozwoleń budowlanych na terenach przyległych do doliny;
- W przypadku naruszeń prawa (szczególnie lokalizacji budowli w strefie ochronnej) stosuje się postępowania administracyjne, a także możliwe sankcje prawne.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber

Obszar zajmuje powierzchnię 14 447,99 ha i znajduje się na terenie gmin: Kętrzyn (gmina miejska), Kolno (gmina wiejska), Korsze (gmina miejsko-wiejska), Reszel (gmina miejsko-wiejska), Barciany (gmina wiejska), Sępólno (gmina miejsko-wiejska), Bisztynek (gmina miejsko-wiejska), Ryn (gmina miejsko-wiejska) oraz Kętrzyn (gmina wiejska).

Ustalenia dotyczące ochrony obszaru zawarte są w Uchwale Nr XXXIX/837/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber. Cele ochrony obejmują: zachowanie naturalnego krajobrazu doliny Rzeki Guber, w pełni wartościowego pod

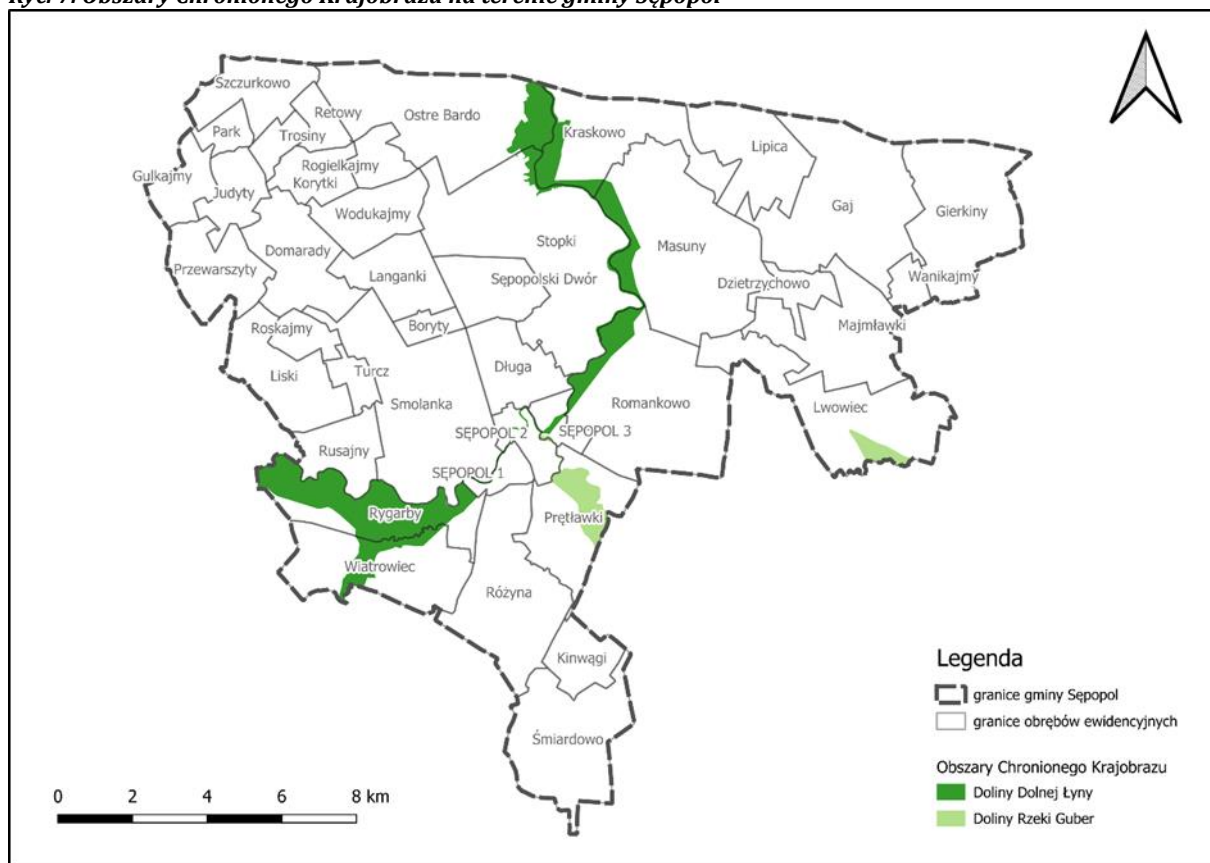

względem estetycznym i krajobrazowym oraz ochronę funkcji ekologicznych rzeki, w tym retencyjnych, korytarzowych i struktury siedlisk wodno-nadrzecznych.

Na podstawie obu aktów ustalono zasady ochronne, które obowiązują na obszarze chronionym:

- Zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych i gospodarczych w strefie ochronnej – stanowiącej 100 m pas od linii brzegowej rzeki. Dozwolone są jedynie instalacje związane z wodą (np. urządzenia melioracyjne) oraz przedsięwzięcia leśne lub rolnicze, które nie zaburzają naturalnych stosunków wodnych;
- Ograniczenia melioracyjne i odwodnieniowe – zabronione jest wykonywanie nowych prac osuszających, drenaży lub pogłębień, które mogłyby zakłócać naturalny poziom wód gruntowych;
- Ochrona zadrzewień i zakrzaczeń przybrzeżnych – bez uzyskania zgody zabroniona jest wycinka drzew i krzewów rosnących wzdłuż rzeki;
- Zasady użytkowania rolnego i leśnego – dopuszcza się działania zgodne z ochroną przyrody, m.in. ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin w strefie przybrzeżnej oraz prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ochrony siedlisk;
- Zakaz zabudowy na terenach zalewowych – uporządkowanie przestrzenne zgodnie z ochroną przed powodzią i zagrożeniem ekosystemów rzecznych.

Ryc. 7. Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Sępól

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Sępólno występują 22 pomniki przyrody, w tym 19 jednoobiektowych i 3 wieloobiektowe, z czego wszystkie są drzewami. Największe ich nagromadzenie znajduje się na terenie obrębu Gaj oraz Gulkajmy. Spośród drzew, ochroną objęte są następujące gatunki: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*, Dąb szypułkowy - *Quercus robur*, Dąb - *Quercus sp.*, Sosna czarna - *Pinus nigra*, Platan klonolistny - *Platanus xacerifolia* (*Platanus xhispanica*) i Modrzew europejski - *Larix decidua*. Zestawienie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Sępólno zostało przedstawione poniżej:

Tab. 1. Pomniki przyrody na terenie gminy Sępólno

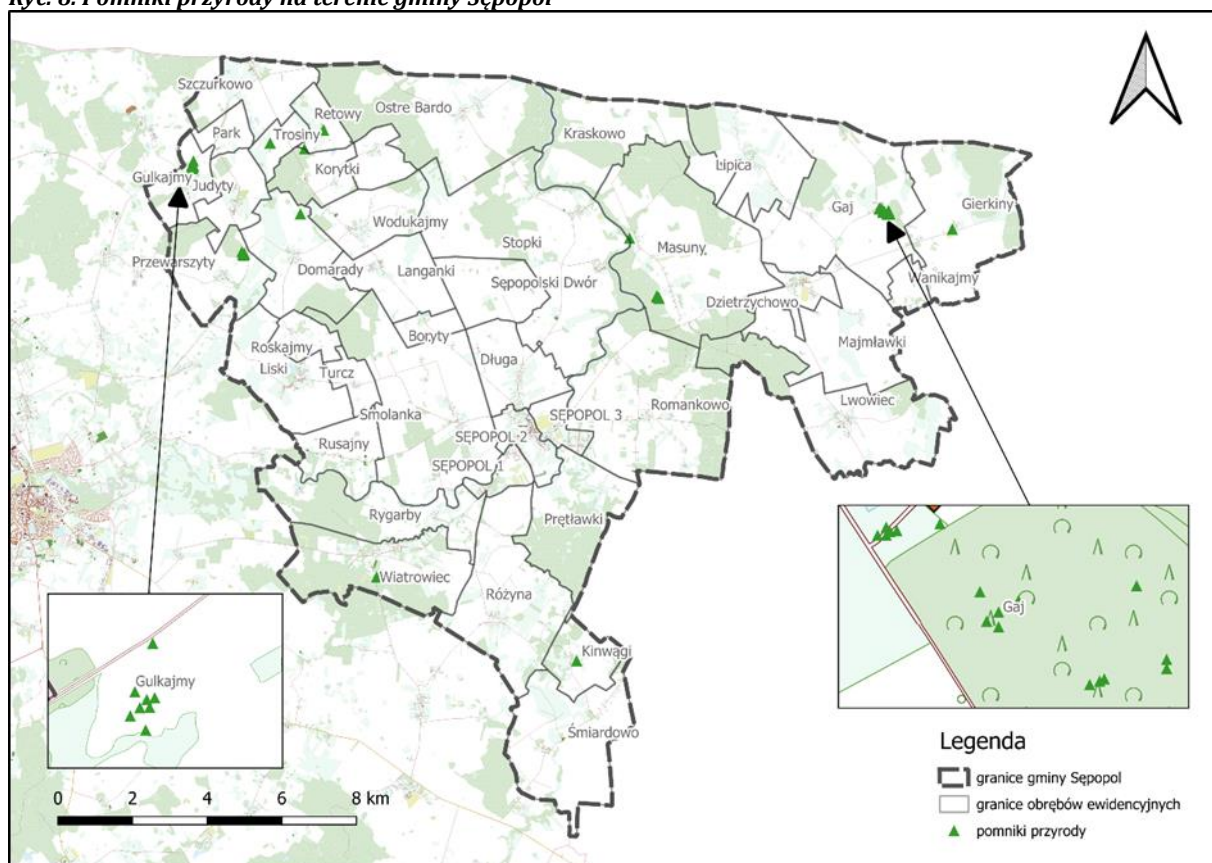
Lp.	Typ pomnika	Gatunek	Podtyp pomnika	Data ustanowienia	Akt prawny
1	wieloobiektowy	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Grupa drzew (19)	29.12.1952	Orzeczenie Nr Rlb-16/16/52 Prezydium WRN w Olsztynie z dnia 29 grudnia 1952 r.
2	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	-	01.01.1977	-
3	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	-	01.01.1977	-
4	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	-	01.01.1977	-

5	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	01.01.1977	-
6	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	01.01.1977	-
7	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	01.01.1977	-
8	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	01.01.1977	-
9	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	01.01.1977	-
10	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	01.01.1977	-
11	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	01.01.1977	-
12	jednoobiektowy	Dąb - Quercus sp.	-	30.04.1998	Uchwała Nr XXXVIII/213/98 Rady Miasta i Gminy Sępól z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawie: uznania drzew za pomniki przyrody
13	jednoobiektowy	Dąb - Quercus sp.	-	30.04.1998	Uchwała Nr XXXVIII/213/98 Rady Miasta i Gminy Sępól z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawie: uznania drzew za pomniki przyrody
14	jednoobiektowy	Sosna czarna - Pinus nigra	-	03.01.2007	Uchwała Nr XXXV/207/06 Rady Miasta i Gminy Sępól z dnia 26 października 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
15	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	13.08.2010	Uchwała Nr XXXIV/188/10 Rady Miejskiej w Sępólnie z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie uznania drzewa za pomnik przyrody oraz zniesienia ochrony drzew uznanych za pomniki przyrody
16	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	11.06.1984	Decyzja Nr RGŻL-op-398/84 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 11 czerwca 1984 r. o uznaniu za pomnik przyrody
17	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	05.03.1994	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 8 lutego 1994 r. w sprawie uznania obiektów za pomniki przyrody oraz uchylecia ochrony obiektów uznanych za pomniki przyrody
18	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	05.03.1994	Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 8 lutego 1994 r. w sprawie uznania obiektów za pomniki przyrody oraz uchylecia ochrony obiektów uznanych za pomniki przyrody
19	jednoobiektowy	Platan klonolistny - Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica)	-	11.01.2002	Rozporządzenie Nr 331 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie uznania obiektów za pomniki przyrody oraz o skreślenie obiektów z listy pomników przyrody

20	wieloobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robu	Grupa drzew (6)	14.10.2004	Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 września 2004 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
21	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	14.10.2004	Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 września 2004 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
22	wieloobiektowy	Modrzew europejski - Larix decidua	Grupa drzew (7)	14.10.2004	Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 września 2004 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Ryc. 8. Pomniki przyrody na terenie gminy Sępólno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

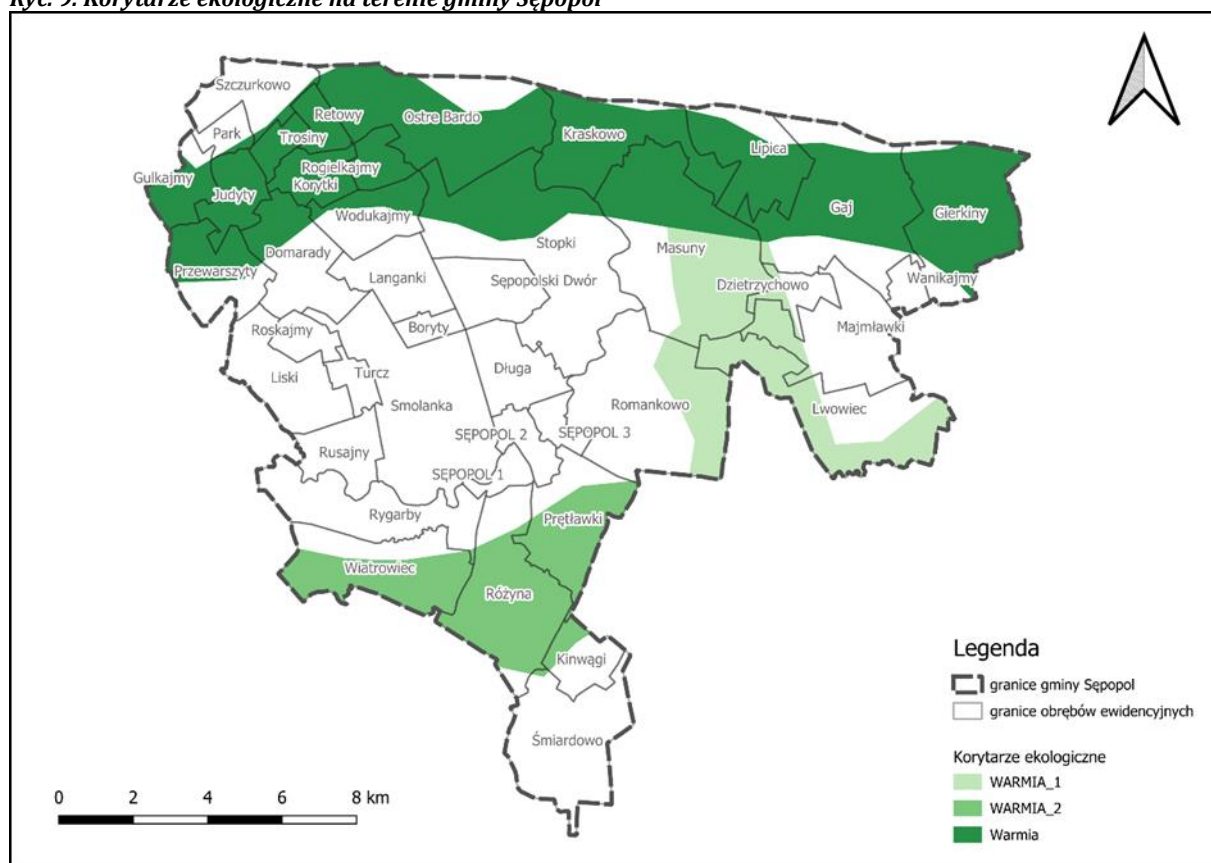
Inne obszary cenne przyrodniczo – korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne to pasy terenu, które umożliwiają przemieszczanie się organizmów między oddzielnymi od siebie fragmentami środowiska przyrodniczego, takimi jak lasy, łąki, mokradła czy inne siedliska naturalne. Stanowią one istotny element struktury krajobrazu, pełniąc rolę łączników pomiędzy większymi obszarami

o wysokich walorach przyrodniczych. Jedną z najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych jest podtrzymywanie ciągłości ekologicznej i procesów naturalnych w krajobrazie silnie przekształconym przez działalność człowieka. Ponadto pełnią one funkcje buforowe, chroniąc ostoję przyrodniczą przed wpływami zewnętrznymi, np. zanieczyszczeniami czy hałasem, oraz wspomagają funkcjonowanie ekosystemów przez stabilizowanie warunków wodnych, klimatycznych i glebowych.

Na obszarze gminy Sępólno znajdują się trzy korytarze ekologiczne zajmujące znaczną jej powierzchnię, w szczególności przy północnej, wschodniej i południowej granicy. Rozmieszczenie korytarzy ekologicznych na terenie gminy Sępólno zostało przedstawione na rycinie poniżej:

Ryc. 9. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Sępólno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

2.4 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią należą:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne;
- pas techniczny.

Powodzie stanowią istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi, ich mienia oraz środowiska przyrodniczego i gospodarczego. Skutki powodzi mogą być szczególnie dotkliwe w sferze materialnej – obejmują m.in. zniszczenia lub poważne uszkodzenia budynków mieszkalnych i gospodarczych, infrastruktury technicznej (np. dróg, mostów, sieci energetycznych i kanalizacyjnych), zniszczenia pól uprawnych, pastwisk, a także strat w rolnictwie i ogrodnictwie w postaci uszkodzenia upraw oraz roślinności.

Szczególnie wysokie ryzyko występuje na terenach zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych w zasięgu oddziaływania wód przekraczających poziomy normatywne. W takich przypadkach zagrożone może być nie tylko mienie, ale również zdrowie i życie ludności.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne zakazuje się: gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych oraz chemikaliów, które mogą zanieczyścić wody, składowania lub przetwarzania odpadów, lokalizowania nowych cmentarzy, realizacji inwestycji, które mogą prowadzić do zwiększenia zagrożenia powodziowego bądź utrudniać przepływ wód oraz realizowania przedsięwzięć wymagających pozwolenia wodnoprawnego bez wcześniejszego uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Teren gminy Sępolec znajduje się na terenie dorzecza Pregoty, gdzie obowiązuje plan zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregoty (Dz.U. z 2022 r. poz. 2715). Dokument ten określa cele główne i szczegółowe dotyczące zarządzania ryzykiem powodziowym. Działania te mają na celu zmniejszenie ryzyka powodziowego, tj. ograniczenie prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi oraz zmniejszenie jej negatywnych skutków, zwiększenie odporności obszarów i społeczności na skutki

powodzi oraz zintegrowanie działań technicznych i nietechnicznych, takich jak inwestycje hydrotechniczne, zmiany zagospodarowania przestrzennego, edukacja mieszkańców czy poprawa systemów ostrzegania.

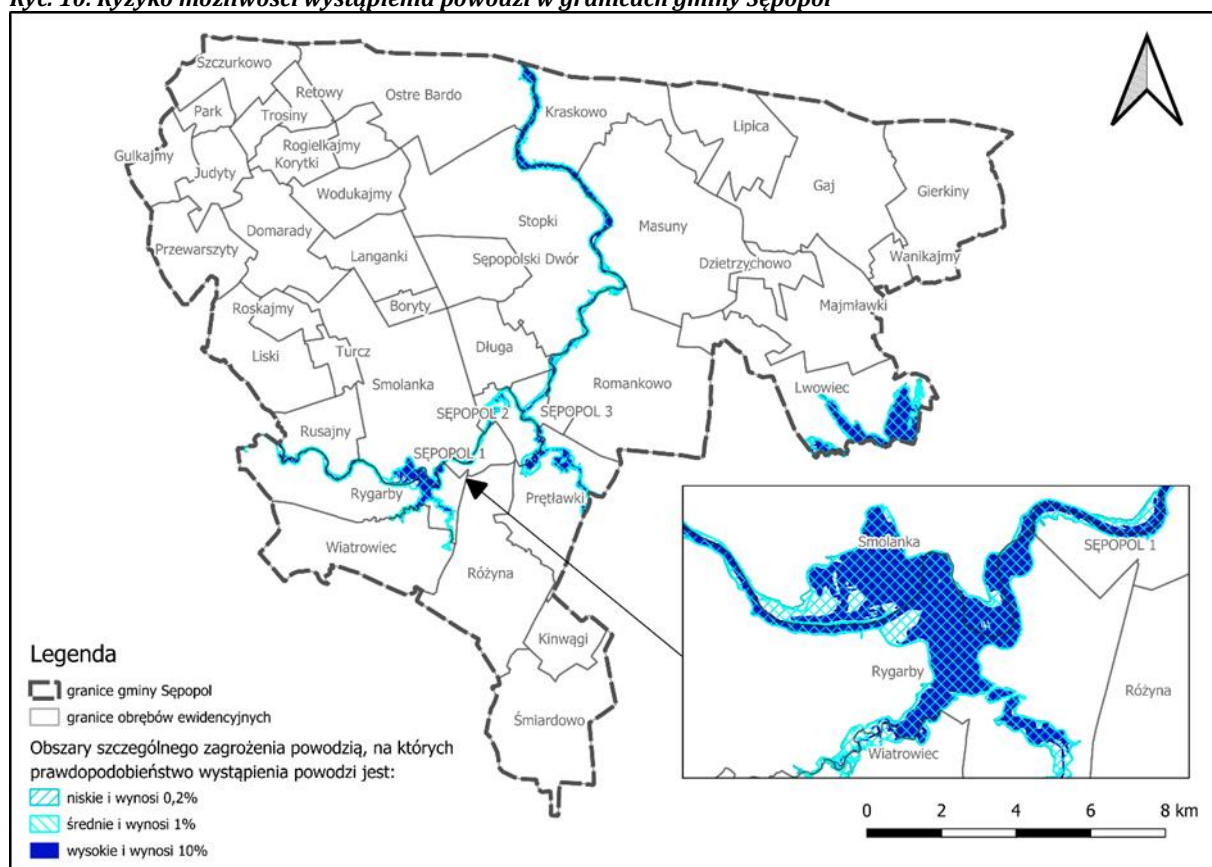
Zaproponowane w planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregoły środki i działania zaradcze obejmują działania, które mają na celu zarówno ograniczenie prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi, jak i zmniejszenie jej potencjalnych skutków. Wśród najważniejszych środków technicznych znalazły się inwestycje w infrastrukturę przeciwpowodziową, takie jak modernizacja i utrzymanie wałów przeciwpowodziowych, budowa i przebudowa zbiorników retencyjnych, a także regulacja i udroźnianie koryt cieków wodnych, co pozwala na swobodny przepływ wód wezbraniowych oraz zmniejsza ryzyko lokalnych zatorów. Działania te uzupełnia tworzenie i rewitalizacja terenów zalewowych oraz obszarów retencji naturalnej, takich jak łąki zalewowe, torfowiska i lasy łęgowe, które mają zdolność pochłaniania nadmiaru wody i tym samym odciążają system rzeczny w czasie intensywnych opadów lub topnienia śniegu.

Równolegle do działań inżynierskich plan zakłada wdrożenie środków organizacyjnych i planistycznych, w tym szczególnie ważne jest wprowadzenie ograniczeń w zabudowie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Planowanie przestrzenne powinno uwzględniać aktualne mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego, a lokalizacja nowych inwestycji powinna być poprzedzona analizą ryzyka. Jednym z kluczowych elementów prewencji jest ochrona naturalnych obszarów zalewowych, które pełnią funkcję buforów powodziowych i nie powinny być przekształcane pod zabudowę lub intensywną działalność gospodarczą.

Ważnym komponentem działań zaradczych jest również wzmocnienie systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń powodziowych. Rozwój narzędzi teleinformatycznych, monitoringu hydrologicznego i sieci stacji pomiarowych oraz usprawnienie współpracy między służbami ratunkowymi i administracją publiczną, mają umożliwić szybszą reakcję i minimalizację skutków ewentualnych powodzi. W planie przewidziano także działania informacyjne i edukacyjne, skierowane do mieszkańców terenów zagrożonych – mające na celu podniesienie świadomości społecznej w zakresie postępowania w przypadku zagrożenia powodziowego, przygotowania indywidualnych planów ewakuacyjnych oraz właściwego korzystania z systemów alarmowych.

Komplementarne znaczenie mają również działania zmierzające do przywracania naturalnej retencji wodnej, w tym działania z zakresu zrównoważonego gospodarowania wodą w krajobrazie rolniczym i leśnym. Renaturyzacja cieków wodnych, zalesianie obszarów zlewni, ograniczenie odpływu powierzchniowego i promowanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury (np. ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne przy budynkach) to istotne elementy budowania odporności krajobrazu na powódzie.

Ryc. 10. Ryzyko możliwości wystąpienia powodzi w granicach gminy Sępolek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

Gmina Sępolek znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi $p=10\%$ (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 10 lat, $p=1\%$ (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 100 lat) oraz o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi $p=0,2\%$ (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 500 lat).

Tereny z największą powierzchnią ryzyka wystąpienia powodzi znajdują się w południowej części obszaru gminy Sępolek w granicach obszarów: Rygarby, Sępolek (1, 2, 3), Prętławki oraz Wiatrowiec. Największa powierzchnia obszarów zagrożonych powodzią znajduje się w otoczeniu rzeki Łyny oraz Guber.

Na obszarach zagrożonych powodzią zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych i innych substancji oraz środków, które mogą zanieczyścić wody oraz lokalizowania nowych cmentarzy.

Na terenie gminy Sępól, oprócz ryzyka wystąpienia klasycznych powodzi rzecznych, należy również uwzględnić zagrożenie związane z podtopieniami spowodowanymi wzrostem poziomu wód gruntowych. Zjawisko to, choć mniej gwałtowne niż powódź, może prowadzić do istotnych problemów w zagospodarowaniu przestrzennym, użytkowaniu gruntów rolnych, a także wpływać na stan techniczny budynków i infrastruktury.

Podtopienia gruntowe występują wówczas, gdy lustro wód gruntowych unosi się na skutek intensywnych lub długotrwałych opadów atmosferycznych, topnienia śniegu, bądź w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek – szczególnie w rejonach dolinnych, gdzie zachodzi ścisła zależność pomiędzy poziomem wód powierzchniowych a podziemnych. W gminie Sępól zagrożone są przede wszystkim:

- tereny położone w obniżeniach topograficznych, gdzie naturalna infiltracja wód opadowych jest utrudniona, a odpływ ograniczony;
- dna dolin rzecznych, zwłaszcza wzdłuż rzeki Łyny i jej dopływów, gdzie istnieje naturalna tendencja do stagnacji wód i ich wsiąkania do warstw wodonośnych;
- obszary o płytkim zwierciadle wód gruntowych, czyli tam, gdzie warstwa wodonośna znajduje się blisko powierzchni terenu – co uniemożliwia skuteczne odprowadzanie wód opadowych;
- tereny zabudowane bez systemów odwodnienia, na których brak infrastruktury technicznej (rowy melioracyjne, kanalizacja deszczowa) sprzyja lokalnym zalewiskom.

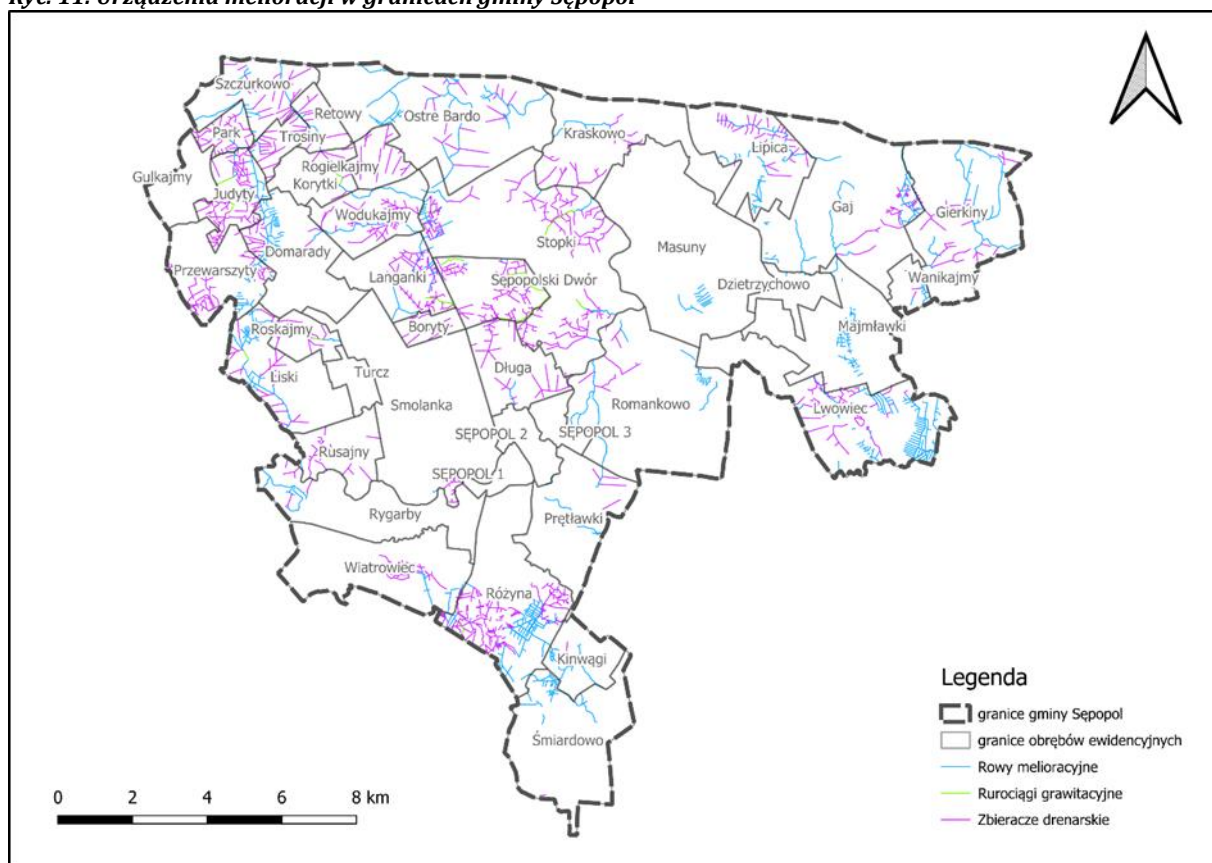
Podtopienia tego typu mogą występować zarówno sezonowo (np. w okresie wiosennym podczas roztopów), jak i epizodycznie – po nawalnych opadach atmosferycznych, które doprowadzają do gwałtownego podniesienia się poziomu wód gruntowych. W niektórych przypadkach zjawisko to może być również wynikiem tzw. efektu cofki, czyli spiętrzenia wód rzecznych, co prowadzi do odwrotnego przepływu i wzrostu poziomu wód gruntowych w dolinach rzecznych.

Teren opracowania nie posiada w swoich granicach ewidencjonowanych wałów przeciwpowodziowych oraz ich stref ochronnych.

2.5 Obszary gruntów zmeliorowanych

Na terenie gminy Sępólno znajdują się urządzenia melioracji wodnych takie jak: rowy melioracyjne, rurociągi grawitacyjne oraz zbieracze drenarskie, a także zmeliorowane grunty (zewidencjonowane i niezewidencjonowane). Ich ewidencja prowadzona jest przez właściwy organ zarządzający melioracjami. W przypadku lokalizowania inwestycji w pobliżu ww. urządzeń lub na terenach objętych systemem melioracji należy stosować się do przepisów odrębnych w tym zakresie oraz w miarę potrzeb określić warunki gruntowe. Na terenach wiejskich gminy Sępólno urządzenia melioracyjne zostały zewidencjonowane w formie wektorowej w przypadku większości obrębów, natomiast w granicach obrębów miejskich gminy ewidencja urządzeń melioracyjnych występuje jedynie na mapach analogowych.

Ryc. 11. Urządzenia melioracji w granicach gminy Sępólno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGWWP

2.6 Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy

Gmina Sępapol położona jest w obrębie obszaru o urozmaiconej rzeźbie terenu, związanej głównie z działalnością lądolodu oraz późniejszą erozją rzeczną. Istotnym elementem morfologicznym są doliny cieków wodnych, w tym dolina rzeki Łyny, gdzie występują strome i wysokie zbocza podatne na procesy grawitacyjne.

Warunki sprzyjające rozwojowi ruchów masowych na terenie gminy to w szczególności:

- występowanie stromych stoków o wysokości od kilku do około 20 m,
- budowa geologiczna obejmująca gliny zwałowe, gliny pylaste oraz utwory deluwialne, często przykryte piaskami i żwirami,
- obecność wód gruntowych, wysięków oraz okresowe lub stałe podcinanie stoków przez cieki wodne,
- lokalne oddziaływania antropogeniczne (nasypy, zrzuty wód opadowych, zabudowa w strefach skarpowych).

Na terenie gminy Sępapol zidentyfikowano istniejące ruchy masowe ziemi, udokumentowane w Kartach Rejestracyjnych Osuwisk (KRO). Zjawiska te koncentrują się głównie w obrębie dolin rzecznych oraz na stokach o znacznym nachyleniu.

Dominującymi formami ruchów masowych są:

- niewielkie osuwiska,
- zsuwy powierzchniowe,
- spęływanie gruntu i zwietrzliny,
- drobne obrywy darni.

Zdecydowana większość zarejestrowanych zjawisk ma charakter lokalny i niewielką powierzchnię, jednak ich występowanie wskazuje na podwyższoną podatność stoków na aktywizację procesów masowych, szczególnie w okresach intensywnych opadów atmosferycznych lub roztopów.

Tab. 2 Tereny na których występują ruchy masowe ziemi na terenie gminy Sępól

Lp.	Miejscowość	Sytuacja geomorfologiczna	Rodzaj ruchu	Stopień aktywności	Powierzchnia [ha]	Powstałe szkody i zagrożenia
1	Sępól	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	0,0596	Brak udokumentowanych szkód
2	Sępól	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne ciągle (55,5%), aktywne okresowo (44,5%)	0,1162	Potencjalne zagrożenie destabilizacji skarpy
3	Sępól	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	0,0596	Brak szkód
4	Masuny	stok cały	zsuw	aktywne okresowo (100%)	0,1951	Brak danych o szkodach
5	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
6	Masuny	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
7	Stopki	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
8	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
9	Stopki	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalne zagrożenie stateczności stoku
10	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak udokumentowanych szkód
11	Stopki-Osada	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
12	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
13	Sępól	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
14	Sępól	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Lokalna niestabilność skarpy
15	Sępól	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
16	Sępól	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych o szkodach

17	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
18	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
19	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalne zagrożenie lokalne
20	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
21	Masuny	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych o szkodach
22	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
23	Masuny	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
24	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalna destabilizacja stoku
25	Stopki	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
26	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Lokalna niestabilność
27	Stopki	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
28	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
29	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych
30	Stopki-Osada	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
31	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
32	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalne zagrożenie lokalne
33	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
34	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
35	Masuny	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych
36	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód

37	Masuny	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
38	Stopki	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalna niestabilność
39	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
40	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
41	Stopki-Osada	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych
42	Sępopol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
43	Sępopol	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalna destabilizacja skarpy
44	Sępopol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
45	Sępopol	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
46	Masuny	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych o szkodach
47	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
48	Masuny	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
49	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalne zagrożenie lokalne
50	Stopki	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
51	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Lokalna niestabilność stoku
52	Stopki	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
53	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
54	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych
55	Stopki-Osada	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
56	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód

57	Stopki-Osada	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalne zagrożenie lokalne
58	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
59	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Lokalna niestabilność
60	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
61	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
62	Masuny	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych
63	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
64	Masuny	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
65	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalna destabilizacja
66	Stopki	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
67	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Lokalna niestabilność
68	Stopki	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
69	Stopki	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
70	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych
71	Stopki-Osada	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
72	Stopki-Osada	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
73	Stopki-Osada	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalne zagrożenie
74	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
75	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Lokalna niestabilność
76	Sępapol	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód

77	Sępapol	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
78	Masuny	stok cały	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Brak danych
79	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
80	Masuny	stok cały	zsuw	nieaktywne (100%)	brak danych	Brak szkód
81	Masuny	skarpa przykorytowa	zsuw	aktywne okresowo	brak danych	Potencjalna destabilizacja stoku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

Ruchy masowe koncentrują się głównie w obrębie stoków dolin rzecznych, w szczególności w dolinach rzek Łyny i Guber oraz na skarpach przykorytowych i stokach całych o podwyższonym nachyleniu. Analiza sytuacji geomorfologicznej wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowią ruchy masowe zlokalizowane na stokach całych. Istotny udział mają również zjawiska występujące na skarpach przykorytowych, co wiąże się z erozją boczną cieków wodnych oraz okresowym podcinaniem podstaw stoków.

Na wszystkich terenach gdzie występują ruchy masowe zidentyfikowano jeden dominujący typ ruchu masowego – zsuw. Brak jest udokumentowanych przypadków obrywów skalnych czy sływów gruzowych, co jest zgodne z charakterem budowy geologicznej gminy, zdominowanej przez grunty nieskaliste (gliny, piaski, żwiry).

Zsuwy mają najczęściej charakter:

- płytki,
- obejmujący warstwy gruntów spoistych lub słabo spoistych,
- powiązany z nawodnieniem gruntu i osłabieniem jego parametrów wytrzymałościowych.

Pod względem stopnia aktywności:

- zdecydowanie dominują osuwiska nieaktywne, stanowiące największą część zinventaryzowanych obiektów,
- mniejszy udział mają osuwiska aktywnych okresowo, których aktywizacja może następować w sprzyjających warunkach hydrogeologicznych (intensywne opady, roztopy),

- najmniej liczne są osuwiska aktywne ciągle, które występują incydentalnie i zazwyczaj związane są z podcinaniem stoków przez cieki wodne.

Taki rozkład stopni aktywności wskazuje, że większość ruchów masowych na terenie gminy ma charakter reliktowy lub stabilizujący się, jednak przy zmiennych warunkach klimatycznych część z nich może ulec ponownej aktywizacji.

Zarejestrowane ruchy masowe charakteryzują się:

- niewielką powierzchnią, najczęściej nieprzekraczającą kilku dziesiątych hektara,
- krótką długością i ograniczonym zasięgiem przestrzennym.

Brak dużych, rozległych osuwisk wskazuje na to, że procesy masowe mają charakter rozproszony, a ich rozwój jest silnie uzależniony od lokalnych warunków terenowych.

W przypadku większości terenów, gdzie występują ruchy masowe:

- nie stwierdzono bezpośrednich szkód w zabudowie ani infrastrukturze technicznej,
- zagrożenia mają charakter potencjalny, głównie w odniesieniu do:
  - destabilizacji skarp,
  - możliwości dalszego zsuwania się gruntu w kierunku dolin rzecznych,
  - lokalnych zmian rzeźby terenu.

Zjawiska te mogą stanowić istotne ograniczenie dla przyszłego zagospodarowania terenów położonych w obrębie stromych stoków oraz w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych.

Poza istniejącymi ruchami masowymi, na terenie gminy Sępolec wyznaczono również tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, udokumentowane w Kartach Rejestracyjnych Terenów Zagrożonych (KRTZ). Są to obszary, na których obecne warunki geomorfologiczne, geologiczne oraz hydrogeologiczne mogą sprzyjać inicjacji ruchów masowych w przyszłości.

Najczęściej występującymi kryteriami wyznaczania terenów zagrożonych są:

- strome i wysokie zbocza dolin rzecznych,
- ślady dawnych osuwisk i spęływania gruntu,
- podcinanie stoków przez cieki wodne,
- obecność wysięków i wypływów wód gruntowych,
- niekorzystne warunki geologiczne (plastyczne gliny zwałowe)

Tab. 3 Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi na terenie gminy Sępólno

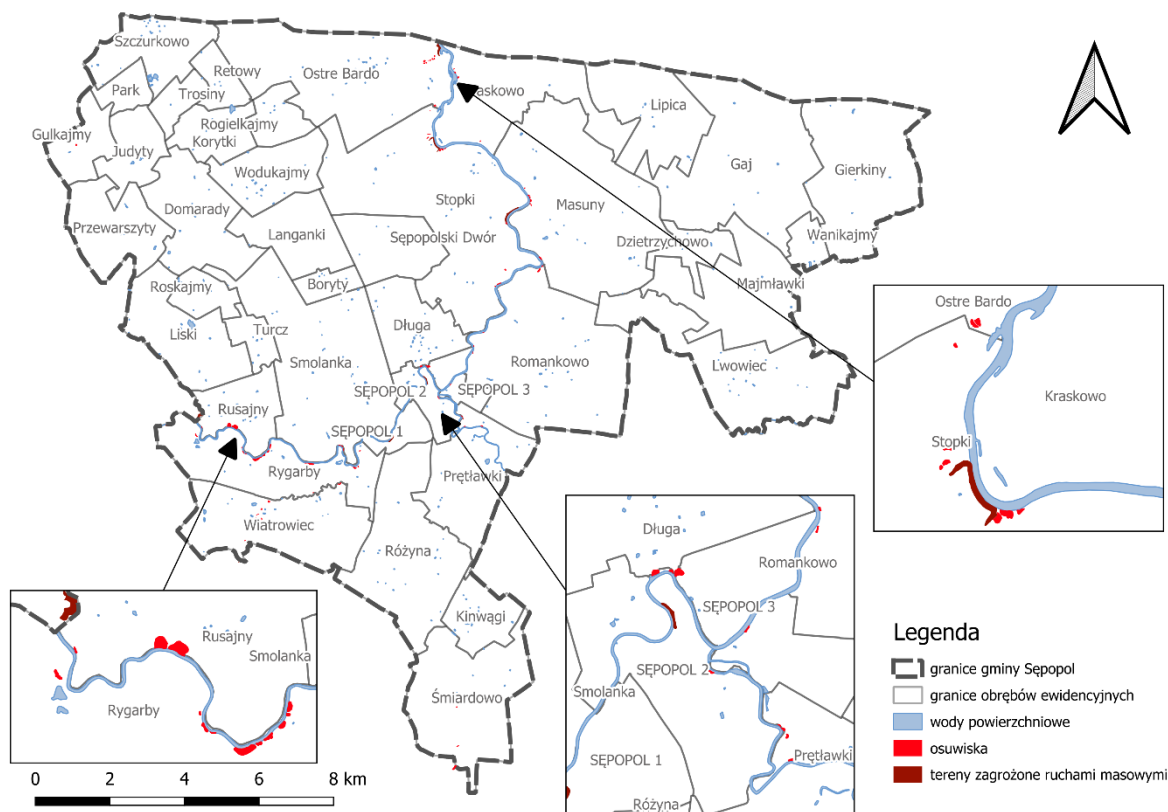
Lp.	Miejscowość	Kryterium wyznaczania terenu (opis)
1	Sępólno	Geomorfologiczne: wysoki i stromy stok; w obrębie terenu rozpoznano w przeszłości osuwiska (Katalog Osuwisk). Geologiczne: niewielkie osuwiska i drobne obrywy darni. Hydrogeologiczne: wypływy i wysięki wód gruntowych na stoku oraz podmokłości w dolnej części.
2	Sępólno	Geomorfologiczne: wysoki (ok. 7 m) i stromy (ok. 20°) stok, widoczne przejawy spełzywania gruntu i zwietrzliny. Geologiczne: liczne niewielkie zsuwy i zerwy darni. Hydrogeologiczne: wypływy i wysięki wód gruntowych na stoku.
3	Szylina Wielka	Geomorfologiczne: teren nierówny, lekko pofalowany, przejawy płytkiego spełzywania oraz małych zsuwów; sąsiedztwo osuwisk. Geologiczne: zbocze zbudowane z ilasto-pyłastych glin zwałowych przykrytych miejscami piaskami. Hydrogeologiczne: okresowa erozja wód płynących powodująca podcinanie dolnej części zbocza.
4	Stopki	Geomorfologiczne: wysoki (ok. 20 m) i stromy (ok. 38°) stok, widoczne przejawy spełzywania; rozpoznane w przeszłości osuwiska. Geologiczne: liczne niewielkie zsuwy i zerwy darni, gliny deluwialne. Hydrogeologiczne: erozja boczna i wgłębna dolnej części stoku przez nurt rzeki.
5	Stopki-Osada	Geomorfologiczne: wysoki (ok. 16 m) i stromy (ok. 30°) stok, widoczne przejawy spełzywania. Geologiczne: osuwisko oraz liczne niewielkie zsuwy i zerwy darni. Hydrogeologiczne: erozja boczna i wgłębna dolnej części stoku przez nurt rzeki, liczne wysięki wód gruntowych.
6	Ostre Bardo	Geomorfologiczne: wysoki (ok. 20 m) i bardzo stromy (ok. 40°) stok. Geologiczne: grunty spoiste (gliny zwałowe) przewarstwione gruntami niespoistymi (piaski, żwir). Hydrogeologiczne: erozja boczna dolnej części stoku przez nurt rzeki.
7	Nuny	Geomorfologiczne: ślady zsuwów oraz spełzywanie. Hydrogeologiczne: podcinanie stoku przez nurt rzeki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

Podsumowując, ruchy masowe ziemi na terenie gminy Sępólno mają w przeważającej mierze charakter lokalny i niewielkoskalowy, jednak ich liczba oraz koncentracja w obrębie dolin rzecznych wskazują na podwyższone ryzyko geodynamiczne tych obszarów. Dominującą formą ruchów masowych są zsuwy gruntowe, które w większości pozostają nieaktywne lub wykazują okresową aktywność, uzależnioną od zmiennych warunków środowiskowych. Pomimo niewielkich rozmiarów pojedynczych zjawisk, ich nagromadzenie świadczy o zwiększonej podatności stoków na procesy grawitacyjne. Kluczową rolę w inicjowaniu i rozwoju ruchów masowych odgrywają uwarunkowania geomorfologiczne, w szczególności obecność stromych zboczy dolin, a także czynniki hydrogeologiczne związane z nawodnieniem gruntów

oraz erozją rzeczną prowadzącą do podcinania podstaw stoków. Na mapie poniżej przedstawiono rozmieszczenie terenów, gdzie występują ruchy masowe oraz terenów zagrożonych ich wystąpieniem.

Ryc. 12 Ruchy masowe na terenie gminy Sępópol

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

2.7 Strefy ochronne ujęć wody

Na terenie gminy Sępópol funkcjonuje 9 ujęć wód podziemnych, które znajdują się w miejscowościach: Sępópol, Stopki - osada, Judyty, Paślawki, Langanki, Masuny, Smodajny, Lwowiec i Ostre Bardo.

Zgodnie z decyzją Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarządu Zlewni w Olsztynie nr BI.ZUZ.4.4100.14.2018 z dnia 20 lipca 2018 r. ustanowiono strefy ochronne obejmujące tereny ochrony bezpośredniej dla ujęć wody na terenie gminy Sępópol. Tereny należą do Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Usług Komunalnych w Sępópolu. Występują następujące tereny ochrony bezpośredniej studni:

Tab. 4. Strefy ochronne ujęć wód podziemnych na terenie gminy Sępole

Lp.	Nr studni	Kształt obszaru	Wymiary (m)	Działka ewidencyjna	Obręb
1	2A, 3	Prostokąt	51,50 × 19,40 × 51,40 × 18,10	27/7 i 27/9	Śmiardowo
2	4	Wielobok	14,8 × 12,2 × 13,2 × 13,70	52/3	Sępole
3	2	Prostokąt	38,8 × 24,9 × 38,9 × 24,4	158/2	Sępole
4	1	Wielobok	21,00 × 21,3 × 22,3 × 21,9	9/10	Gaj
5	2	Wielobok	33,8 × 37,9 × 40,1 × 33,9	13/19	Gaj
6	2	Wielobok	19,8 × 48,00 × 19,9 × 48,2	110/8	Ostre Bardo
7	2	Wielobok	28,8 × 61,1 × 44,2 × 20,66 × 11,5 × 37,3	3/3	Langanki
8	1, 2	Wielobok	48,6 × 14,2 × 45,8 × 25,9	29/34	Stopki
9	1	Wielobok	32,4 × 25,7 × 36,5 × 30,8	1/8	Gierkiny
10	1, 2	Wielobok	49,4 × 38,5 × 51,8 × 31,6	6/10	Judyty
11	2	Wielobok	8,6 × 11,2 × 13,6 × 8,8	5/7	Masuny
12	1, 2	Wielobok	12,4 × 91 × 23,8 × 89,1	14/3	Lwowiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z decyzji Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarządu Zlewni w Olsztynie nr BI.ZUZ.4.4100.14.2018 z dnia 20 lipca 2018 r.

Właściciel ujęcia wody w Sępole zobowiązany jest do ogrodzenia terenu ochrony bezpośredniej oraz umieszczenia na ogrodzeniu tablic informacyjnych wskazujących na ustanowienie strefy ochronnej i zakazujących wstępu osobom nieupoważnionym. Na obszarze tym obowiązuje szereg zakazów i nakazów. Przede wszystkim zabrania się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody oraz odprowadzania wód opadowych i roztopowych w sposób, który mógłby spowodować ich przedostawanie się do urządzeń służących do poboru wody. Teren należy zagospodarować zielenią. Ponadto obowiązuje nakaz odprowadzania ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze ujęcia poza granicę terenu ochrony bezpośredniej. Dopuszcza się jedynie ograniczone, wynikające z niezbędnych potrzeb, przebywanie osób niezaangażowanych w obsługę urządzeń służących do poboru wody.

2.8 Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

Na obszarze gminy Sępole nie występują ustanowione obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych powierzchniowych ani podziemnych zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

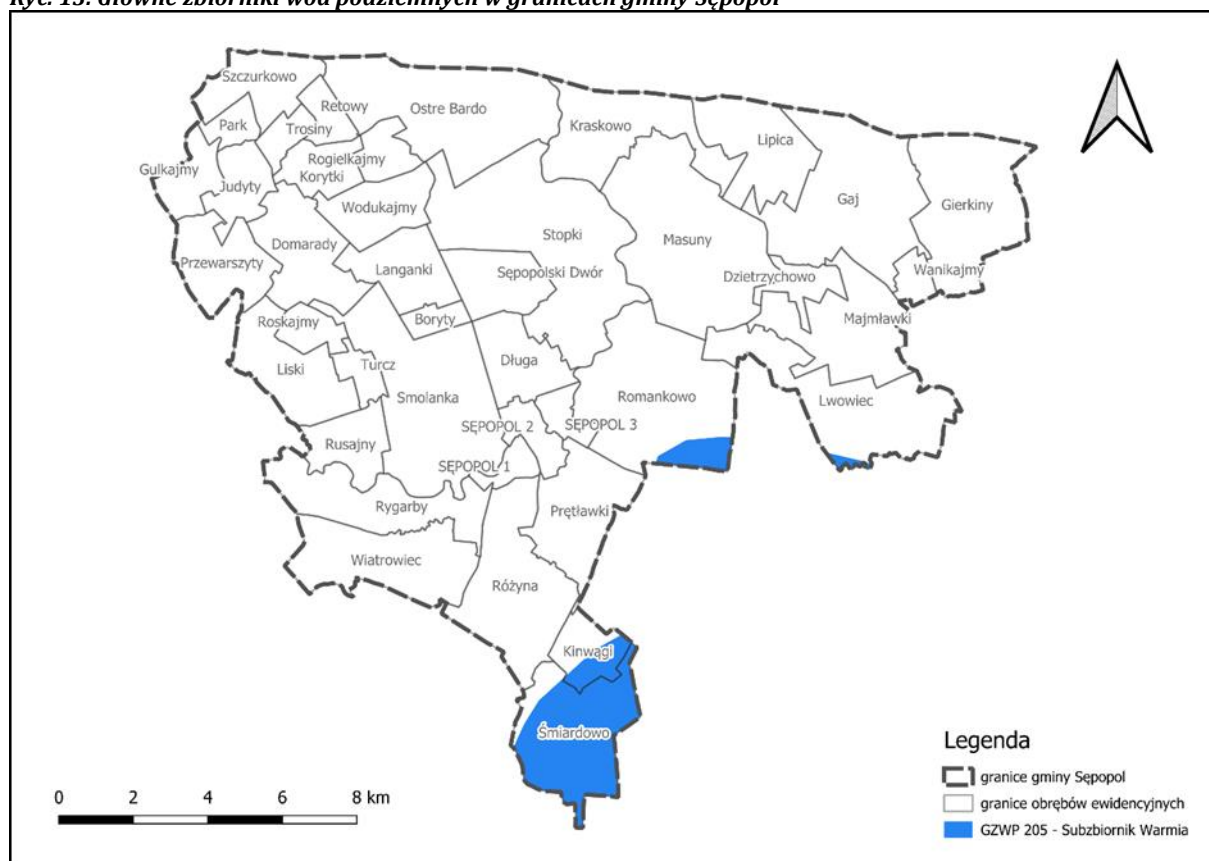
W obrębie utworów czwartorzędowych w południowej części gminy Sępole znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych o numerze 205 – Subzbiornik Warmia. Informacje dotyczące zbiornika zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Tab. 5. Informacje dotyczące GZWP na terenie gminy Sępól

Numer	205
Nazwa	Subzbiornik Warmia
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: RNPN – region Narwi, Pregoty i Niemna
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Pojezierzy Pomorskiego i Mazurskiego (GZWP w paśmie pojezierzy)
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84): Nizina Staropruska (841.5), Pojezierze Mazurskie (842.8)
Powierzchnia	1999 km ²
Typ zbiornika	Porowy
Stratygrafia	czwartorzęd, neogen, paleogen
Wodoprzewodność	240–350
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m³/d × km²]	26,5
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m³/d]	53 000
Podatność zbiornika na antropopresję	Bardzo mało podatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Informatora PSH Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce z 2017 roku

Ryc. 13. Główne zbiorniki wód podziemnych w granicach gminy Sępól

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

2.9 Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi

Na terenie gminy Sępólno nie występują obszary ani tereny górnicze.

2.10 Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji

Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2024 r.” opublikowanym przez Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, na terenie gminy Sępólno występują 2 udokumentowane złoża kopalin, z czego jedno posiada status złoża rozpoznane wstępnie, a w przypadku drugiego eksploatacja została zaniechana. Oba złoża położone są w północno-wschodniej części gminy na terenie obrębów Szczurkowo, Park, Judyty, Korytki i Trosiny. Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych złóż kopalin zawarto w tabeli poniżej:

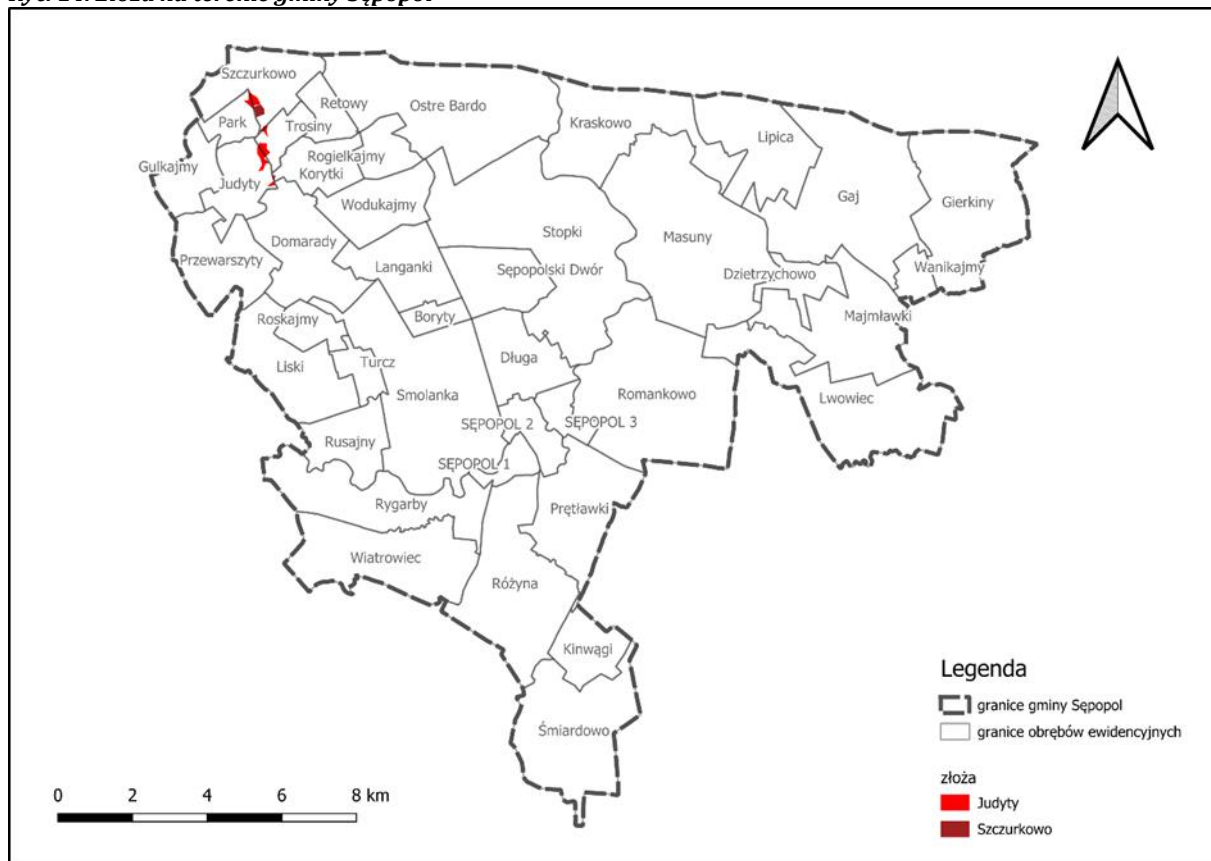
Tab. 6. Informacje dotyczące złóż na terenie gminy Sępólno

Lp.	Kod (ID)	Nazwa Złoża	Kopalina	Status	Pow. złoża
1	5385	Judyty	Kredy (główna), Torfy (towarzysząca)	Złoże rozpoznane wstępnie	28,7400 ha
2	8318	Szczurkowo	kredy	Eksploatacja złoża zaniechana	7,0009 ha

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

Zagospodarowanie tych terenów winno odbywać się w oparciu o przepisy odrębne oraz stosowne decyzje dotyczące ich eksploatacji. Na terenie gminy nie znajdują się zbiorniki do składowania dwutlenku węgla, gazu (w tym kawernowe) lub innych substancji.

Ryc. 14. Złóża na terenie gminy Sępólno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG i GUGiK

2.11 Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej

Gmina nie posiada statusu gminy uzdrowiskowej ani nie znajdują się tu obiekty bądź miejsca oferujące funkcje/usługi o charakterze uzdrowiskowym.

2.12 Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej

Art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wskazuje następujące formy ochrony prawnej zabytków:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;

- o ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Rejestr zabytków

Wykaz obiektów i zespołów obiektów wpisanych do rejestru zabytków w granicach gminy Sępolek zamieszczono w tabeli poniżej:

Tab. 7. Zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Ulica	Numer adresowy	Rodzaj zabytku	Decyzja	Data ustanowienia	Numer decyzji	Obszar
		KAPLICA CMENTARNA	A-2052	01.06.1987	kl-5340-286/87	Sępolek (Miasto)
		BASZTA OBRONNA	A-2081	01.06.1987	kl-5340-279/87	Sępolek (Miasto)
		MURY OBRONNE	A-2082	01.06.1987	kl-5340-284/87	Sępolek (Miasto)
		ŚREDNIOWIECZNE ZAŁOŻENIE URBANISTYCZNE STAREGO MIASTA ORAZ OBSZAR 50 - 100 M. POZA /WG. ZAŁĄCZNIKA/	a-470	04.09.1958	1	Sępolek (Miasto)
11 Listopada (d. 22 Lipca)	3	DOM	A-2045	01.06.1987	kl-5340-281/87	Sępolek (Miasto)
22 Lipca	9	DOM	A-2047	01.06.1987	kl-5340-283/87	Sępolek (Miasto)
Długa		brama cmentarna z murem	A-2050	01.06.1987	kl-5340-285/87	Sępolek (Miasto)
Długa		D. CMENTARZ EWANGELICKO - AUGSBURSKI	A-2407	05.05.1988	kl-5340-48/88	Sępolek (Miasto)
Długa		CMENTARZ KOMUNALNY	A-2402	05.05.1988	kl-5340-49/88	Sępolek (Miasto)
Kopernika	5	DOM - uchylona dn. 22-11-1993	a-752	05.02.1968		Sępolek (Miasto)
Kopernika	6	DOM - uchylona dn. 22-11-1993	a-747	05.02.1968		Sępolek (Miasto)
Kopernika	7	DOM	A-748	05.02.1968		Sępolek (Miasto)
Kościelna	3	PLEBANIA	A-2079	01.06.1987	kl-5340-280/87	Sępolek (Miasto)
Kościelna	3	KOŚCIÓŁ ŚW MICHAŁA ARCHANIOŁA z wyposażeniem wnętrza, BASZTĄ I MURAMI MIEJSKIMI	A-56	30.09.1949	kl.iv.2/49/49	Sępolek (Miasto)
Kościuszki	4	DOM	A-2042	01.06.1987	kl-5340-260/87	Sępolek (Miasto)
Leśna	5	WIEŻA CIŚNIEŃ	A-2073	01.06.1987	kl-5340-287/87	Sępolek (Miasto)
Moniuszki	3	DOM	A-2048	01.06.1987	kl-5340-282/87	Sępolek (Miasto)
Moniuszki	5	DOM	A-2051	01.06.1987	kl-5340-267/87	Sępolek (Miasto)
Moniuszki	7	DOM	A-2053	01.06.1987	kl-5340-268/87	Sępolek (Miasto)
Moniuszki	19	DOM	A-2054	01.06.1987	kl-5340-269/87	Sępolek (Miasto)
Moniuszki	21	DOM	A-2055	01.06.1987	kl-5340-270/87	Sępolek (Miasto)
Moniuszki	23	DOM	A-2056	01.06.1987	kl-5340-271/87	Sępolek (Miasto)

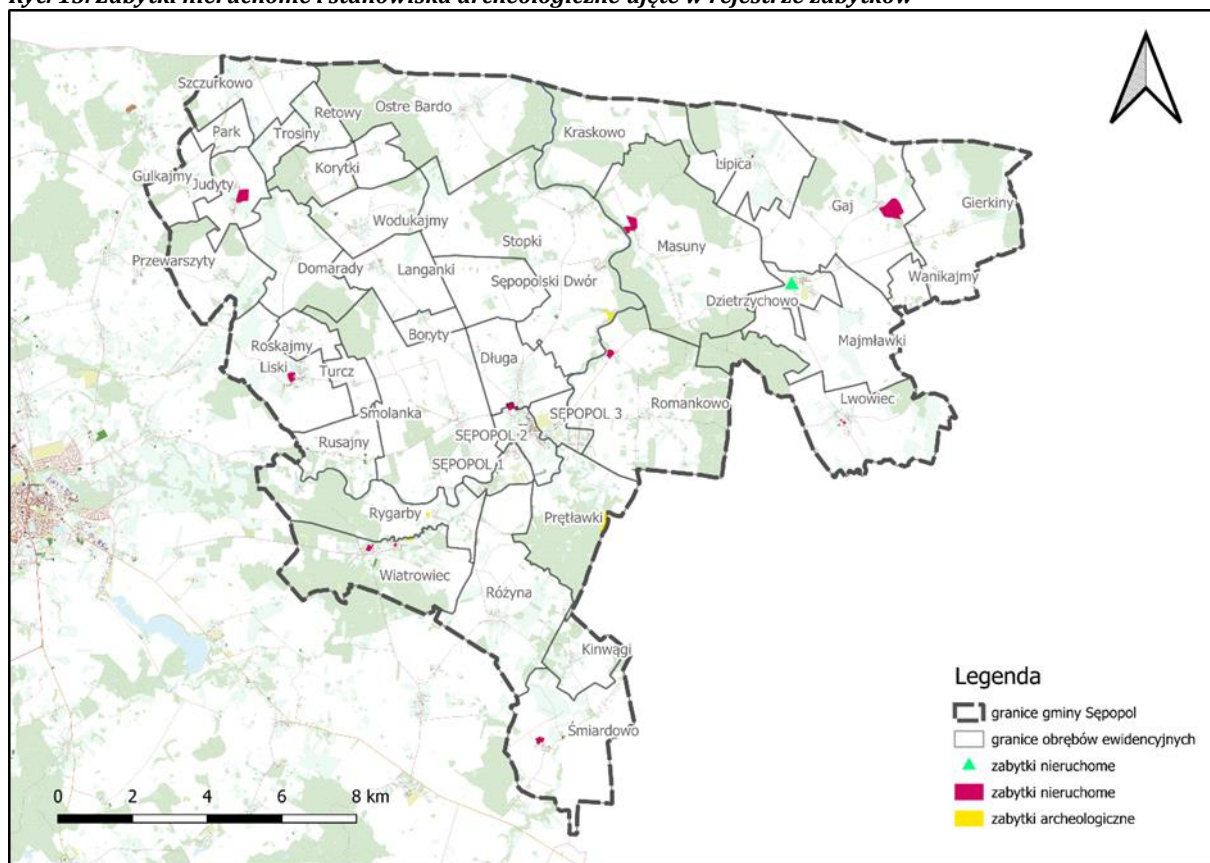

Moniuszki	27	DOM	A-2057	01.06.1987	kl-5340-272/87	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	31	DOM	A-1548	01.06.1984	kl-5340-273/87	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	33	DOM	A-2058	01.06.1987	kl-5340-274/87	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	35	DOM	A-2059	01.06.1987	kl-5340-275/87	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	37	DOM	A-2060	01.06.1987	kl-5340-276/87	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	39	DOM	A-2064	01.06.1987	kl-5340-277/87	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	41	DOM	A-4115	25.05.1999	soz-izn-5340/134/99	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	47	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	49	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	51	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	55	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	57	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	59	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	63	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	65	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Mostowa	1	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Mostowa	2	DOM	A-2061	01.06.1987	kl-5340-261/87	Sępapol (Miasto)
Mostowa	4	DOM	A-2049	01.06.1987	kl-5340-262/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	1	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	3	DOM	A-2046	01.06.1987	kl-5340-263/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	4	DOM	A-2044	01.06.1987	kl-5340-264/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	5	DOM	A-2043	01.06.1987	kl-5340-265/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	6	DOM	A-2080	01.06.1987	kl-5340-266/87	Sępapol (Miasto)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rejestru Zabytków

Lokalizacja zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych na terenie gminy Sępapol oraz obrębów ewidencyjnych została przedstawiona poniżej:

Ryc. 15. Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne ujęte w rejestrze zabytków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NID

Wojewódzka Ewidencja Zabytków

Wykaz zabytków wpisanych do ewidencji zabytków został przedstawiony poniżej:

Tab. 8. Zabytki ujęte w Ewidencji Zabytków na terenach wiejskich gminy Sępól

Obręb	Adres 1	Adres 2	Numer	Rodzaj zabytku	Lokalizacja	Typ
Domarady			4082	ZDF: stajnia I		Z-18
Domarady			7060	ZDF: stajnia II		Z-18
Domarady			4076	ZDF: stajnia/spichlerz		Z-18
Domarady			4067	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Dzietrzezychowo			7065	ogrodzenie kościoła MB Różańcowej		Z-18
Gaj			7079	ZDF: zespół -folwarczny		Z-18
Gaj			7080	ZDF: cielętnik -ob.obora		Z-18
Gaj			7086	ZDF: stajnia i obora		Z-18
Gaj			5402	ZDF: park dworski		Z-18
Gaj	-		46532	cmentarz ewangelicki rodowy	na południowo-wschodniej krawędzi parku dworskiego, przy alei dojazdowej do dworu i folwarku	Z-18
Gulkajmy			7096	ZDF: stajnia		Z-18
Gulkajmy			7088	ZDF: obora		Z-18

Gulkajmy			7087	ZDF: zespół folwarczny		Z-18
Gulkajmy	-		46534	cmentarz ewangelicki związany z majątkiem	na północny-wschód od Gulkajm, otoczony łąkami, dojazd do cm.aleją lipową	Z-18
Judyty			7104	ZDF: stajnia		Z-18
Judyty			7102	ZDF: obora		Z-18
Kinwągi	-		43266	cmentarz ewangelicki rodowy /nieczynny	na północny-zachód od wsi, obok torów kolejowych	Z-18
Kolonia Turcz (Smolanka)	Smolanka 58		7192	dwór		Z-18
Kolonia Turcz (Smolanka)	Smolanka 60a		7193	dwór		Z-18
Korytki			7107	ZDF: zespół dworsko- folwarczny		Z-18
Korytki	-		46535	cmentarz ewangelicki	w rozwidleniu dwóch dróg-do wsi Korytki i Poniki, otoczony polami uprawnymi	Z-18
Liski			32746	ZDF: budynek inwentarski		Z-18
Liski			14333	cmentarz ewangelicki z kwaterą wojskową z I wojny światowej	w lesie, w odległości ok.300m w kierunku północno-wschodnim od rozwidlenia dróg w Liskach	Z- 73/201 7 z 16.10.2 017 r.
Liski			7125	ZDF: zespół dworsko- folwarczny		Z-18
Liski			7147	ZDF: magazyn zbożowy, wozownia		Z-18
Liski			7148	ZDF: stajnia I		Z-18
Liski			7183	ZDF: stajnia II		Z-18
Liski			7185	ZDF: stajnia III		Z-18
Liski			7186	ZDF: obora		Z-18
Liski			32756	ZDF/ zespół stadniny koni - budynek biurowy		Z-18
Liski			32751	ZDF: stajnia IV		Z-18
Liski			32740	ZDF: wiata drewniana		Z-18
Liski			32739	ZDF: garaże murowane		Z-18
Liski			22256	cmentarz ewangelicki- mogiły z I w. św.	przy drodze, na małym wzgórzu	Z- 45/201 6 z dn. 10.10.2 016 r.
Liski			32736	ZDF: stajnia V		Z-18
Liski			5404	ZDF: park pałacowy		Z-18
Liski	-		46536	cmentarz ewangelicki	na wschód od drogi Liski-Roskajmy, na wzniesieniu	Z-18
Liski	11		32287	dom		Z-18
Liski	4		7184	ZDF: dom urzędników - ob.mieszkalny i hotelowy		Z-18
Lwowiec	-		43268	cmentarz ewangelicki-ob. rzymskokatolicki	na północno- zachodnim skraju wsi, otoczony polami	Z-18
Łoskajmy			7188	ZDF: zespół dworsko- folwarczny		Z-18

Majmławki			5309	ZDF: zespół folwarczny		Z-18
Masuny			5409	ZDF: park dworski		Z-18
Masuny	-		46539	cmentarz ewangelicki	w lesie, na niewielkim wzniesieniu	Z-18
Masuny	-		46538	cmentarz ewangelicki rodowy	na skarpie nad rz.Łyna, na północny-zachód od Masun	Z-18
Masuny	20		12003	ZDF: zespół pałacowo-folwarczny		Z-18
Melejdzy			12010	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Melejdzy	-		46541	cmentarz rodowy	po między Melejdami a Gajem, 300m od drogi	Z-18
Melejdzy	-		46540	cmentarz ewangelicki	przy d.PGR Melejdzy, od strony wschodniej przy drodze Melejdzy-Gaj	Z-18
Miedna	-		46542	cmentarz ewangelicki rodowy	na niewielkim wzniesieniu, na skraju lasu	Z-18
Miedna	8		12015	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Ostre Bardo	12		12017	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Ostre Bardo	2		12019	ZDF: zespół dworsko-folwarczny-domy robotników folwarcznych		Z-18
Park			12020	ZDF: zespół folwarczny		Z-18
Pieny			12002	ZDF: dwór		Z-18
Pieny			16463	ZDF: zespół dworsko-folwarczny z parkiem		Z-18
Pieny	1		12000	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Poniki	1		12021	ZDF: dwór		Z-18
Prętławki	1		12022	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Prętławki	1		10973	ZDF: dwór		Z-18
Przewarszyty			9662	ZDF: stajnia II		Z-18
Przewarszyty			9692	ZDF: obora		Z-18
Przewarszyty			8418	ZDF: stajnia I		Z-18
Przewarszyty			9822	ZDF: zespół folwarczny		
Przewarszyty			9704	ZDF: stajnia III		Z-18
Retowy	-		46544	cmentarz ewangelicki rodowy	na południowy wschód od wsi, otoczony polami uprawnymi	Z-18
Retowy-Sędławki	4		7668	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Romaliny			7296	ZDF: zespół folwarczny		Z-18
Romankowo	-		43269	cmentarz ewangelicki przy majątku/nieczynny	800m na południe od wsi, przy drodze polnej	Z-18
Romankowo	-		46546	cmentarz ewangelicki	nad stawem	Z-18
Romankowo		21, 21A	5310	ZDF: dwór		Z-18
Romankowo			7278	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Różyna	-		46547	cmentarz ewangelicki	na północny-wschód od wsi, ok. 400m od linii kolejowej, otoczony polami	Z-18

Rusajny	-		43270	cmentarz ewangelicki/nieczynny	500m na południe od wsi, w polu	Z-18
Rusajny	14		7249	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Rusajny	14		7277	ZDF: dwór		Z-18
Rygarby	-		43271	cmentarz ewangelicki/nieczynny	1 km na zachód od wsi, przy drodze w kier.d.PGR Pieny	Z-18
Rygarby	2		7245	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Sępopol	Leśna 4 i 5		4064	d. gazownia miejska i wodociągi		Z-18
Sępopol	Kopernika 3		4997	kamieniczka		Z-18
Sępopol	Korszyńska 2		7688	młyn wodny/spichlerz		Z-18
Sępopol	Leśna	1	7707	dom mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym		WEZ 25.09.2019r.
Sępopol	Leśna	1	7697	wodociągowa wieża ciśnień		WEZ 25.09.2019r.
Sępopol	Leśna	1	7698	budynek gospodarczy/ na terenie zespołu wodociągów		w WEZ 25.09.2019r.
Sępopol	Leśna	1	52075	zbiornik gazowy w zespole dawnej gazowni miejskiej		WEZ 25.09.2019r.
Sępopol	Leśna 4		7701	dom		Z-18
Sępopol	Moniuszki 25		7722	kamienica		Z-18
Sępopol	Moniuszki 4		4935	kamieniczka		Z-18
Smolanka	59		7226	d. dworek - ob.b. mieszkalny		Z-18
Stopki			7202	kapliczka		Z-18
Szczurkowo			32792	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Szczurkowo			7195	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Szczurkowo			32804	ZDF: obora		Z-18
Szczurkowo			7201	ZDF: obora		Z-18
Śmiardowo	-		43272	cmentarz ewangelicki/nieczynny	na północno-wsch. skraju wsi, przy szosie paślawki-St.Studzieniec	Z-18
Trosiny			7199	ZDF: zespół dworsko-folwarczny z		Z-18
Trosiny	-		46548	cmentarz ewangelicki rodowy	na południowy-wschód od wsi, w lesie	Z-18
Trosiny	1		7194	sześciórak/dom		Z-18
Trosiny	24		5312	dom		Z-18
Turcz			7191	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Turcz/Kolonia	Smolanka 58		5340	ZDF: dwór		Z-18
Turcz/Kolonia	Smolanka 60 a		5378	ZDF: dwór		Z-18
Wiatrowiec			5379	ZDF: zespół dworsko-folwarczny		Z-18
Wiatrowiec	-		46549	cmentarz ewangelicki	na wschód od wsi, nad rz.Pisą, na wysokiej skarpie, otoczony polami i łąkami	Z-18

Wodukajmy	-		7676	cmentarz ewangelicki rodowy	ok. 1 km na wschód od wsi	Z-18
Wodukajmy	-		43273	cmentarz ewangelicki	1 km na północ od wsi, przy drodze do Rodekajmy	Z-18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Tab. 9. Zabytki w Ewidencji Zabytków na terenie miasta Sępól

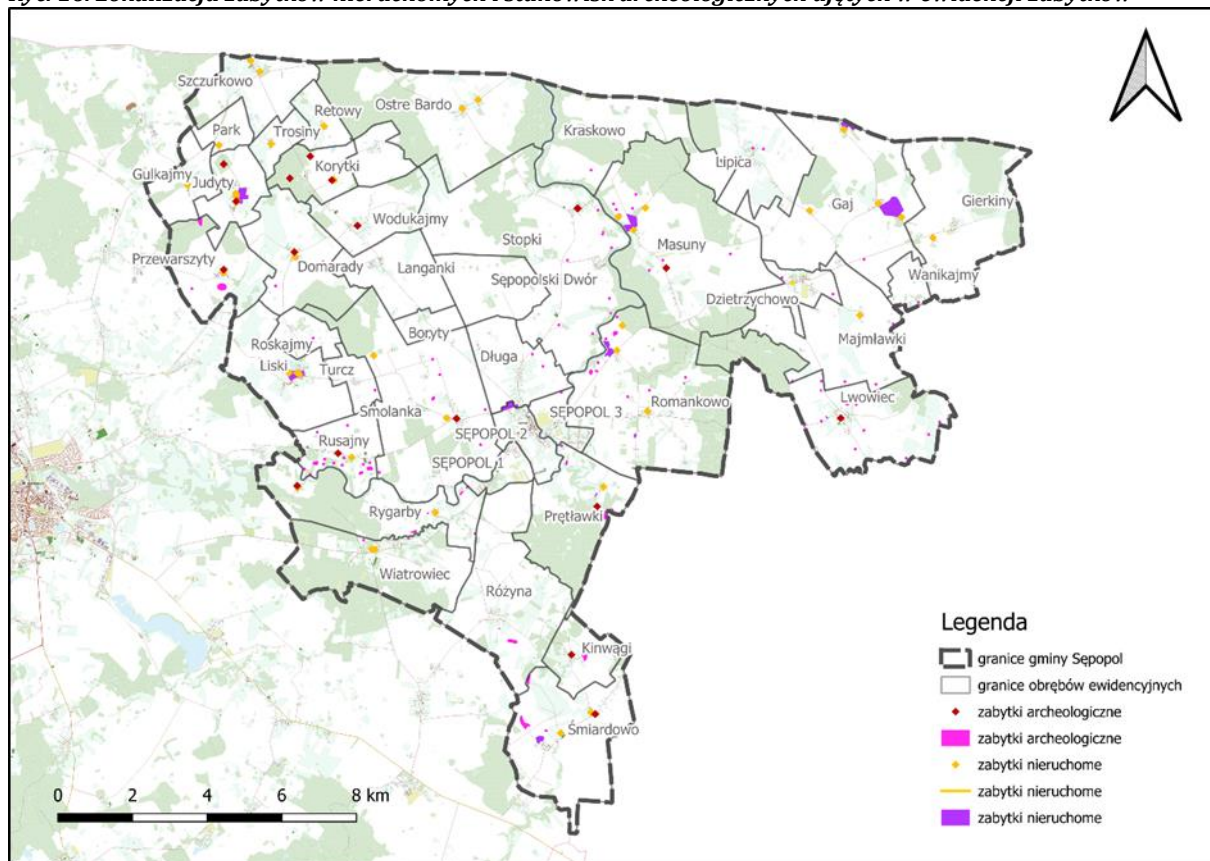
Ulica	Nr. adresowy	Rodzaj zabytku	Decyzja	Data ustanowienia	Numer decyzji	Obszar
		KAPLICA CMENTARNA	A-2052	01.06.1987	kl-5340-286/87	Sępól (Miasto)
		BASZTA OBRONNA	A-2081	01.06.1987	kl-5340-279/87	Sępól (Miasto)
		MURY OBRONNE	A-2082	01.06.1987	kl-5340-284/87	Sępól (Miasto)
		ŚREDNIOWIECZNE ZAŁOŻENIE URBANISTYCZNE STAREGO MIASTA ORAZ OBSZAR 50 - 100 M. POZA /WG. ZAŁĄCZNIKA/	a-470	04.09.1958	l	Sępól (Miasto)
11 Listopada (d. 22 Lipca)	3	DOM	A-2045	01.06.1987	kl-5340-281/87	Sępól (Miasto)
22 Lipca	9	DOM	A-2047	01.06.1987	kl-5340-283/87	Sępól (Miasto)
Długa		brama cmentarna z murem	A-2050	01.06.1987	kl-5340-285/87	Sępól (Miasto)
Długa		D. CMENTARZ EWANGELICKO - AUGSBURSKI	A-2407	05.05.1988	kl-5340-48/88	Sępól (Miasto)
Długa		CMENTARZ KOMUNALNY	A-2402	05.05.1988	kl-5340-49/88	Sępól (Miasto)
Kopernika	5	DOM - uchylona dn. 22-11-1993	a-752	05.02.1968		Sępól (Miasto)
Kopernika	6	DOM - uchylona dn. 22-11-1993	a-747	05.02.1968		Sępól (Miasto)
Kopernika	7	DOM	A-748	05.02.1968		Sępól (Miasto)
Kościelna	3	PLEBANIA	A-2079	01.06.1987	kl-5340-280/87	Sępól (Miasto)
Kościelna	3	KOŚCIÓŁ ŚW MICHAŁA ARCHANIOLA z wyposażeniem wnętrza, BASZTĄ I MURAMI MIEJSKIMI	A-56	30.09.1949	kl.iv.2/49/49	Sępól (Miasto)
Kościuszki	4	DOM	A-2042	01.06.1987	kl-5340-260/87	Sępól (Miasto)
Leśna	5	WIEŻA CIŚNIEŃ	A-2073	01.06.1987	kl-5340-287/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	3	DOM	A-2048	01.06.1987	kl-5340-282/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	5	DOM	A-2051	01.06.1987	kl-5340-267/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	7	DOM	A-2053	01.06.1987	kl-5340-268/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	19	DOM	A-2054	01.06.1987	kl-5340-269/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	21	DOM	A-2055	01.06.1987	kl-5340-270/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	23	DOM	A-2056	01.06.1987	kl-5340-271/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	27	DOM	A-2057	01.06.1987	kl-5340-272/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	31	DOM	A-1548	01.06.1984	kl-5340-273/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	33	DOM	A-2058	01.06.1987	kl-5340-274/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	35	DOM	A-2059	01.06.1987	kl-5340-275/87	Sępól (Miasto)
Moniuszki	37	DOM	A-2060	01.06.1987	kl-5340-276/87	Sępól (Miasto)

Moniuszki	39	DOM	A-2064	01.06.1987	kl-5340-277/87	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	41	DOM	A-4115	25.05.1999	soz-izn-5340/134/99	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	47	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	49	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	51	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	55	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	57	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	59	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	63	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Moniuszki	65	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Mostowa	1	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Mostowa	2	DOM	A-2061	01.06.1987	kl-5340-261/87	Sępapol (Miasto)
Mostowa	4	DOM	A-2049	01.06.1987	kl-5340-262/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	1	DOM	A-470	04.09.1958	L	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	3	DOM	A-2046	01.06.1987	kl-5340-263/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	4	DOM	A-2044	01.06.1987	kl-5340-264/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	5	DOM	A-2043	01.06.1987	kl-5340-265/87	Sępapol (Miasto)
Plac Spółdzielczy	6	DOM	A-2080	01.06.1987	kl-5340-266/87	Sępapol (Miasto)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Lokalizacja zabytków nieruchomości oraz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Sępapol oraz obrębów ewidencyjnych została przedstawiona poniżej:

Ryc. 16. Lokalizacja zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NID

Gminna Ewidencja Zabytków

Gmina Sępólno nie prowadzi Gminnej Ewidencji Zabytków.

2.13 Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady oraz ich strefy ochronne.

2.14 Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na obszarze gminy Sępólno występuje teren zamknięty zastrzeżony ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, na którym usytuowana jest linia kolejowa nr 38. Biegnie ona przez takie obręby ewidencyjne jak: Kinwagi, Różyna, Śmiardowo i Wiatrowiec. Zestawienie informacji dotyczące terenów zamkniętych kolejowych na terenie gminy Sępólno zostało przedstawione w tabeli poniżej:

Tab. 10. Zestawienie terenów zamkniętych kolejowych na terenie gminy Sępól

Lp.	obręb	Nr działki	Pow. działki [ha]	ID działki
1.	0010 Kinwągi	143/4	5,1900	280106_5.0010.143/4
2.	0027 Różyna	360	11,7500	280106_5.0027.360
3.	0033 Śmiardowo	144	0,7000	280106_5.0033.144
4.	0037 Wiatrowiec	144/5	7,6200	280106_5.0037.144/5
5.	0037 Wiatrowiec	144/9	2,8700	280106_5.0037.144/9
6.	0037 Wiatrowiec	163/1	0,2400	280106_5.0037.163/1
7.	0037 Wiatrowiec	163/3	10,1300	280106_5.0037.163/3

Źródło: Decyzja nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. U. Ministra Infrastruktury z 2020 r. poz. 38 ze zm.)

Strefy ochronne od linii kolejowych wskazane są w odpowiednich przepisach odrębnych, a w celu uniknięcia niedogodności w wyniku potencjalnych drgań lub hałasu zabudowę należy sytuować w odpowiedniej odległości od tych obszarów.

Na terenie gminy Sępól występują tereny zamknięte resortu obrony narodowej wskazane Decyzją nr 116/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 sierpnia 2025 r. zmieniająca decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej. Zestawienie informacji dotyczące terenów zamkniętych resortu obrony narodowej na terenie gminy Sępól zostało przedstawione w tabeli poniżej:

Tab. 11. Zestawienie terenów zamkniętych resortu obrony narodowej na terenie gminy Sępól

Lp.	obręb	Nr działki	Pow. działki [ha]	ID działki
1	0005 Gaj	7/4	0,3145	280106_5.0005.7/4
2	0005 Gaj	7/17	32,0428	280106_5.0005.7/17
3	0005 Gaj	7/18	37,0251	280106_5.0005.7/18
4	0005 Gaj	7/19	33,0837	280106_5.0005.7/19
5	0005 Gaj	7/20	41,2294	280106_5.0005.7/20
6	0005 Gaj	9/19	56,9222	280106_5.0005.9/19
7	0005 Gaj	11/2	34,4303	280106_5.0005.11/2
8	0011 Kraskowo	12/14	1,5962	280106_5.0011.12/14
9	0032 Szczurkowo	22	1,0631	280106_5.0032.22
10	0032 Szczurkowo	64/2	0,0406	280106_5.0032.64/2
11	0004 Dietrzychowo	111/1	3,7071	280106_5.0004.111/1
12	0002 Sępól 2	10/1	11,9036	280106_4.0002.10/1

Źródło: DECYZJA NR 116/MON MINISTRA OBRONY NARODOWEJ z dnia 19 sierpnia 2025 r. zmieniająca decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej

2.15 Obszary ograniczonego użytkowania

Na terenie gminy nie wskazuje się obszarów ograniczonego użytkowania w myśl ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Jeżeli odpowiednia

dokumentacja wykaże konieczność wyznaczenia takich obszarów ze względu na możliwość niedotrzymania standardów środowiskowych w przypadku konkretnych inwestycji czy obiektów istniejących, należy rozważyć wyznaczenie takich stref, aby zminimalizować ryzyko konfliktów społecznych.

2.16 Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie gminy Sępólno nie wskazuje się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub remediacji.

Remediacja wskazana jest jako jedno z zadań z zakresu ochrony gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu w Planie ochrony środowiska dla gminy Sępólno na lata 2021-2025. Rekultywacja terenów zdegradowanych w wyniku składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych jest natomiast wskazana jako jedno z zadań z zakresu gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój gminy.

2.17 Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Obszar gminy Sępólno nie posiada Gminnego Programu Rewitalizacji, nie wskazuje się również obszarów zdegradowanych.

2.18 Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją

Na terenie gminy nie wyznaczono obszarów cichych w aglomeracji i poza aglomeracją.

2.19 Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne

Największy udział pośród gruntów klas I-III zajmują użytki: RIIIb (rola klasy IIIb) oraz PsIII (pastwisko klasy III), natomiast najmniejszy LsII (las klasy II). Łącznie grunty klas I-III zajmują powierzchnię 6490,734 ha, co stanowi nieco ponad 26% powierzchni

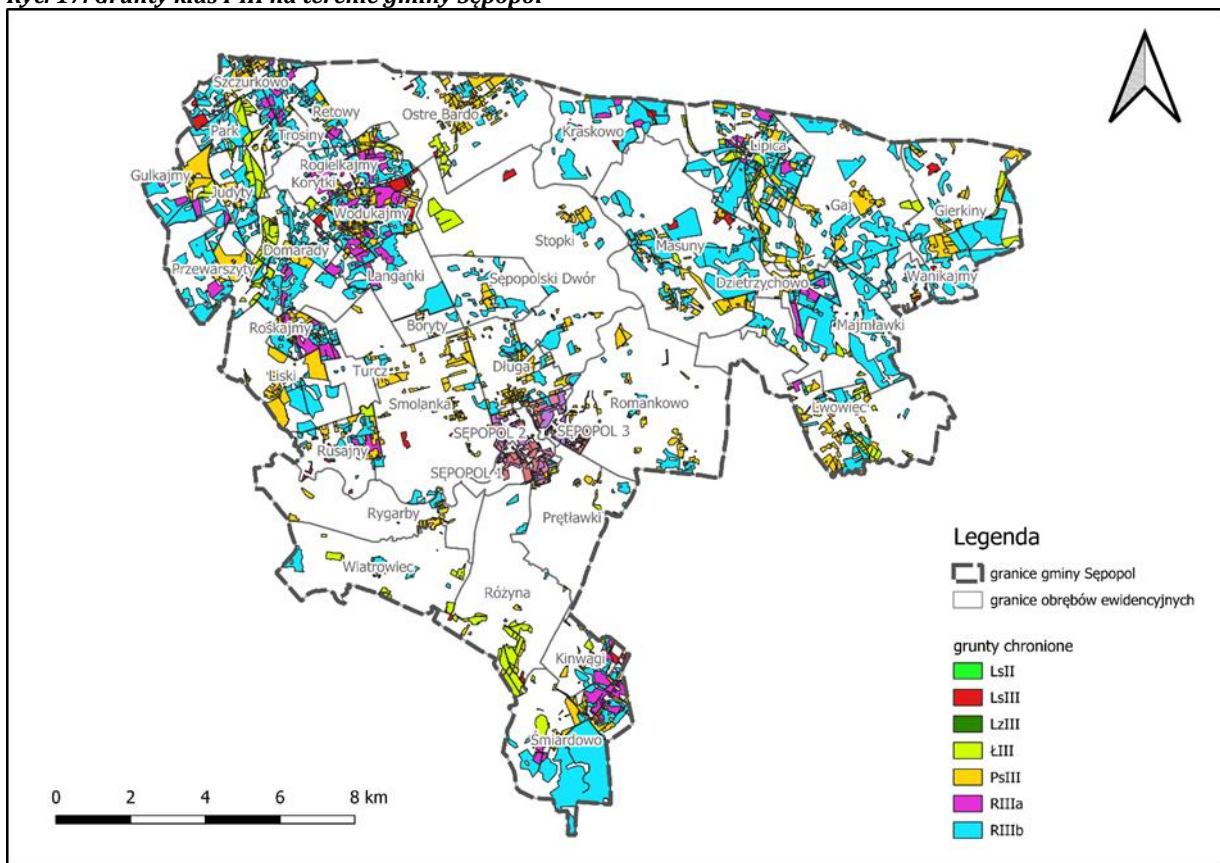
gminy. Największe zagęszczenie tych występuje na terenie obrębów w północno-zachodniej, północno wschodniej i południowej części gminy Sępólno. Powierzchnie poszczególnych użytków gruntów klas I-III zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Tab. 12. Zestawienie gruntów klas I-III na terenie gminy Sępólno

Lp.	Użytek	Powierzchnia (ha)
1	LsII	1,5449
2	LsIII	116,3689
3	LzIII	5,9377
4	ŁIII	621,7482
5	PsIII	1479,9061
6	RIIIa	510,4221
7	RIIb	3754,8072

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszycach

Ryc. 17. Grunty klas I-III na terenie gminy Sępólno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszycach

2.20 Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Zgodnie z wykazem zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg. Stanu na 31.12.2024 na terenie objętym opracowaniem nie występują takie zakłady.

2.21 Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego

Gmina położona jest poza strefami pasów technicznych oraz pasów nadbrzeżnych.

2.22 Rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu

2.22.1 Infrastruktura społeczna

Edukacja

Największym ośrodkiem edukacji w gminie jest Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sępopolu mieszczący się pod adresem al. Wojska Polskiego 8, 11-210 Sępopol. Składa się ze szkoły podstawowej z oddziałami przedszkolnymi. Na terenie gminy funkcjonują również mniejsze placówki: Szkoła Podstawowa im. Adama Loreta w Ponikach, Szkoła podstawowa w Dietrzychowie oraz Szkoła Podstawowa w Wiatrowcu.

Zdrowie

Na terenie miasta Sępopol znajduje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nasza Przychodnia”. Działa jako przychodnia podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), obejmująca lekarza rodzinnego, pielęgniarkę/położną środowiskową oraz gabinet zabiegowy. Prowadzi programy profilaktyczne, jest placówką działającą w ramach NFZ.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy znajduje się posterunek Policji i 4 straże Ochotniczej Straży Pożarnej w Sępopolu, Różynie, Lipicy i Judytach.

Na terenie miasta Sępopol, w związku z jego granicznym położeniem, zlokalizowany jest Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej, którego siedziba wraz z bazą znajduje się w południowo-zachodniej części miasta Sępopol.

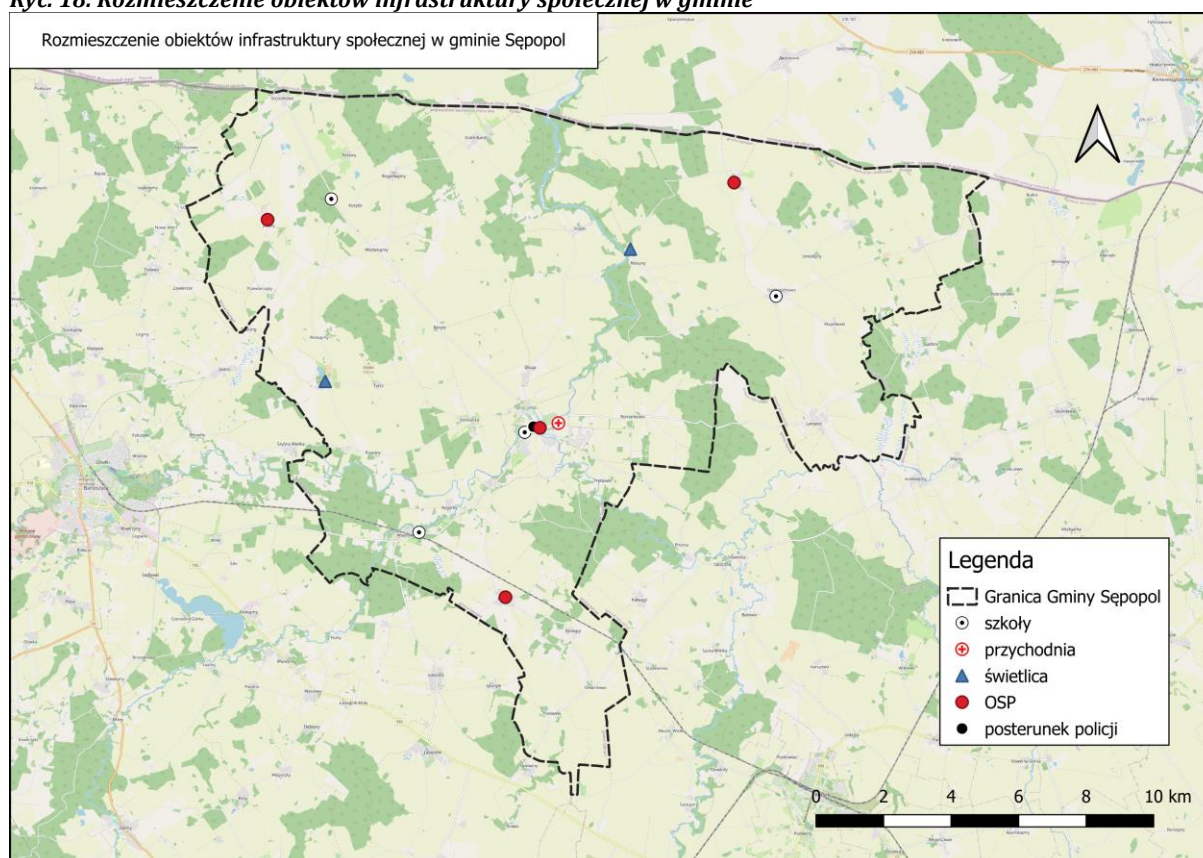
Opieka społeczna

Pomocą społeczną zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępopolu. Zakresem działań placówki są świadczenia rodzinne, dodatki, pomoc społeczna, poradnictwo, usługi transportowe dla osób potrzebujących, opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Kultura i rekreacja

Na terenie gminy funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Stadion Miejski w Sępopolu oraz świetlice wiejskie np. w Liskach i Masunach.

Ryc. 18. Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej w gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminnych

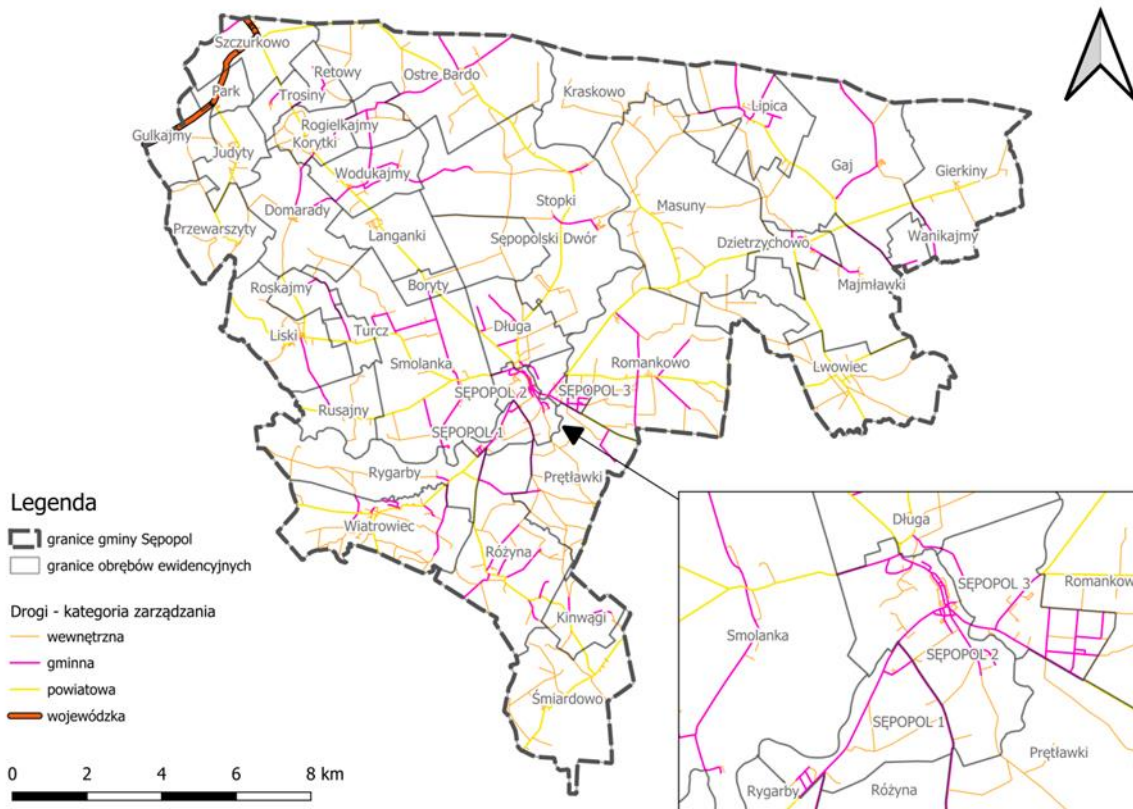
2.22.2 Infrastruktura transportowa

Transport drogowy

Na sieć komunikacji drogowej na terenie gminy Sępólno składa się:

- Droga wojewódzka o długości na terenie gminy wynoszącej 4,96 km – nr DW 512. Biegnie ona przez północno-zachodnią część gminy, obręby Szczurkowo, Park i Gulkajmy.
- Drogi powiatowe o łącznej długości 99 km (zgodnie z danymi BDOT10k)
  - 1390N Liski – Sępólno – Ostre Bardo – Szczurkowo;
  - 1392N Bartoszyce - Szylina – Smolanka;
  - 1394N Witki - Sępólno - Dzierzychowo – Gierki;
  - 1396N Sępólno - Lwowiec – Michałkowo;
  - 1565N dr woj. nr 512 (Park) - Judyty - dr pow. nr 1390N (Liski);
  - 1567N Szczurkowo - Wodukajmy - Sępólno – Glitajny;
  - 1575N Sępólno - Różyna – Śmiardowo;
  - 1577N Masuny - Masuńskie Włóki;
  - 1579N Lipica – Smodajny;
  - 1581N Dzierzychowo – dr. nr 1398 N – Krelikiejmy - Drogosze – Kiemławki Wielkie;
  - 1981N Dr. woj. nr 592 (Sporwiny) – Sątoczno;
  - 1575N Sępólno - Różyna – Śmiardowo.
- Drogi gminne o łącznej długości 92 km (zgodnie z danymi BDOT10k)
- Drogi wewnętrzne o łącznej długości 242 km (zgodnie z danymi BDOT10k)

Ryc. 19. Schemat sieci drogowej na terenie gminy Sępól

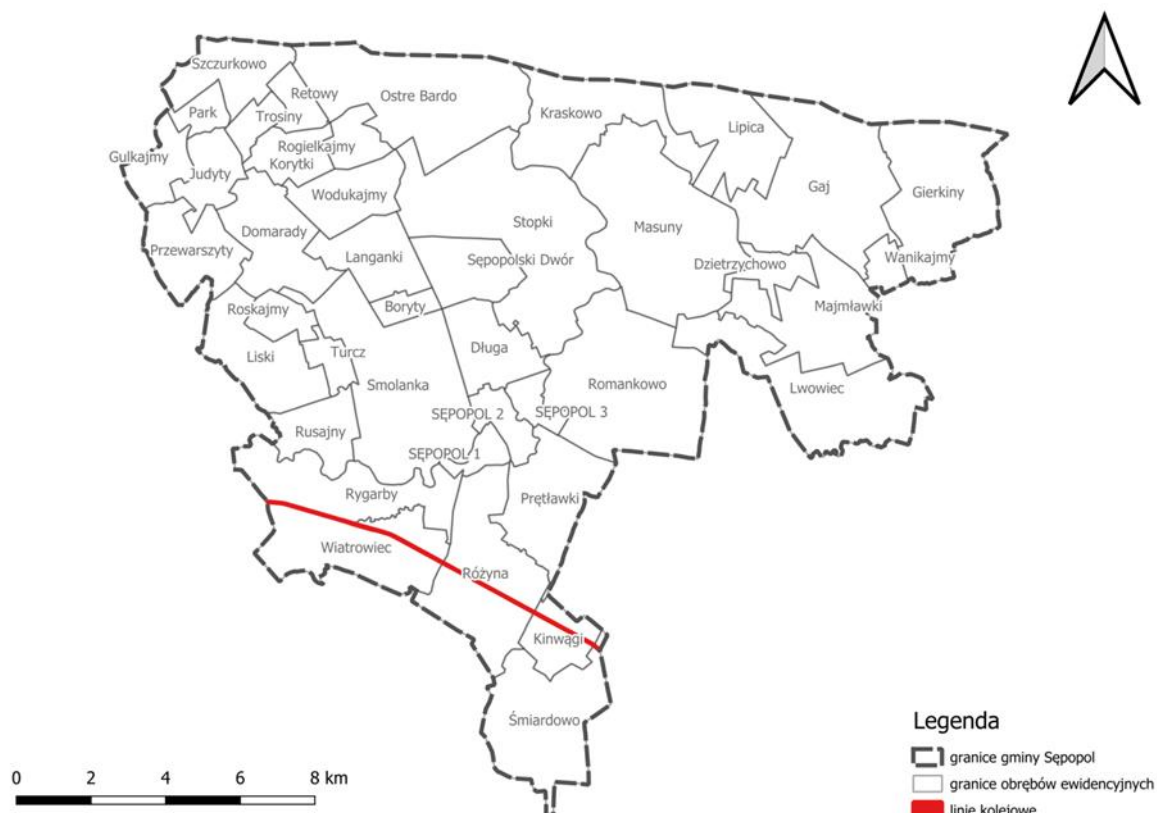

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych bazy BDOT10k

Transport kolejowy

Przez teren gminy Sępólno przebiega linia kolejowa nr 38 relacji Białystok – Głomno. Jest to linia drugorzędna, jednotorowa i niezelektryfikowana. Na terenie gminy znajdują się również 2 stacje kolejowe. Linia przebiega przez następujące obręby ewidencyjne: Wiatrowiec, Różyna, Kinważy i Śmiardowo w południowej części gminy.

Ryc. 20. Schemat sieci kolejowej na terenie gminy Sępólno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych bazy BDOT10k

2.22.3 Infrastruktura techniczna

Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków

Na obszarze gminy Sępólno siecią wodno-kanalizacyjną zarządza Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Usług Komunalnych w Sępólnie. W 2022 i 2023 roku nieco ponad 30% budynków mieszkalnych posiadało podłączenie do sieci kanalizacyjnej, brak danych za 2024 rok. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2022-2023 pozostaje na poziomie ok. 18,5 km. Rośnie natomiast ilość awarii sieci z 57 w 2022 roku do 82 w 2023 roku. Objętość odprowadzonych ścieków bytowych oraz ścieków oczyszczonych pozostaje stosunkowo niezmienna, tak samo jak ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej. Udział liczby mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych w 2023 roku wynosił 50% (brak danych za 2024 rok), natomiast korzystający z instalacji w % ogółu ludności w 2023 roku stanowili 89,7%. Długość sieci rozdzielczej na 100 km² w 2023 roku wynosiła 7,5 km. Funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków w następujących miejscowościach: Sępólno, Dzietrzechowo, Liski i Langanki.

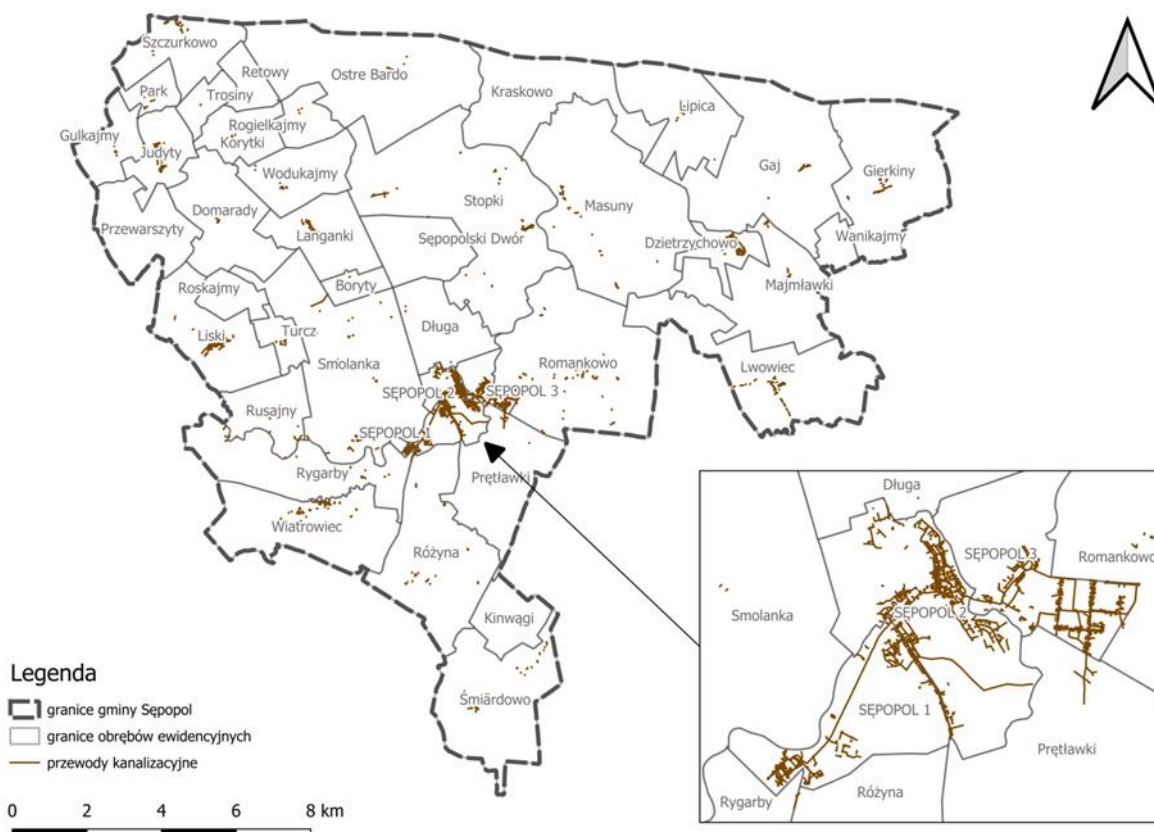

Tab. 13. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Sępoleń

Dane dotyczące zaopatrzenia w sieć kanalizacyjną	2022	2023	2024
Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej (%)	31,5	31,3	Brak danych
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	18,4	18,5	18,5
Awarie sieci kanalizacyjnej	57	67	82
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (dam ³)	79,6	79,1	81,1
Ścieki oczyszczone odprowadzone (dam ³)	75,0	76,0	76,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	2 262	2 258	Brak danych
Udział liczby mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych (%)	48,8	50,0	Brak danych
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	89,7	89,7	Brak danych
Sieć rozdzielcza na 100 km ²	7,5	7,5	Brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o Stanie Gminy za 2022, 2023 i 2024 rok

Ryc. 21. Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Sępoleń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszycach.

System zaopatrzenia w wodę

Zaopatrzenie gminy Sępoleń w wodę odbywa się z 9 ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w Sępoleń i okolicznych miejscowościach. Pod względem ilości budynków podłączonych do sieci wodociągowej w latach 2022 i 2023 wartość ta uległa jedynie niewielkiej zmianie i wynosi ok. 92,5% (dla roku 2024 brak danych). Natomiast ilość korzystających z instalacji w % ogółu ludności wynosiła 89,7% w latach

2022-2023. Długość sieci rozdzielczej na 100 km² w 2023 roku wynosiła 46,2 km. Długość eksploatowanej sieci wodociągowej na przełomie lat 2022-2024 pozostawała niezmienna i wynosiła 113,8 km. Zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca natomiast wzrastało z 33,4 m³ w 2022 roku do 36,2 m³ w 2024 roku. Awarie sieci wodociągowej z roku na rok również znacznie wzrastają i ich ilość w 2024 roku wyniosła 57.

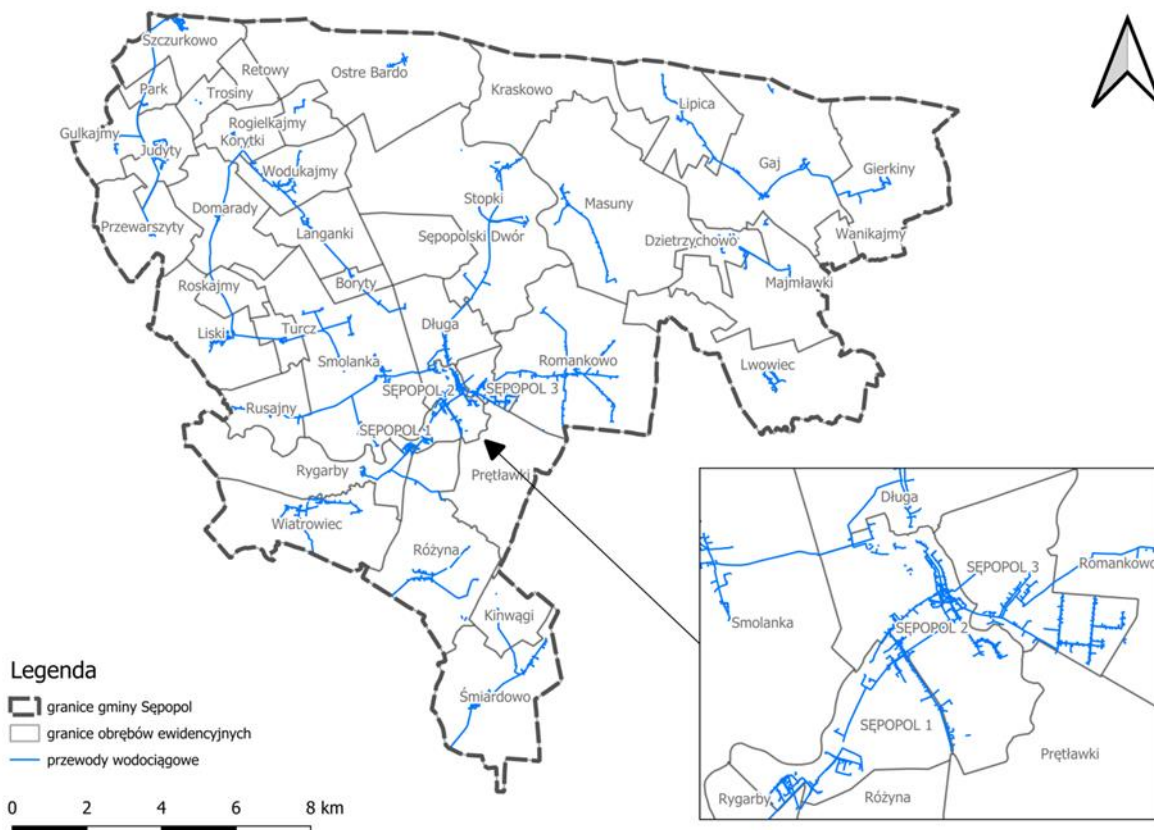
Ryc. 22. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie gminy Sępól

Dane dotyczące zaopatrzenia w sieć wodociągową	2022	2023	2024
Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej (%)	92,4	92,5	Brak danych
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	89,7	89,7	Brak danych
Sieć rozdzielcza na 100 km ²	46,2	46,2	Brak danych
Woda sprzedana z wodociągu dam ³	0,5	0,5	0,6
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	113,8	113,8	113,8
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1 012	1 014	1 018
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca (m ³)	33,4	34,3	36,2
awarie sieci wodociągowej	39	42	57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o Stanie Gminy za 2023 rok

Odczyt poboru wody od odbiorców sieci wodno-kanalizacyjnej Gminy Sępól odbywa się zdalnie, bez potrzeby wchodzenia do budynków. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii możliwe jest nie tylko prowadzenie bieżących odczytów, ale także przeprowadzanie wyrwykowych kontroli w przypadku podejrzenia nieprawidłowości w zużyciu wody. System na bieżąco przekazuje informacje o chwilowych wzrostach poboru wody z sieci wodociągowej, na której zainstalowano również hydranty przeciwpożarowe. Rozwiązanie to znacząco poprawiło nadzór nad zużyciem wody na terenie całej gminy, przynosząc jednocześnie istotne oszczędności w gospodarce wodno-ściekowej.

Ryc. 23. Sieć wodociągowa na terenie gminy Sępólno

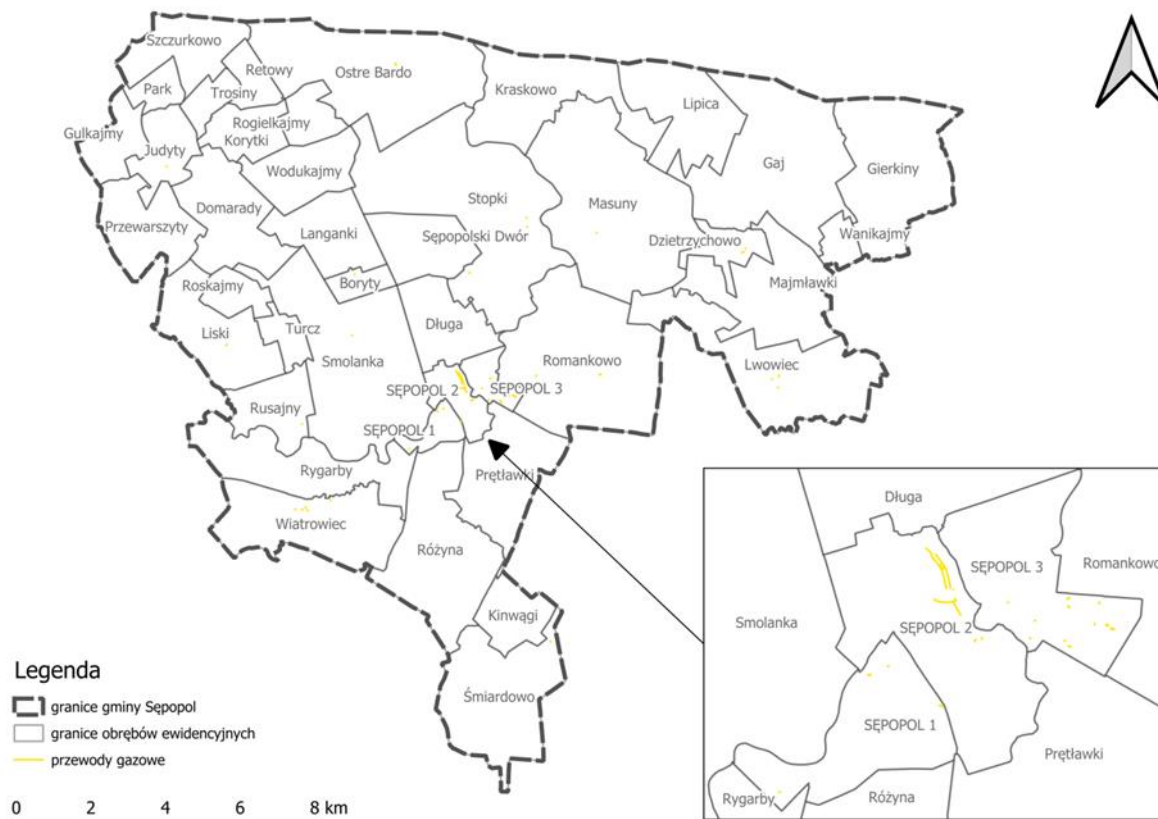

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszycach

Sieć gazowa

Na obszarze gminy brak jest zorganizowanej sieci dystrybucyjnej gazu ziemnego, występują jedynie krótkie odcinki sieci gazowej niskiego napięcia zlokalizowane w granicach obrębów miejskich Sępólno oraz jeden odcinek sieci średniego napięcia w granicach obrębu Dietrzychowo. Gmina Sępólno nie jest również podłączona do krajowego systemu sieci gazowej. Korzystanie z gazu ziemnego opiera się na gazie w butlach z którego zgodnie z informacjami zawartymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Sępólno z 2005 roku korzystało 88,6% mieszkańców.

Ryc. 24. Sieć gazowa na terenie gminy Sępolek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszczach

Sieć elektroenergetyczna

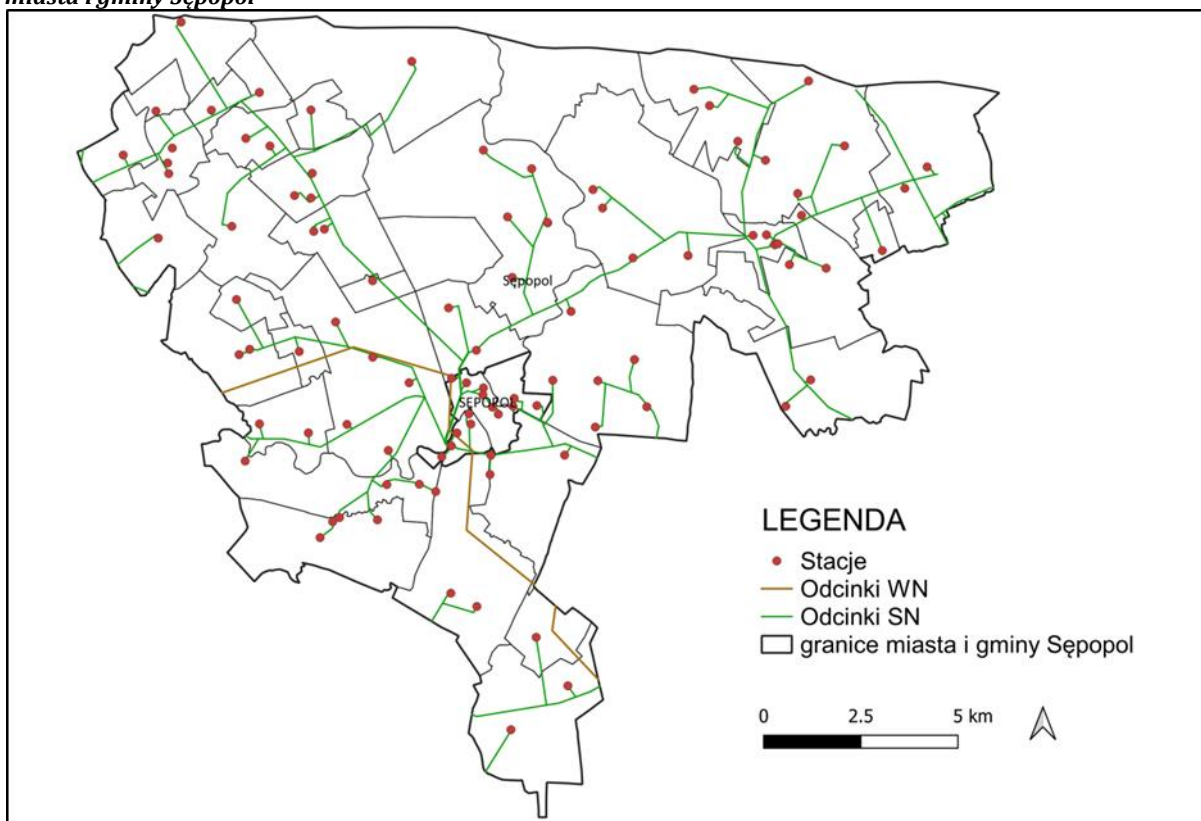
Na obszarze miasta i gminy Sępolek nie funkcjonuje Główny Punkt Zasilania (GPZ 110/15 kV). Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców z miasta i gminy Sępolek liniami 15 kV z Głównego Punktu Zasilania Bartoszyce oraz Głównego Punktu Zasilania Korsze. Następnie podlega transformacji w stacjach transformatorowych 15/0,4 kV na napięcie 0,4 kV i w tej formie trafia do odbiorców za pośrednictwem linii 0,4 kV.

Stan infrastruktury elektroenergetycznej na terenie miasta i gminy Sępolek oceniany jest jako dobry. Urządzenia są regularnie kontrolowane, a po każdorazowych oględzinach realizowane są niezbędne działania w zakresie remontów, modernizacji lub konserwacji. Prace te prowadzi ENERGA-OPERATOR S.A. w ramach bieżącej eksploatacji. Wszelkie uszkodzenia oraz awarie usuwane są na bieżąco po ich zgłoszeniu lub stwierdzeniu. Na terenie gminy miejskiej znajduje również się 100 mikroinstalacji o łącznej mocy wytwórczej wynoszącej 727 kW.

Przewody elektroenergetyczne rozsięte są na terenie całej gminy z ich największym zagęszczeniem w granicach obrębów miejskich Sępopol 1-3 oraz sąsiadujących obrębów ewidencyjnych.

Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w mieście Sępopol w 2023 roku wyniosło 1 287,41 MWh i stanowiło to niewielki spadek w porównaniu do roku 2022. Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w 2023 roku wyniosło 684,79 MWh i również tutaj widoczny jest spadek w porównaniu do 704,31 MWh w 2022 roku.

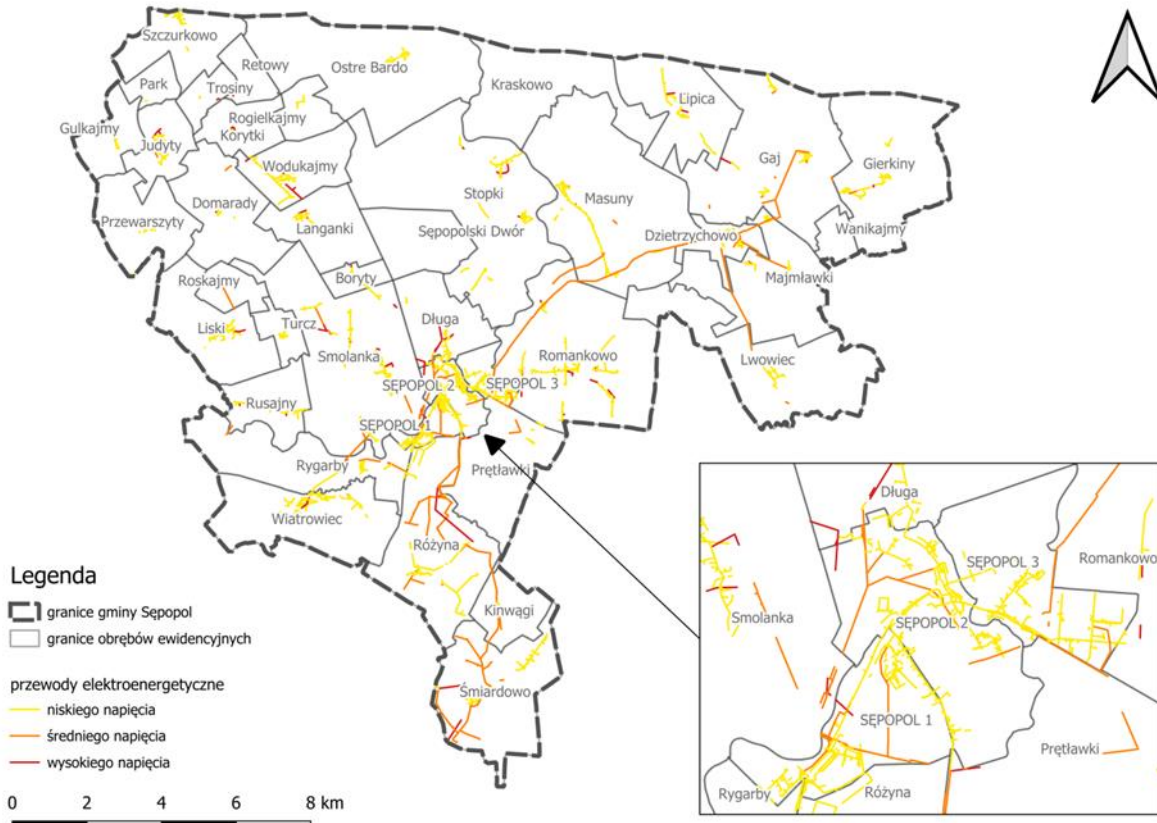
Ryc. 25. Przebieg linii wysokiego i średniego napięcia oraz lokalizacja stacji transformatorowych na terenie miasta i gminy Sępopol

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Sępopol na lata 2021 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2030

Aktualne dane dotyczące przebiegu sieci elektroenergetycznych na terenie gminy Sępopol udostępnione przez Starostwo Powiatowe w Bartoszycach są niekompletne, stąd też dokładny opis rozmieszczenia tych sieci jest niemożliwy.

Ryc. 26. Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy Sępól

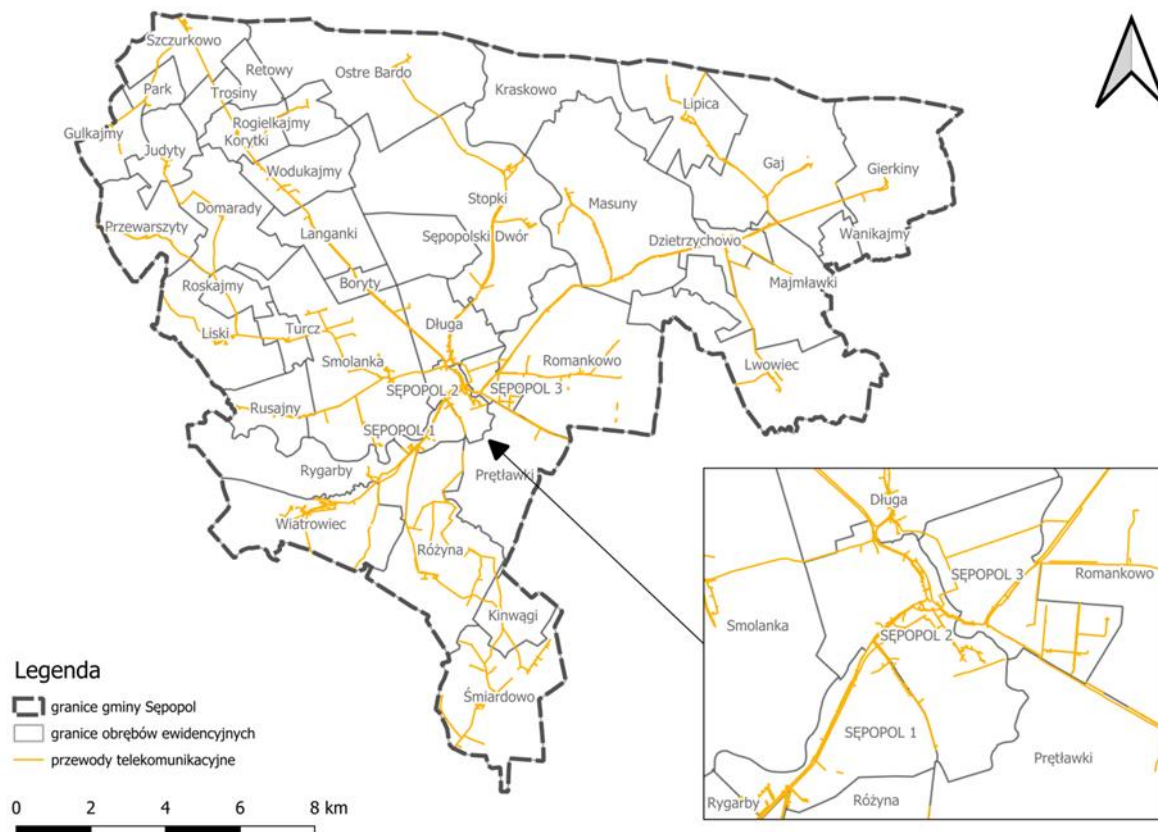

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszycach

Sieć telekomunikacyjna

Głównym operatorem sieci telefonicznych na terenie gminy Sępólno jest Orange S.A. Najlepiej wyposażony w systemy łączności jest obszar miasta Sępólno, ale również obręby w południowej i zachodniej części gminy.

Ryc. 27. Sieć telekomunikacyjna na terenie gminy Sępól

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszycach

Sieć ciepłownicza

Potrzeby w zakresie ciepłownictwa mieszkańców gminy Sępólno są zaspokajane zarówno przez energię ciepłą pochodzącą z indywidualnych źródeł, jak i lokalne kotłownie. Na obszarze gminy Sępólno nie występuje jeden, scentralizowany system ciepłowniczy. Zdecydowana większość zapotrzebowania ciepłego – zarówno dla istniejących, jak i nowo powstających obiektów – pokrywana jest przez indywidualne kotłownie, które obsługują budynki mieszkalne.

Zgodnie z danymi bazy uzbrojenia terenu (GESUT) dla terenu gminy Sępólno na obszarze występują jedynie fragmentaryczne części sieci ciepłowniczej zlokalizowane głównie w granicach obrębów miejskich Sępólno 1-3.

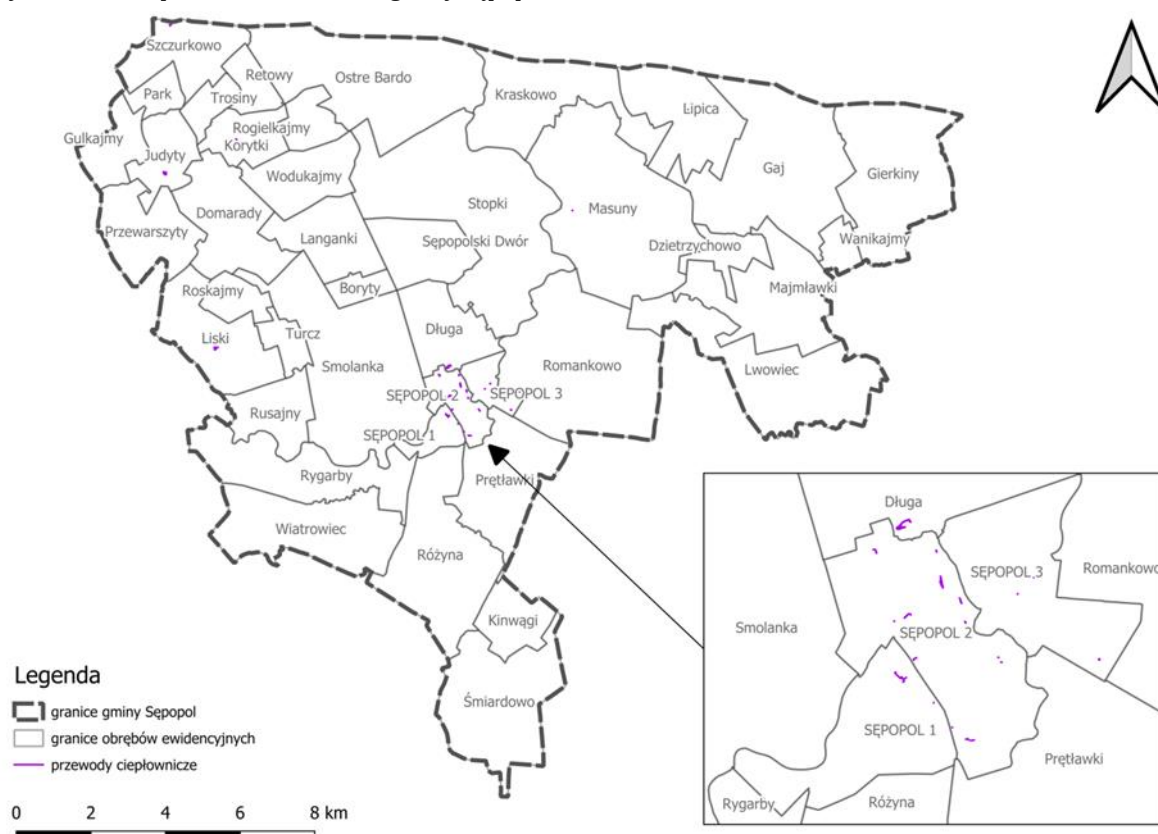
Lokalne kotłownie zlokalizowane w gminie Sępólno zasilają bezpośrednio instalacje centralnego ogrzewania w szkołach, budynkach mieszkalnych w tym wielorodzinnych oraz we wspólnotach mieszkaniowych. Do wytwarzania energii ciepłej wykorzystywane są paliwa takie jak węgiel, miął węglowy oraz olej opałowy, a w przypadku budynków jedno- i wielorodzinnych także biomasa w postaci pelletu i drewna.

Na terenie miasta i gminy Sępolek energia cieplna wykorzystywana jest do następujących celów:

- ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budownictwie mieszkaniowym;
- przygotowywania posiłków w gospodarstwach domowych;
- obsługi procesów technologicznych oraz ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej w zakładach przemysłowych;
- ogrzewania pomieszczeń, przygotowywania ciepłej wody użytkowej oraz realizacji potrzeb technologicznych (m.in. w kuchniach) w szkołach i innych obiektach usługowych.

Zgodnie z danymi bazy uzbrojenia terenu (GESUT) dla terenu gminy Sępolek na obszarze występują jedynie fragmentaryczne części sieci ciepłowniczej zlokalizowane głównie w granicach obrębów miejskich Sępolek 1-3.

Ryc. 28. Sieć ciepłownicza na terenie gminy Sępolek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Bartoszczach

2.23 Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe

Dla terenu województwa Warmińsko-Mazurskiego, a tym samym gminy Sępopol uchwałą Sejmiku nr XI/183/25 z dnia 25.03.2025 r. zaczął obowiązywać Audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego. Stanowi on obowiązkową podstawę dla planowania i ochrony krajobrazu zgodnie z art. 38b ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Audyt zawiera następujące treści: ogólne informacje o regionie, zestawienie krajobrazów i obszarów chronionych, charakterystykę każdej jednostki krajobrazowej, ocenę wartości krajobrazowych, wykaz krajobrazów priorytetowych, wykaz obszarów zgodnych z art. 38a ust. 3 pkt 2, zagrożenia dla wartości krajobrazowych, rekomendacje i wnioski oraz katalog lokalnych form architektonicznych, a także rozbudowaną część graficzną.

Na terenie gminy Sępopol wyróżniono następujące krajobrazy:

Tab. 14. Typy krajobrazów na terenie gminy Sępopol zgodnie z obowiązującym Audytem krajobrazowym województwa warmińsko-mazurskiego

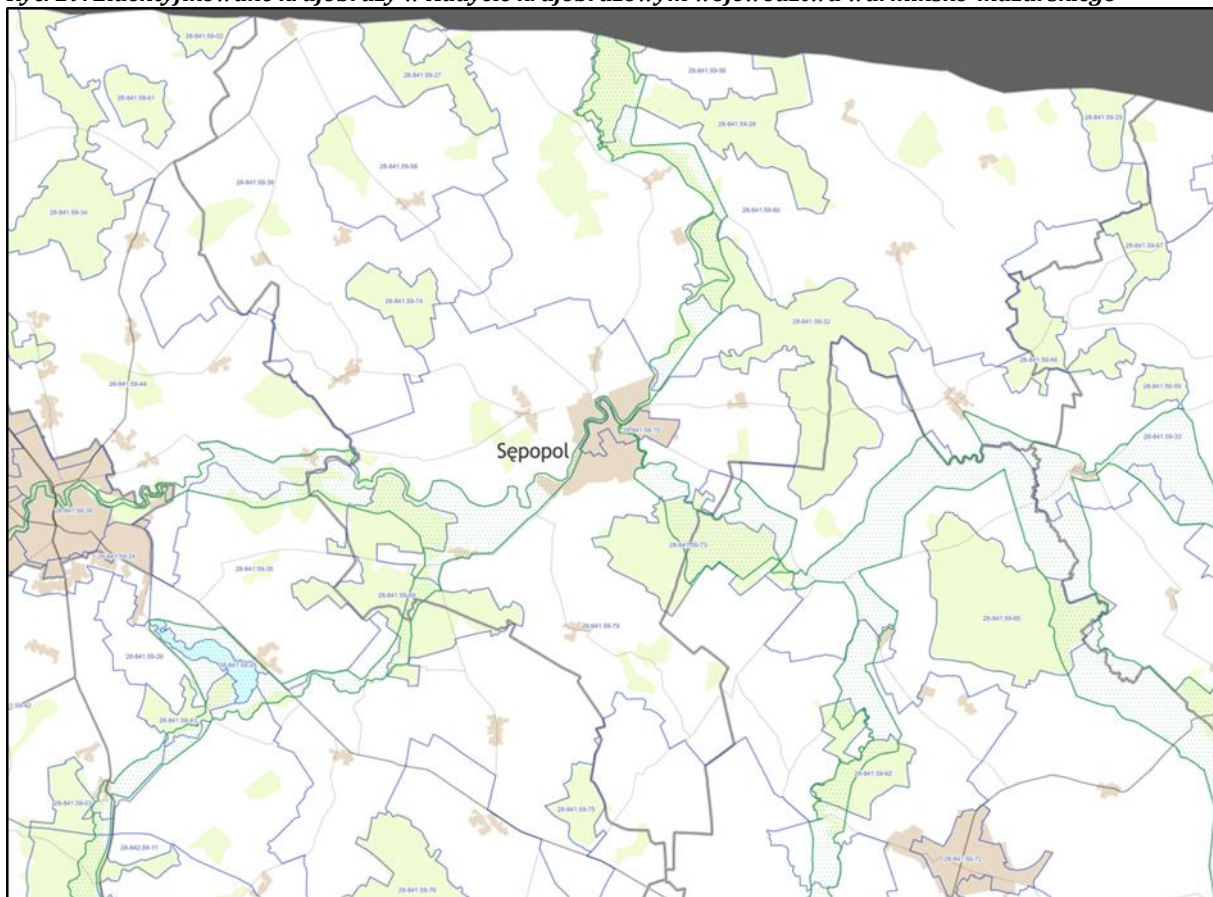
Kod krajobrazu	Grupa	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Typ rzeźby terenu
28-841.59-27	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy równinne
28-841.59-28	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne
28-841.59-29	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk łąkowych, bagiennych i olsowych	krajobrazy równinne
28-841.59-32	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne

28-841.59-33	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy faliste, krajobrazy równinne
28-841.59-35	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne
28-841.59-38	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy faliste, krajobrazy równinne
28-841.59-44	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy dolin, krajobrazy faliste, krajobrazy równinne
28-841.59-53	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy dolin, krajobrazy pagórkowate, krajobrazy faliste, krajobrazy równinne
28-841.59-56	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne
28-841.59-58	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy faliste, krajobrazy równinne
28-841.59-66	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy równinne

28-841.59-67	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy równinne
28-841.59-69	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne
28-841.59-70	Krajobrazy kulturowe, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność człowieka	Miejski	miejscośc i z zachowanym układem historycznym	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne
28-841.59-73	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne
28-841.59-74	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy równinne
28-841.59-75	Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	Leśny	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy równinne
28-841.59-78	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy dolin, krajobrazy pagórkowate, krajobrazy faliste, krajobrazy równinne
28-841.59-79	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy dolin, krajobrazy faliste, krajobrazy równinne
28-841.59-80	Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzenne	Wiejski	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy dolin, krajobrazy równinne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego uchwalonego uchwałą Nr XI/183/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2025 r.

Ryc. 29. Zidentyfikowane krajobrazy w Audycie krajobrazowym województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: Audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego uchwalonego uchwałą Nr XI/183/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2025 r.

Na terenie gminy Sępólno nie wskazano obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody ani obszarów wymagających pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony. **Nie występują tutaj również krajobrazy priorytetowe.**

Audyt wskazuje rekomendacje i wnioski dotyczące ochrony krajobrazów na terenie województwa z podziałem na formy ochrony przyrody. Na terenie gminy Sępólno znajdują się dwa Obszary Chronionego Krajobrazu, poniżej zamieszczono zapisy dot. ich ochrony w zakresie zidentyfikowanych typów krajobrazów:

Obszar chronionego krajobrazu Doliny Dolnej Łyny

- Krajobrazy leśne – kody krajobrazów na terenie gminy Sępólno: 28-841.59-28, 28-841.59-32, 28-841.59-69

W zakresie krajobrazów leśnych na terenie Obszaru chronionego krajobrazu Doliny Dolnej Łyny Audyt podkreśla znaczenie uwzględniania walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, by zapobiegać konfliktom użytkowania terenu. Zaleca ochronę lasów przed przekształceniami, zachowanie

cennych ekosystemów, takich jak jeziora, torfowiska i starorzecza, oraz utrzymanie naturalnych zbiorowisk w lasach. Wskazuje na potrzebę ochrony linii brzegowych jezior i unikania dysharmonijnych obiektów w krajobrazie. Rekomenduje zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego, w tym zabytków i ich otoczenia, oraz rozwój turystyki w zgodzie z chłonnością środowiska. Kluczowym celem pozostaje tutaj ochrona bioróżnorodności oraz kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem lokalnych wartości przyrodniczych i kulturowych.

- Krajobrazy wiejskie – kody krajobrazów na terenie gminy Sępólno: 28-841.59-35, 28-841.59-79, 28-841.59-80

W zakresie krajobrazów wiejskich na terenie Obszar chronionego krajobrazu Doliny Dolnej Łyny Audyt zaleca uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazowego na etapie planowania przestrzennego, aby unikać konfliktów przestrzennych i zachować spójność krajobrazu. Podkreśla również potrzebę ochrony tradycyjnej struktury krajobrazu rolniczego, ograniczania przekształceń lasów oraz zachowania i kształtowania naturalnych stref przybrzeżnych i buforowych. W zakresie zabudowy wiejskiej wskazuje na konieczność dostosowania formy architektonicznej do lokalnych tradycji i otoczenia przyrodniczego. Podkreśla się istotność przeciwdziałania lokalizacji obiektów dysharmonijnych w krajobrazie oraz promocji ochrony dziedzictwa kulturowego i bioróżnorodności. Audyt rekomenduje także dostosowanie zagospodarowania turystycznego do chłonności środowiska i charakteru krajobrazu.

- Krajobrazy miejskie – kody krajobrazów na terenie gminy Sępólno: 28-841.59-70

W zakresie krajobrazów miejskich na terenie Obszar chronionego krajobrazu Doliny Dolnej Łyny Audyt podkreśla potrzebę uwzględniania walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, zwłaszcza w kontekście doliny rzeki Łyny. Zaleca ochronę jej strefy przybrzeżnej poprzez zachowanie naturalnej roślinności, zadrzewień oraz nienaruszanie linii brzegowej, szczególnie w rejonach skarp i osuwisk. Istotne jest także utrzymanie istniejących rozlewisk i terenów zabagnionych. Rzeka powinna być zintegrowana z systemem przyrodniczym miasta jako korytarz ekologiczny oraz z przestrzenią miejską pod względem funkcjonalnym, widokowym i historycznym, szczególnie w obrębie zabytkowej zabudowy. Innym istotnym działaniem jest poprawa jakości przestrzeni publicznych oraz ich dostępności dla mieszkańców i turystów. Audyt rekomenduje również kształtowanie funkcji

turystycznych i rekreacyjnych w sposób dostosowany do chłonności środowiska oraz ochronę bioróżnorodności i dziedzictwa kulturowego w dolinie Łyny.

Obszar chronionego krajobrazu Doliny Rzeki Guber

- Krajobrazy leśne - kody krajobrazów na terenie gminy Sępole: 28-841.59-73

W zakresie krajobrazów leśnych na terenie Obszaru chronionego krajobrazu Doliny Dolnej Łyny Audyt akcentuje konieczność uwzględniania cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazowego w procesie planowania przestrzennego, aby przeciwdziałać konfliktom przestrzennym i zachować ład przestrzenny. Rekomenduje ochronę lasów przed przekształcaniem ich na cele nieleśne oraz zachowanie śródleśnych zbiorowisk nieleśnych, takich jak łąki i murawy. W zakresie rozwoju zabudowy wiejskiej zaleca kształtowanie nowej zabudowy w sposób spójny z lokalną tradycją osadniczą, krajobrazem i cechami środowiska – zarówno w układzie przestrzennym, jak i detalach architektonicznych. Zapisy audytu sprzeciwiają się lokalizowaniu obiektów wielkogabarytowych i dysharmonijnych, które mogłyby zaburzać krajobraz. Zaleca natomiast zachowanie i podkreślenie wartości kulturowych i historycznych, takich jak zabytki, założenia rezydencjonalne, stanowiska archeologiczne i historyczne cmentarze. Dokument podkreśla także potrzebę ochrony bioróżnorodności jako kluczowego elementu trwałości lokalnych ekosystemów.

- Krajobrazy wiejskie - kody krajobrazów na terenie gminy Sępole: 28-841.59-79, 28-841.59-33

W zakresie krajobrazów leśnych na terenie Obszaru chronionego krajobrazu Doliny Dolnej Łyny Audyt podkreśla konieczność uwzględniania cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazowego na etapie planowania przestrzennego, co ma zapobiegać powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych. Rekomenduje się ochronę krajobrazu rolniczego poprzez zachowanie struktury pól, miedz, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz obszarów podmokłych. Zwraca się także uwagę na ograniczenie przekształcania lasów i ochronę dolin rzecznych oraz stref przybrzeżnych jezior, szczególnie w kontekście zachowania ich naturalnego charakteru i zapobiegania ingerencji w linię brzegową. Ważnym działaniem jest również kształtowanie buforów ekologicznych przy ciekach wodnych w terenach rolniczych, co służy ograniczeniu spływu zanieczyszczeń.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego wsi zaleca się kontynuację tradycyjnych układów osadniczych, kształtowanie spójnej zabudowy oraz estetyzację i ograniczanie negatywnego wpływu zabudowy rekreacyjnej na tradycyjny krajobraz wiejski. Istotne jest również przeciwdziałanie powstawaniu obiektów dysharmonijnych w krajobrazie. Szczególne znaczenie przypisano ochronie dziedzictwa kulturowego – od zespołów pałacowo-parkowych, przez kościoły, cmentarze i stanowiska archeologiczne, po obiekty przemysłowe i aleje przydrożne. Rekomenduje się również rozwój turystyki i rekreacji w sposób dostosowany do chłonności środowiskowej oraz ochronę bioróżnorodności jako elementu wzmacniającego trwałość lokalnych krajobrazów.

2.24 Uwzględnienie opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska

Plan ogólny sporządzono w oparciu o uwzględnienie sporządzonego opracowania ekofizjograficznego, które zawiera ustalenia zawarte w art. 72 ust. 1-3 ustawy Prawo ochrony środowiska.

3. Przyczyny wyznaczenia stref planistycznych w granicach określonych w planie ogólnym

Pod pojęciem charakterystyki stref planistycznych rozumie się określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie sposobu przygotowania projektu planu ogólnego gminy cechy opisujące każdą strefę planistyczną, do których zalicza się profil funkcjonalny (na którą składa się profil podstawowy i dodatkowy) oraz wartość wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Określając profil funkcjonalny stref planistycznych należy uwzględnić funkcje terenów określone w profilu podstawowym każdej strefy oraz będą mogły uwzględnić funkcje terenów określonych w profilu dodatkowym. Tylko funkcje terenów wskazane w profilu funkcjonalnym strefy będą mogły być wyznaczane w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy. Ustalenie sztywnych ram dotyczących funkcji terenów mieszczących się w poszczególnych strefach umożliwi integrację danych

przestrzennych dotyczących stref wyznaczonych we wszystkich gminach i pozwoli w łatwy sposób uzyskać informację o potencjale inwestycyjnym danego obszaru w zakresie jego funkcji. Należy w tym momencie zaznaczyć, że pojęć profilu podstawowego i profilu dodatkowego nie można wiązać z utartym rozumieniem funkcji głównej i funkcji uzupełniającej w planach miejscowych. Kwestia czy dana funkcja została wpisana do profilu funkcjonalnego, jako element profilu podstawowego czy dodatkowego nie ma żadnego przełożenia na to, czy dana funkcja musi zostać zrealizowana w danej strefie ani tym bardziej w jakiej ilości, proporcji do innych terenów i w jakiej konkretnej lokalizacji. Jedyna różnica między profilem podstawowym i dodatkowym uwidacznia się na etapie samego sporządzania planu ogólnego. Funkcje wpisane w profilu podstawowym są na stałe związane z tą strefą – tzn. gmina decydując się na wyznaczenie tej strefy automatycznie dopuszcza, że w granicach tej strefy możliwe będzie uchwalenie planu miejscowego uwzględniającego przeznaczenia terenu tożsame z tymi funkcjami i że w decyzjach o warunkach zabudowy będzie można określić funkcję budynku zgodną z tymże profilem. W przypadku profilu dodatkowego jest to katalog funkcji, które domyślnie nie są związane z daną strefą, ale gmina może je wprowadzić do profilu funkcjonalnego. Gdy tak się stanie, znaczenie tych funkcji jest takie samo jak funkcji z profilu podstawowego. Są to równorzędne funkcje, z których gminy będą mogły wybierać, tworząc na danym obszarze plan miejscowy lub wydając decyzje WZ.

Rozmieszczenie odpowiednich stref na terenie gminy podyktowane jest jej uwarunkowaniami, zapotrzebowaniem na zabudowę oraz wnioskami mieszkańców.

Tab. 15. Zestawienie stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym gminy

Lp.	oznaczenie	nazwa	profil podstawowy	profil dodatkowy	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	maksymalna wysokość zabudowy [m]	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
2SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
3SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
4SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
5SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
6SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
7SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej				30
8SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
9SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
10SC	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
1SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych					20
2SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
3SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	10	20
4SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
5SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych					20
6SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	10	20
7SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
8SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40

9SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód			80	20
10SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
11SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
12SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
13SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód			80	20
14SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
15SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
16SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
17SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				30
18SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód			80	20
19SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu	1.4	70	12	20
20SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu	1.4	70	12	20
21SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
22SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	12	20
23SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	12	20
24SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	12	20
25SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
26SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	12	20
27SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	12	20
28SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
29SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				20
30SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	70	12	20
31SI	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
1SJ	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.4	20	7	70

184SJ	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
185SJ	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
186SJ	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
187SJ	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
188SJ	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
1SK	SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód				
2SK	SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód				
3SK	SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód				
1SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10	50
2SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu		10	7	60

3SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	10	12	60
4SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	30	12	50
5SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej				80
6SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii	10	6	80
7SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej			50
8SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej			50
9SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	10		50
10SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej			50
11SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej				50
12SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji			50
13SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu			50

14SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu		40	12	50
15SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.3	15	12	60
16SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					50
17SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu				50
18SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu				50
19SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji				50
20SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu				50
21SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.4	20	6	50
22SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10	50
23SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10	50
24SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10	50
25SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					50
26SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10	50

27SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
28SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.4	20	10		50
29SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
30SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
31SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10		50
32SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
33SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
34SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
35SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
36SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
37SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
38SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10		50
39SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10		50
40SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	10	10		50
41SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10		50

42SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
43SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
44SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
45SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
46SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10		50
47SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
48SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług nauki, teren usług edukacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0.8	30	10		50
49SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu					50
50SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej						50
51SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu		10	7		60
52SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu		10	7		50
53SN	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej						80
1SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej						

16SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
17SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
18SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren biogazowni				
19SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
20SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
21SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
22SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
23SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
24SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
25SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
26SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
27SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
28SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
29SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				

44SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
45SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
46SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wodnej				
47SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej				
48SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej				
49SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej				
50SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
51SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej				
52SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej				
53SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
54SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej				
55SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej				
56SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
57SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					

58SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wodnej				
59SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wodnej				
60SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wodnej				
61SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wodnej				
62SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
63SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej				
64SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
65SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
66SO	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej					
1SP	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.2	40	10	40
2SP	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.2	60	12	20
3SP	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.8	60	16	20
4SP	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.8	60	16	20
5SP	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.8	60	16	20
6SP	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.8	60	16	20
7SP	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	10	30

13SR	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	60	15	40
14SR	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	60	15	30
15SR	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	60	15	30
16SR	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	60	15	30
17SR	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.4	60	15	30
1SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
2SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
3SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	10	40
4SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.2	40	12	30
5SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1.2	40	12	30
6SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	40	9	30
7SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	40	9	30
8SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	9	50
9SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej	1	50	10	30
10SU	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.6	30	10	50

242SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40
243SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40
244SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40
245SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40
246SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40
247SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40
248SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40
249SZ	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0.8	30	12	40

Źródło: Opracowanie własne.

3.1 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy, w tym opracowania umożliwiające lokalizację funkcji mieszkaniowej

Na terenie gminy obowiązują 4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ich zestawienie przedstawia tabela poniżej:

Tab. 16. Wykaz obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Sępólno

Lp.	Nazwa	Powierzchnia	Data uchwały	Nr uchwały
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Cmentarza komunalnego w obrębie wsi Długa i ul. Długiej w Sępólnie	4.2 ha	03.03.2009	XXI/121/09
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części ulicy Wojska Polskiego w Sępólnie	14.7 ha	03.03.2009	XXI/117/09
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Wsi Stopki gmina Sępólno	51.5 ha	30.04.2009	XXIII/130/09
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Śródmieścia miasta Sępólna	30.1 ha	30.09.2011	XI/68/11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminnych

3.2 Przedstawienie obliczeń potwierdzających spełnienie warunku, o którym mowa w art. 13d ust. 1 albo 3

Obliczenia w zakresie planu ogólnego zawarte są w odpowiednich aktach wykonawczych. Wskazano je w dalszej części uzasadnienia. Zgodnie z art. 13d wyznaczając strefy planistyczne, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3 (strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową) w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

W przypadku gdy na obszarach, o których mowa w ust. 1 (czyli „nieskonsumowane” tereny w planach miejscowych), suma chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie, jest większa niż 130% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie, dopuszcza się wyznaczenie stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3 (wcześniej wspomniane 3 strefy) na tych obszarach oraz nie dopuszcza się wyznaczenia tych stref na pozostałych obszarach gminy. W przypadku gminy Sępólno nie występuje sytuacja przekroczenia wartości granicznej 130%, w związku z czym strefy zabudowy mieszkaniowej mogą zostać wyznaczone poza obowiązującymi planami miejscowymi oraz lukami w istniejącej zabudowie na terenach obszaru uzupełnienia zabudowy.

3.3 Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów w planie ogólnym zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową oblicza się zgodnie ze wzorem:

$$ZAP = M_{20} - \frac{PUM_0}{P_{20}}$$

gdzie:

ZAP – oznacza zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową,

M_{20} – oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępniane przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%,

PUM_0 – oznacza łączną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie zgodną z najnowszymi danymi,

P_{20} – oznacza prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca.

Jego określenie jest niezbędne w celu wskazania chłonności terenów niezabudowanych, a wynik podawany jest w liczbie mieszkańców.

W celu określenia wskaźnika P_{20} we wzorze powyżej, czyli prognozowanej powierzchni użytkowej mieszkań w gminie na jednego mieszkańca, należy obliczyć go na podstawie jednego ze wzorów:

$$P_{20} = 3P_0 - 2P_{-10}$$

$$P_{20} = 2P_0 - P_{-20}$$

gdzie:

P_0 – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z najnowszymi danymi,

P_{-10} – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną, według stanu na 10 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane,

P_{-20} – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną, według stanu na 20 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane.

W obliczeniach, o których mowa powyżej, przez najnowsze dane rozumie się dane udostępniane przez statystykę publiczną z tego samego roku, z którego pochodzą

najnowsze dostępne dane dotyczące liczby mieszkańców gminy udostępniane przez statystykę publiczną. W przypadku braku danych udostępnianych przez statystykę publiczną w zakresie prognozowanej liczby mieszkańców gminy (M_{20}), za prognozowaną liczbę mieszkańców gminy przyjmuje się liczbę mieszkańców gminy zgodną z:

- 1) najnowszymi danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną powiększoną o 5% albo
- 2) prognozą demograficzną sporządzaną przez gminę obejmującą okres prognozy, o którym mowa w ust. 5, powiększoną o 5%.

Zgodnie z danymi GUS na terenie gminy Sępólno na lata 2024-2044 prognozuje się stały spadek liczby mieszkańców. Przewiduje się, że liczba mieszkańców gminy wyniesie około 3887 osób w 2044 roku (wartość bazowa na rok 2024 wynosiła 5607 osób).

W celu obliczenia ww. wskaźnika konieczne jest wyznaczenie wartości P_{20} . W tym celu skorzystano z pierwszego wzoru, gdyż okazał się on być bardziej korzystny pod względem możliwości rozwoju gminy. Uwzględnia się w nim powierzchnię użytkową mieszkania w przeliczeniu na mieszkańca zgodną z danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną, według stanu na 10 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane. Z danych tych wynika, że wskaźnik P_0 wynosi $25,9 m^2$, a P_{-10} wynosi $21,8 m^2$. Powyższe podstawiono do wzoru:

$$P_{20} = 3 \times 25,9 m^2 - 2 \times 21,8 m^2$$

$$P_{20} = 34,1 m^2$$

Wartość wskaźnika P_{20} wyniosła poniżej $40 m^2$, stąd też do dalszych obliczeń przyjęto jego wartość jako $40 m^2$ zgodnie z zapisami Rozporządzenia. Następnie przystąpiono do wyznaczenia wskaźnika zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową. Ponownie niezbędne było ustalenie wymaganych danych z pomocą statystyki publicznej, w efekcie tego ustalono wskaźnik PUM_0 jako $145417 m^2$, a wskaźnik M_{20} jako 4081.35 (3887 powiększone o 5%). W efekcie parametr ZAP został wyliczony jako:

$$ZAP = 4081,35 - \frac{145417 m^2}{40 m^2}$$

$$ZAP = 445,93$$

Wartość wskaźnika ZAP wyniosła poniżej 1000 dla gminy mającej powyżej 5000 mieszkańców stąd też do dalszych obliczeń przyjęto jego wartość jako 1000 zgodnie z zapisami art. 3 ust. 9 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

$$\mathbf{ZAP = 1000}$$

W wyniku powyższych działań wskazuje się, iż wskaźnik zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie Sępólno wynosi 1000. Zgodnie z przytoczonym rozporządzeniem wynik ten wyrażony jest w liczbie mieszkańców.

3.4 Chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, do obliczenia chłonności uwzględnia się powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie oraz chłonność terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy, z możliwością uwzględnienia prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami.

Mając na uwadze Art. 13d ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który mówi, że wyznaczając strefy planistyczne, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy, dokonano obliczeń chłonności terenów, dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a które jeszcze nie zostały zabudowane. Ma zostać ona wyrażona w liczbie osób, które mogą zamieszkiwać dany obszar. W przypadku zabudowy innej niż określona w art. 13c ust. 2 pkt 1-3 (SJ, SW, SZ) nie wskazuje się chłonności. Jej realizacja

udokumentowana jest planami inwestycyjnymi gminy, obranymi kierunkami rozwoju oraz wnioskami, które mogły zostać uwzględnione.

Do wyznaczenia chłonności zabudowy posłużyły najnowsze dostępne dane statystyczne, ewidencja gruntów i budynków, dostępne analizy przestrzenne.

Chłonność strefy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, wielorodzinnej oraz zagrodowej- SJ, SW, SZ.

W obowiązujących planach miejscowych oraz w obszarze uzupełnienia zabudowy określono luki w zabudowie oraz tereny niezabudowane o powierzchni łącznej ok. 47,0425 ha. W przypadku zabudowy zagrodowej luki te wynoszą 26,0673 ha, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynoszą 20,9752 ha, a wielorodzinnej 0,5551 ha.

W założeniach przyjęto oraz wykonano:

- założono, że wyliczona chłonność terenów nawiązuje i będzie nawiązywać do planowanego w strefach rodzaju zabudowy i jej intensywności. W tym zakresie przyjęto wskaźnik syntetyczny wynoszący 1,0 obrazujący ww. zgodność;
- w przypadku strefy SJ 70 % gruntów będzie stanowić bezpośrednio zabudowa mieszkaniowa, a 30 % pozostała (komunikacja, usługi, infrastruktura, itp.);
- w przypadku strefy SW 70 % gruntów będzie stanowić bezpośrednio zabudowa mieszkaniowa, a 30 % pozostała (komunikacja, usługi, infrastruktura, itp.);
- w przypadku strefy SZ 40 % gruntów będzie stanowić bezpośrednio zabudowa mieszkaniowa, a 60 % pozostała (komunikacja, usługi, infrastruktura, itp.);
- przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym w powiecie bartoszyckim wynosi 2,94 (dane z NSP 2021 r.);
- wybrano 237 reprezentatywnych działek budowlanych w strefie SJ na obszarze gminy Sępól. Posłużyło to do określenia średniej powierzchni działki budowlanej w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Średnia powierzchnia działki budowlanej wyniosła 1400m²
- Wybrano 184 reprezentatywnych gospodarstw w strefie SZ na terenie gminy Sępól. Posłużyło to do określenia średniej powierzchni gospodarstwa w

zabudowie zagrodowej. Średnia powierzchnia działki budowlanej wyniosła 3000 m².

- Wybrano 3 reprezentatywne osiedla w strefie SW na terenie gminy Sępapol o powierzchni 2,1886 ha do określenia średniego współczynnika zamieszkania (ilość osób przypadająca na 1 ha zabudowy wielorodzinnej). Zliczono ilość mieszkań danego terenu (163) i ustalono, że biorąc pod uwagę średnią ilość osób w gospodarstwie domowym (2,94) dany teren zamieszkuje 479 osoby. Dzięki tym obliczeniom wynika, że na 1 ha zabudowy wielorodzinnej na terenie wiejskim przypada 219 osób.
- określono jaka liczba działek budowlanych potencjalnie może zostać wydzielona w terenach SJ i SZ po odjęciu innych funkcji towarzyszących;
- w przypadku stref SJ, SW, SZ w ramach luk w obszarze uzupełnienia zabudowy zastosowano tożsame podejście jak do stref w planach miejscowych.

W poniższej tabeli przedstawiono obliczenie chłonności odpowiadających stref mieszkaniowych w gminie Sępapol.

Tab. 17. Chłonność luk w zabudowie na terenie gminy Sępapol.

Chłonność obszarów niezabudowanych			
Oznaczenie Strefy	SJ	SW	SZ
Współczynnik zamieszkania	-	219	-
Średnia powierzchnia działki [m ²]	1400	-	3000
Luki zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i obszarach uzupełnienia zabudowy [ha]	20,4201	0,5551	26,0673
Luki zabudowy [ha] skorygowane 30% na pozostałą infrastrukturę i usługi w strefach SJ, SW oraz 70% w SZ	14,2941	0,3886	10,4269
Średnia ilość osób na gospodarstwo (dane z NSP 2021r.)	2,94		
Chłonność [os.]	298	85	104

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższych obliczeń wynika, że chłonność luk w obowiązujących planach miejscowych oraz obszarze uzupełnienia zabudowy wynosi na całym obszarze gminy Sępapol 487 osób. Stanowi to 48,7% wskaźnika ZAP obliczonego w poprzednim rozdziale. Zgodnie z art. 13d ust. 2 u.o.p.z.p. „w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3 (SJ, SW, SZ), suma chłonności terenów niezabudowanych w tych strefach w całej gminie, w tym luk w istniejącej zabudowie, nie może być mniejsza niż 70 % oraz większa niż 130 % wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową

w gminie”. Gmina Sępapol ma wskaźnik ZAP mniejszy niż 70% Oznacza to, że konieczne jest powiększenie stref funkcji mieszkaniowej o co najmniej 21,3%, a maksymalnie 81,3% - co odpowiada 813 osobom.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie danych dla obszaru gminy Sępapol.

Tab. 18. Zestawienie danych dla obszaru gminy Sępapol.

Suma luk zabudowy na całym obszarze gminy Sępapol [ha] skorygowane na pozostałą infrastrukturę i usługi w strefach	25,1096
Suma chłonności terenów niezabudowanych na całym obszarze gminy Sępapol [os.]	487
Zapotrzebowanie na nową zabudowę dla całego obszaru gminy Sępapol [os.]	1000
Stosunek procentowy chłonności do zapotrzebowania przy uwzględnieniu luk w zabudowie dla całego obszaru gminy Sępapol	48,7%
Procentowa możliwość powiększenia obszarów stref mieszkaniowych	81,3%
Ilość osób możliwa do zakwaterowania przy maksymalnym powiększeniu stref mieszkaniowych	813
Możliwość powiększenia OUZ [ha]	85.1138

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie dokonanych obliczeń określono, że gmina może wyznaczyć dodatkowo:

- 38,6933 ha terenów SJ (wartość ta została uzyskana poprzez iloraz pozostałej chłonności do średniej liczby osób w gospodarstwie domowym). Iloczyn powyższego oraz średniej oczekiwanej powierzchni działki na terenach SJ pozwala na określenie wartości powierzchni pozostałej do wyznaczenia;
- lub 3,7110 ha terenów SW (wartość ta została uzyskana poprzez iloraz pozostałej chłonności i współczynnika zamieszkania;
- lub 82,9142 ha terenów SZ (wartość ta została uzyskana poprzez iloraz pozostałej chłonności do średniej liczby osób w gospodarstwie domowym). Iloczyn powyższego oraz średniej oczekiwanej powierzchni działki na terenach SZ pozwala na określenie wartości powierzchni pozostałej do wyznaczenia.

4. Przyczyny wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy w granicach określonych w planie ogólnym

Obszar uzupełnienia zabudowy (dalej: OUZ) na terenie gminy został wyznaczony w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy. Gmina podjęła decyzję o wyznaczeniu OUZ w oparciu o narzędzia GIS (w tym oprogramowanie udostępnione przez MRiT) oraz dostosowanie wyznaczonego obszaru do granic działek ewidencyjnych. Takie rozwiązanie pozwoli uniknąć sytuacji, w których wyznaczone obszary będą trudne do zagospodarowania w przyszłości lub pozostaną w sprzeczności z przyjętą polityką przestrzenną. Ponadto takie rozwiązanie wpłynie na uporządkowanie procesu planowania przestrzennego w gminie. W przypadku pojedynczych działek, które w wyniku mechanicznego procesu wyznaczania OUZ, znalazły się w nim, uznaje się za zasadne, aby pozostały w nim.

W celu wyznaczenia granic obszarów uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy i wyodrębnienia odpowiednich budynków do analizy, posłużono się Klasyfikacją Środków Trwałych oraz budynkami z baz EGIB, BDOT500 i BDOT10k.

Z przedmiotowej bazy uwzględniono budynki według klasyfikacji środków trwałych o symbolu:

- 101 – budynki przemysłowe,
- 103 – budynki handlowo – usługowe,
- 105 – budynki biurowe,
- 106 – budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej,
- 107 – budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe,
- 109 – pozostałe budynki niemieszkalne,
- 110 – budynki mieszkalne.

Łączna powierzchnia obszaru uzupełnień zabudowy w ramach istniejącej zabudowy wyznaczona bez weryfikacji terenowej i dopuszczalnego rozszerzenia, tj. łączna powierzchnia obszarów uzupełnienia wyznaczonych w sposób, o którym mowa w §1 ust. 1 (pkt. 1-5) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy wynosi ok. 182,768 ha. Dopuszczalne jest rozszerzenie obszaru o dodatkowe 85,114 ha.

Zgodnie z art. 13d u.o.p.z.p. zgodnie z polityką gminy i lokalnymi uwarunkowaniami w ramach wykonanych poszerzeń wyznaczono odpowiednie strefy w ich granicach.

W przypadku gruntów klasy I-III zastosowano obwarowania wynikające z § 1 ust. 6 ww. Rozporządzenia i rozszerzono OUZ w odległości nie większej niż 50 m od granicy pasa drogowego drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, z wyłączeniem dróg ekspresowych i autostrad. OUZ został powiększony zgodnie z normami określonymi przez MRiT w instrukcji dedykowanej narzędziu APP 2.

5. Przyczyny ustalenia gminnych standardów urbanistycznych w zakresie określonym w planie ogólnym

Gminne standardy urbanistyczne obejmują gminny katalog stref planistycznych oraz mogą obejmować gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej. Plan ogólny gminy nie ustala standardów dostępności infrastruktury społecznej w związku z czym odstępuje się od wskazania przyczyn ich ustalenia.

W przypadku standardów urbanistycznych znajdujących się obligatoryjnie w planie ogólnym przyjmuje się katalog stref planistycznych zgodny z tym w części rysunkowej. Wskazuje się także odpowiednio wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy (strefy o symbolach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR) oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (strefy o symbolach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR, SI, SN, SC). Przyczyną wyznaczenia wspomnianych stref, będących standardami urbanistycznymi, jest art. 13e ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W przypadku stref o innych wskaźnikach lub profilu dodatkowym innym niż te zawarte w tabeli wzorcowej należy mieć na uwadze, że wynika to z polityki gminy (w tym obowiązujących planów miejscowych), uwarunkowań terenowych lub bezpośrednio z wniosków właścicieli gruntów. Wskaźniki te zawarte są w atrybutach pliku gml, stanowiącego plan ogólny.

Tab. 19. Tablica wzorcowa z charakterystyką stref planistycznych

Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹⁾
		podstawowy ²⁾	dodatkowy ²⁾	
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-

SK	strefa komunikacyjna ⁴⁾	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-
¹⁾ Określony dla strefy planistycznej minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie dotyczy terenów komunikacji, dla których wskaźnik ten wynosi 0 %. ²⁾ Profil podstawowy i dodatkowy obejmuje tereny wskazane w tabeli oraz odpowiadające im tereny klas niższego poziomu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130). ³⁾ Dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m ² . ⁴⁾ Strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.				

Źródło: Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów oraz jego zmiana z 22 listopada 2024 r.

Założenia, które przyjęto przy wyznaczaniu stref na terenie gminy:

- istniejąca zabudowa, jej rozkład przestrzenny, uformowane osie zostały przyjęte w kształcie planu ogólnego;

- tereny inwestycyjne wyznaczone przez gminę zostały ujęte w odpowiednich strefach;

- wnioski w zakresie przeznaczenia nieruchomości oddalonych od struktur zwartej zabudowy, na terenach lasów, itp., gdzie wskazano chęć rozwoju funkcji mieszkalnej – nie mogły zostać w pełni lub nawet w części uwzględnione (brak wystarczającego zapotrzebowania zgodnie z art. 13d u.o.p.z.p.);

- niektóre wnioski zostały częściowo uwzględnione - np. fragment działki pokrywa się z wnioskowanym przeznaczeniem, czy też znajdzie się w OUZ, ale ze względu na rozmiar działki, jej kształt, przepisy odrębne i zapotrzebowanie na taką funkcję, niemożliwe było objęcie całej nieruchomości danym przeznaczeniem - w takim przypadku przyjmuje się, iż wnioski takie zostały nieuwzględnione, gdyż nie spełniają w całości żądania wnioskodawcy;

- przeznaczenia wyznaczano w sposób najbardziej zbliżony do ewidencyjnego przebiegu granic działek (jeżeli było to możliwe);

- w przypadku wniosków, które wskazywały na zmianę zabudowy zagrodowej na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną pozostawiono aktualny sposób użytkowania, aby nie zablokować przyszłego rozwoju istniejących gospodarstw rolnych;

- obszar uzupełnienia zabudowy powiększono zgodnie z § 1 ust. 5 rozporządzenia w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy;

- jeżeli istniejące plany miejscowe zawierały bardziej korzystne inwestycyjnie wskaźniki minimalnej powierzchni biologicznie czynnej niż te zawarte w Załączniku nr 1 do rozporządzenia MRiT w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów zastosowano § 2 ust. 3 ww. i przyjęto wskaźniki z rozporządzenia;

- profile dodatkowe stref planistycznych dostosowano do ewentualnych wnioskowanych przeznaczeń lub planów inwestycyjnych gminy;

- wnioski poddane procedurze rozpatrzenia stanowią te złożone w wyznaczonym terminie, na wymaganym formularzu, zawierające wymagane dane umożliwiające identyfikację nieruchomości oraz wnioskowane przeznaczenie;

- POG wyznacza strefy projektowanego przyszłego zagospodarowania - przy ich przyszłym zagospodarowaniu należy mieć na uwadze przepisy odrębne warunkujące zabudowę;

- zgodnie z art. 13a u.o.p.z.p. POG można zmienić, zmiana ta może być podyktowana np. nowymi okolicznościami rozwojowymi, czy np. uchwaleniem dokumentu strategicznego;

- gmina posiada aktualną strategię rozwoju (wszczętą przed dniem wejście w życie nowelizacji), w związku z tym stanowiła ośnowę do wyznaczenia stref rozwojowych – zgodnie z § 3 Rozporządzenia.

6. Podsumowanie

Plan ogólny gminy stanowi akt prawa miejscowego. Sporządzono go zgodnie z wytycznymi ministerialnymi oraz w zgodności z uwarunkowaniami występującymi na terenie gminy Sępól. Wykształcony układ osadniczy w większości delimituje rozmieszczenie stref inwestycyjnych. Dotyczy to także stref wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych, takich jak np. strefy zagrożenia powodziowego, granice form ochrony przyrody i innych.

Wyznaczając tereny, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3, opierano się o: istniejącą zabudowę, tożsame przeznaczenia w obowiązujących planach miejscowych, oraz dopuszczalne poszerzenie OUZ. Tym samym wyznaczono je zgodnie z założeniami ustawowymi. W przypadku wniosków oraz planowanych przedsięwzięć opierających się o funkcję przemysłową lub usługową – w maksymalnym możliwym stopniu uwzględniono je, jeżeli było to uzasadnione względem planistycznym.

Przyjęte zapisy i ustalenia planu ogólnego gminy Sępól mają za zadanie wprowadzić lub utrzymać przede wszystkim:

- Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze opracowania;
- Odpowiedni do danego przeznaczenia terenu klimat akustyczny i poziom pól elektromagnetycznych;
- Zrównoważony rozwój budownictwa mieszkaniowego/zagrodowego i wprowadzenie nowych terenów budowlanych sprzyjający powstawaniu zwartych jednostek osadniczych i przeciwdziałając rozlewaniu się zabudowy;
- Lokalizację potencjalnych inwestycji gospodarczych w terenach produkcyjnych i terenach usług;
- Ochronę zasobu przyrodniczego gminy, w szczególności terenów objętych formami ochrony przyrody;
- Potrzebę uwzględnienia zarówno ochrony przyrody jak i potrzeb społecznych i gospodarczych.

Spis rycin

Ryc. 1. Gmina Sępól na tle województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu Sępolskiego	9
Ryc. 2. Obręby ewidencyjne na terenie gminy Sępól.....	9
Ryc. 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej dla miasta Sępól.....	12
Ryc. 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej dla gminy Sępól	14
Ryc. 5. Fragment części graficznej do planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego	16
Ryc. 6. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Sępól	22
Ryc. 7. Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Sępól.....	25
Ryc. 8. Pomniki przyrody na terenie gminy Sępól.....	27
Ryc. 9. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Sępól.....	28
Ryc. 10. Ryzyko możliwości wystąpienia powodzi w granicach gminy Sępól.....	31
Ryc. 11. Urządzenia melioracji w granicach gminy Sępól.....	33
Ryc. 12 Ruchy masowe na terenie gminy Sępól	42
Ryc. 13. Główne zbiorniki wód podziemnych w granicach gminy Sępól.....	44
Ryc. 14. Złóża na terenie gminy Sępól.....	46
Ryc. 15. Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne ujęte w rejestrze zabytków..	49
Ryc. 16. Lokalizacja zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków.....	55
Ryc. 17. Grunty klas I-III na terenie gminy Sępól.....	58
Ryc. 18. Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej w gminie.....	60
Ryc. 19. Schemat sieci drogowej na terenie gminy Sępól.....	62
Ryc. 20. Schemat sieci kolejowej na terenie gminy Sępól.....	63
Ryc. 21. Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Sępól.....	64
Ryc. 22. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie gminy Sępól.....	65
Ryc. 23. Sieć wodociągowa na terenie gminy Sępól	66
Ryc. 24. Sieć gazowa na terenie gminy Sępól	67
Ryc. 25. Przebieg linii wysokiego i średniego napięcia oraz lokalizacja stacji transformatorowych na terenie miasta i gminy Sępól	68
Ryc. 26. Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy Sępól.....	69
Ryc. 27. Sieć telekomunikacyjna na terenie gminy Sępól.....	70
Ryc. 28. Sieć ciepłownicza na terenie gminy Sępól.....	71

Ryc. 29. Zidentyfikowane krajobrazy w Audycie krajobrazowym województwa
warmińsko-mazurskiego..... 75

Spis tabel

Tab. 1. Pomniki przyrody na terenie gminy Sępapol	25
Tab. 2 Tereny na których występują ruchy masowe ziemi na terenie gminy Sępapol	35
Tab. 3 Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi na terenie gminy Sępapol	41
Tab. 4. Strefy ochronne ujęć wód podziemnych na terenie gminy Sępapol	43
Tab. 5. Informacje dotyczące GZWP na terenie gminy Sępapol	44
Tab. 6. Informacje dotyczące złóż na terenie gminy Sępapol.....	45
Tab. 7. Zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków	47
Tab. 8. Zabytki ujęte w Ewidencji Zabytków na terenach wiejskich gminy Sępapol.....	49
Tab. 9. Zabytki w Ewidencji Zabytków na terenie miasta Sępapol.....	53
Tab. 10. Zestawienie terenów zamkniętych kolejowych na terenie gminy Sępapol.....	56
Tab. 11. Zestawienie terenów zamkniętych resortu obrony narodowej na terenie gminy Sępapol.....	56
Tab. 12. Zestawienie gruntów klas I-III na terenie gminy Sępapol.....	58
Tab. 13. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Sępapol.....	64
Tab. 14. Typy krajobrazów na terenie gminy Sępapol zgodnie z obowiązującym Audytem krajobrazowym województwa warmińsko-mazurskiego	72
Tab. 15. Zestawienie stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym gminy	80
Tab. 16. Wykaz obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Sępapol.....	136
Tab. 17. Chłonność luk w zabudowie na terenie gminy Sępapol.....	141
Tab. 18. Zestawienie danych dla obszaru gminy Sępapol.	142
Tab. 19. Tablica wzorcowa z charakterystyką stref planistycznych	145

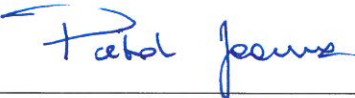
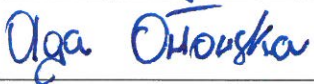

Spis Załączników

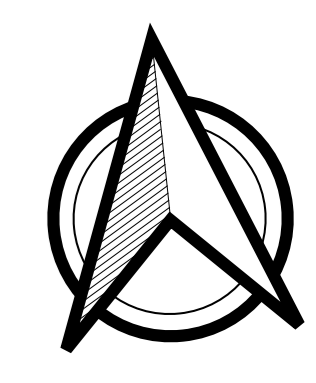
Załącznik nr 1 Informacje o składzie zespołu autorskiego.....	153
Załącznik nr 2 Plan ogólny miasta i gminy Sępopol	154
Załącznik nr 3 Mapa uwarunkowań przyrodniczych.....	155
Załącznik nr 4 Mapa uwarunkowań antropogenicznych.....	156

**Informacja o składzie zespołu autorskiego projektu
„Planu ogólnego gminy Sępólno”**

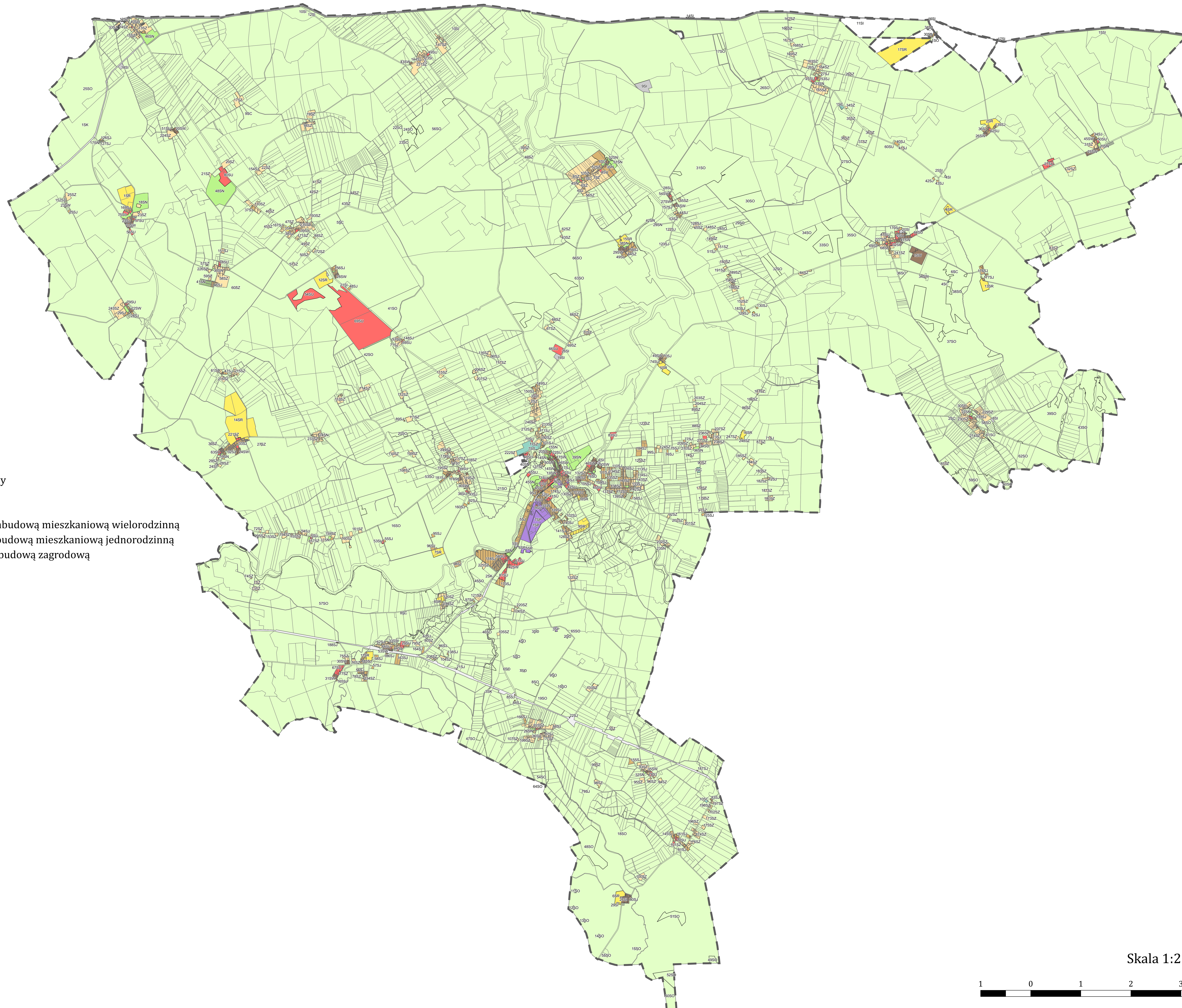
Opracowanie wykonał zespół w składzie:

Lp	Imię i nazwisko	Podpis
1	dr inż. Ludmiła Pietrzak - główny projektant	
2	mgr inż. arch. Paweł Fiann	
3	mgr inż. Tadeusz Kościuk	
4	mgr inż. Joanna Pietrzak	
5	mgr inż. Olga Orłowska	
6	mgr Paulina Sawicka	
7	inż. Bartosz Sowul	
8	inż. Natalia Był	

PLAN OGÓLNY GMINY SĘPOPOL

Załącznik nr 2 do uzasadnienia planu ogólnego gminy Sępólno

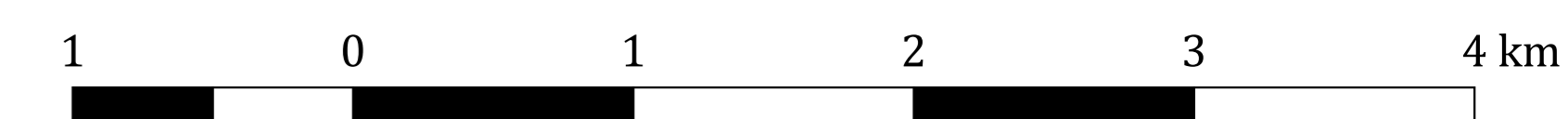
Legenda

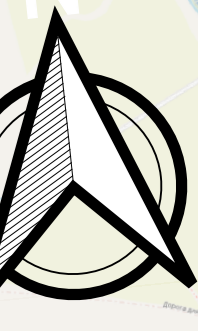
- Granice opracowania
- Działki ewidencyjne
- Obszar uzupełnienia zabudowy

Strefy planistyczne

- SW- Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną
- SJ- Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną
- SZ- Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową
- SU- Strefa usługowa
- SP- Strefa gospodarcza
- SR- Strefa produkcji rolniczej
- SI- Strefa infrastrukturalna
- SN- Strefa zieleni i rekreacji
- SC- Strefa cmentarzy
- SO- Strefa otwarta
- SK- Strefa komunikacyjna

Skala 1:25000

Legenda

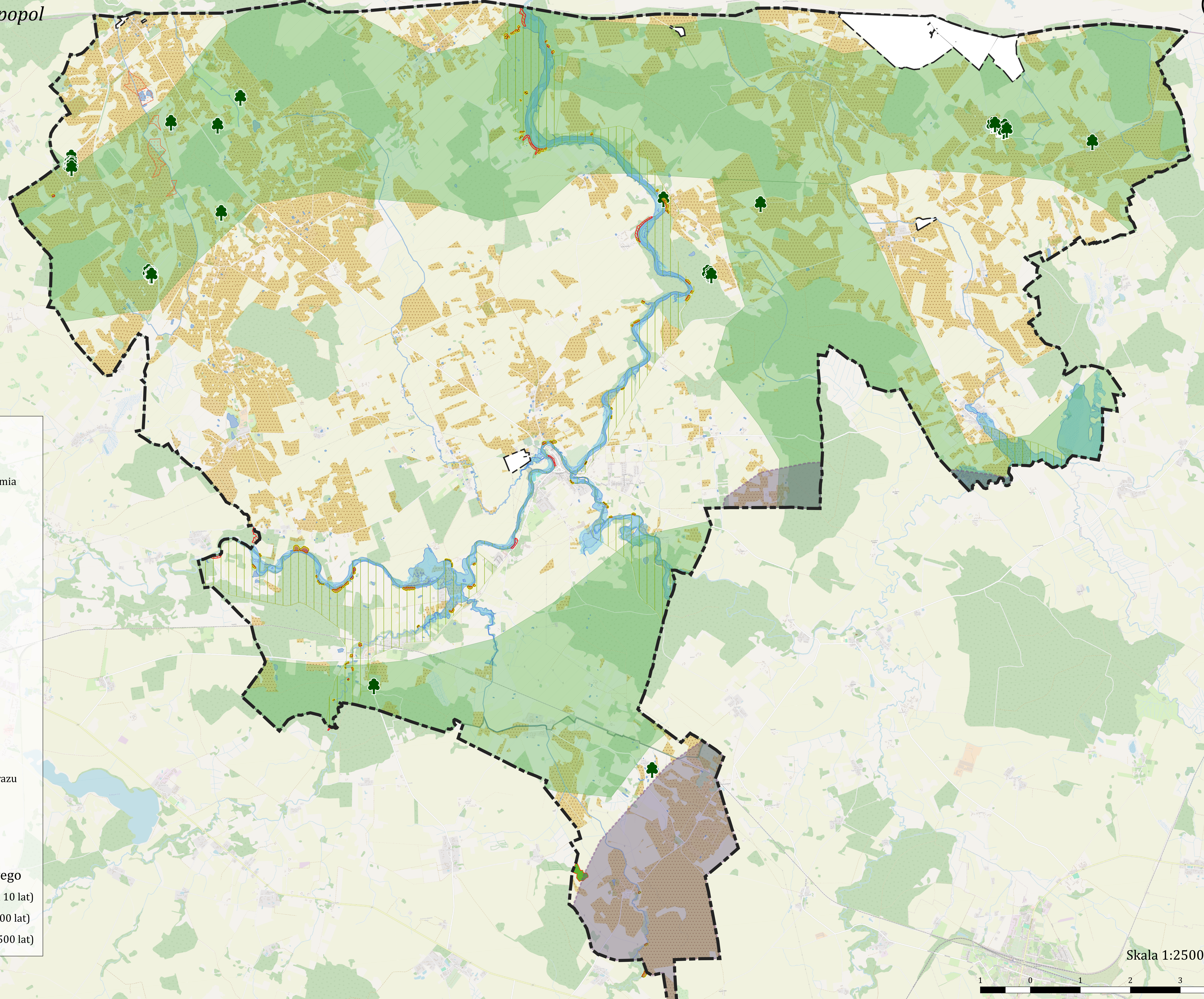
- Granie opracowania
- GZWP 205 - Subzbiornik Warmia
- Użytki rolne klas I-III
- Złóża kopalin
- Wody powierzchniowe
- Strefy aktywności
- Tereny zagrożone
- Osuwiska
- Granice osuwisk
- Czoła
- Skarpy Główne
- Skarpy Wtórne

Formy ochrony przyrody

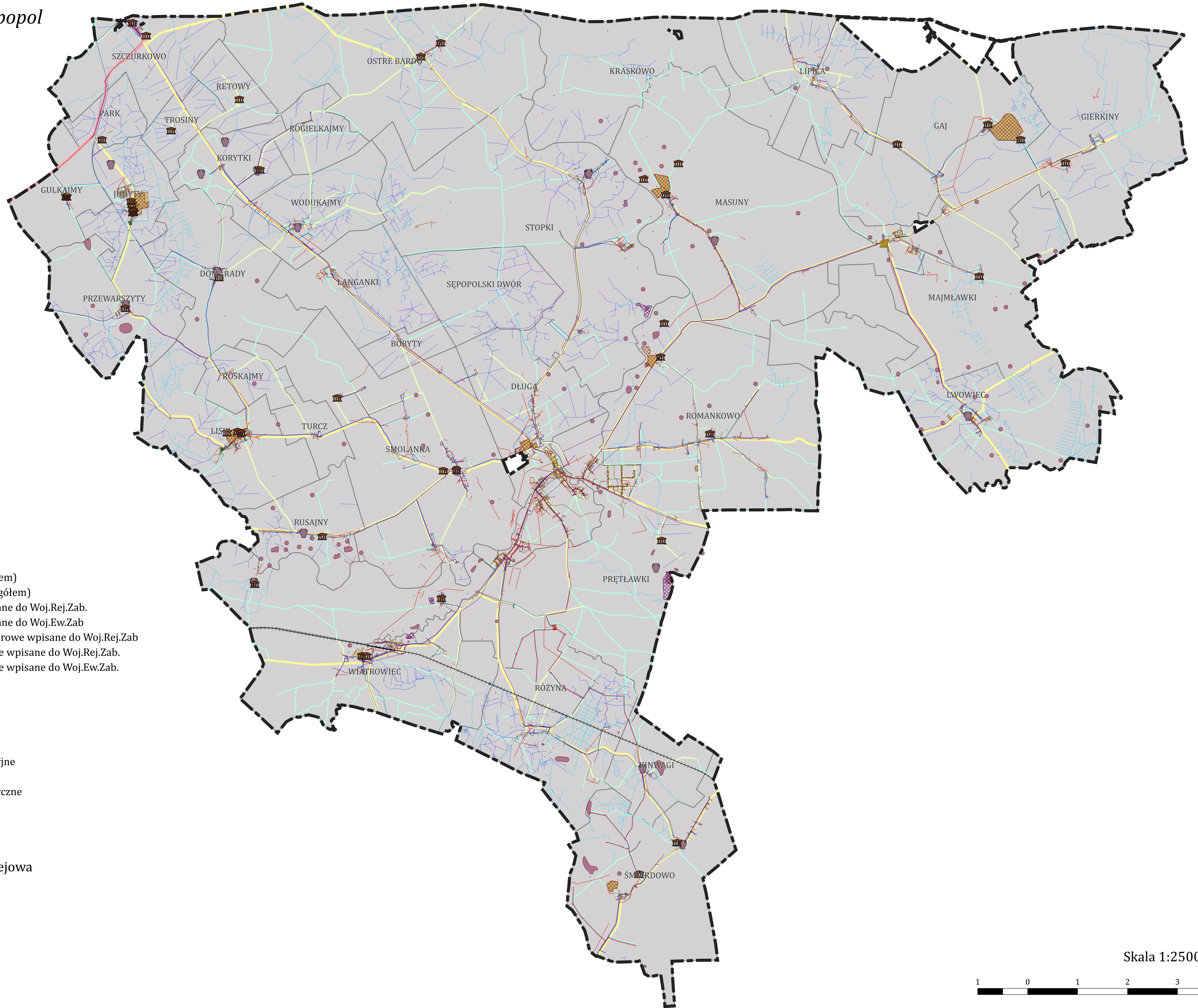
- Pomniki przyrody
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Natura2000 SOO
- Natura2000 OSO
- Korytarze Ekologiczne

Obszary zagrożenia powodziowego

- 10% - ryzyko wysokie (raz na 10 lat)
- 1% - ryzyko średnie (raz na 100 lat)
- 0,2% - ryzyko niskie (raz na 500 lat)

MAPA UWARUNKOWAŃ ANTROPOGENICZNYCH

Legenda

- Granice opracowania
- Obręby ewidencyjne

Dziedzictwo kulturowe

- Zabytki nieruchome (ogółem)
- Zabytki archeologiczne (ogółem)
- Zabytki nieruchome wpisane do Woj.Rej.Zab.
- Zabytki nieruchome wpisane do Woj.Ew.Zab
- Zabytki nieruchome obszarowe wpisane do Woj.Rej.Zab
- Stanowiska archeologiczne wpisane do Woj.Rej.Zab.
- Stanowiska archeologiczne wpisane do Woj.Ew.Zab.

Infrastruktura techniczna

- przewody ciepłownicze
- przewody gazowe
- przewody kanalizacyjne
- przewody telekomunikacyjne
- przewody wodociągowe
- przewody elektroenergetyczne
- rowy melioracyjne
- zbieracze drenarskie
- rurociągi grawitacyjne

Infrastruktura drogowa i kolejowa

- wojewódzka
- powiatowa
- gminna
- wewnętrzna
- tory kolejowe

Skala 1:25000

